

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/773715
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD
Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLV. št. 24 (13.255)

Trst, nedelja, 29. januarja 1989

Zagotovilo Budimira Lončarja predstavnikom slovenske skupnosti v Italiji

Prizadevanja Slovencev za zaščito podpira vsa jugoslovanska javnost

Sekretar za zunanje zadeve se ne strinja z Andreottijevim ločevanjem Slovencev na dve kategoriji - Predsednik SZDL Čolaković sprejel predstavnike manjšine

Dokument slovenske delegacije

BEOGRAD — Slovenska delegacija je včeraj zaslavila na zveznega sekretarja za zunanje zadeve naslednje pismo:

Ob priliki obiska italijanskega zunanjega ministra Andreottija v Jugoslaviji želimo zastopniki Slovencev v Italiji poudariti, da pripisujemo srečanju najvišjih državnikov Italije in Jugoslavije velik pomen, še posebno če upoštevamo mnoge pozitivne rezultate, ki sta jih sosednji državi dossegli z vztrajnim iskanjem poti iskrene prijateljstva in sodelovanja. Tudi iz lastnih izkušenj vemo, da ni bilo vselej lahko in enostavno premostiti razlik v gledanjih in težav, ki jih je bilo mnogo, zlasti v prvem po vojnem obdobju. Naša skupnost je bila neposredno soudeležena pri razvijanju odnosov med Italijo in Jugoslavijo. Na njej so se takoj odražali pozitivni ali negativni učinki, kar je razumljivo, ker živimo v obsejnim prostoru, ki je v meddržavnih odnosih vselej eden izmed najbolj občutljivih elementov. S krepitvijo dobrososedskih odnosov je zato povsem naravno naraščalo tudi naše zaupanje, da bo meja čimbolj odprta in da bo vedno bolj postajala dejavnik zблиževanja in ustvarjalnega doprinosa manjšin, ki ob njej živijo. Mnogo je bilo v tem pogledu doseženega, kar nas krepi trdno prepričanje, da se bo proces sodelovanja v obojestransko korist še razvijal. V ta namen si želimo in v tem smislu tudi naša skupnost deluje na tem prostoru, da bi se dosledno reševali vsi odprti problemi. To sta obe državi med drugim svečano potrdili v Osimskem sporazumu z obvezo, da bosta nudili svojima manjšinama največjo možno zaščito. Pričakujemo, da bo Jugoslavija z zglednim reševanjem problemov italijanske manjšine prispevala k doslednejšemu odnosu italijanskih oblasti do naših pričakovanj. Znano vam je, da Slovenci v Italiji že dolgo let zamažujemo od italijanske republike zamažanje naših osnovnih pravic. Žal na tem področju lahko ugotavljamo le dolg seznam neizpolnjenih obveznosti. Tudi v preteklem letu smo bili pričr mno-gim izrazom dobre volje, ki so jih ob

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

BOGO SAMSA

BEOGRAD — »Mi zahtevamo samo to, kar zahteva slovenska manjšina in nič več in nič manj. Slovenska manjšina pa se čuti enotno in noče biti razdeljena na tri kategorije.« To je samo eden izmed zanimivih in pomembnih poudarkov uvodnega pozdravnega sporočila jugoslovanskega zunanjega ministra Budimira Lončarja predstavnikom slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, ki so bili včeraj dopolne uradno sprejeti v palači zveznega ministrstva.

Minister Budimir Lončar se je s slovenskim zamejskim zastopstvom zadržal v poglobljenem razgovoru dobro uro. Zastopstvo je najprej sprejel pomočnik zunanjega ministra Drago Mirošić, ki je pripravil obisk italijanskega zunanjega ministra Giulia Andreottija.

Budimir Lončar je uokviril obisk v normalno izmenjavo obiskov med dvema prijateljskima državama. Slovenski delegaciji je dejal, da je prišla v pravi čas, saj italijansko-jugoslovanski odnosi stalno napredujejo, na evropski konferenci na Dunaju so podrobno obravnavali tudi manjšinske premise in jim Jugoslavija prav sedaj ponovno odpira manjšinsko vprašanje tudi z drugimi sosedmi, kot ga je na primer v Romuniji glede srbske manjšine.

Jugoslovansko javno mnenje posveča temu vprašanju izredno pozornost. »Tudi mi nismo zadovoljni z reševanjem položaja slovenske manjšine in je ta problem edini resnični odprt problem v odnosu med obema državama,« je poudaril Lončar. Polemično je ocenil intervju z zunanjim ministrom Andreottijem objavljenim v včerajšnji beograjski Borbi, češ da so v njem vse trditve pozitivne, ne morajo pa se strinjati, kako je Andreotti ločeval slovensko manjšino na dva dela.

Predstavniki slovenske narodnostne skupnosti so zelo podrobno razložili položaj zблиževanja rasti zaščite, predvsem pa so z argumenti spodbili trditve o ločevanju slovenske manjšine.

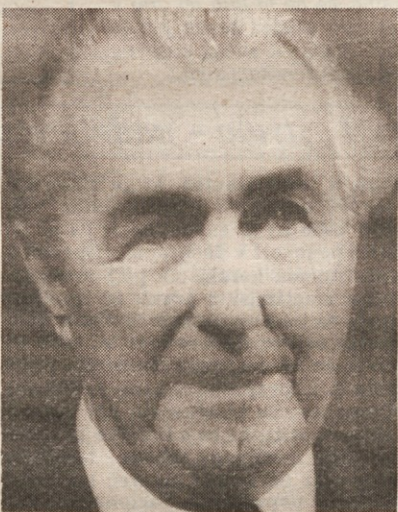
Slovenska delegacija je nato odšla v veliko palačo izvršnega sveta SFRJ, kjer so jih sprejeli predsednik zvezne SZDL Božidar Čolaković, tajnik Komatina, predsednik SZDL Slovenije Jože Smole, pomočnik zunanjega ministra Drago Mirošić in druge osebnosti. Predstavniki so jim podrobno obrazložili položaj Slovencev v Italiji. Opozorili so na korist sodelovanja SZDL s političnimi strankami, zavrnili so predlog zveznega zakona o reševanju manjšinskega vprašanja v Jugoslaviji na temelju nesprejemljivega preštevanja.

Predsednik Božidar Čolaković je v občutnem in prisrčnem govoru dejal, da je ponosen na

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Programski govor mandatarja za sestavo vlade Markovića

Z neomejenim trgovom bo Jugoslavija lahko premostila gospodarsko krizo

Ante Marković

DEJAN VERČIČ

LJUBLJANA — Mandatar za sestavo nove jugoslovanske vlade inž. Ante Marković je včeraj prvič nastopil javno. V palači federacije je na seji predsedstva Socialistične zveze Jugoslavije razložil osnovne smeri delovanja prihodnjega zveznega izvršnega sveta

Sporočilo bralcem

Čenjene bralce obveščamo, da smo morali zaradi tehničnih razlogov včeraj zaključiti delo v redakciji nekaj ur prej kot običajno. Zato bodo morda nekatere naše vesti pomanjkljive, za kar se bralcem iskreno opravičujemo.

in predlagal kriterije za izbiro članov vlade.

Bodoči šef jugoslovanske vlade je odločno zahteval reformo gospodarskega sistema, ki naj bi se začela z oblikovanjem »integralnega trga«
(s to besedno zvezo liberalno usmerjeni politiki v Jugoslaviji označujejo neomejen trg, ki velja za vse proizvodne faktorje - vključno z delovno silo) v državi, ki bi bil sestavni del svetovnega trga. Poudaril je, da so prav zaradi nepravilnega odnosa do trga padli na izpitu vsi dosedanj socialistični sistemi, vključno z jugoslovanskim. Zanj je trg rezultat razvoja človeštva, civilizacijski dosežek, ki omogoča učinkovit razvoj. Zato ga ni mogoče zanikati brez težkih posledic. In usodna napaka socializma je bila, da je trg izenakeval s kapitalizmom. Pravica do konkurence je za inž. Markovića predpogoj za razbijanje monopolov in kot je povedal že na začetku svojega govora,

se ne zavzema le za konkurenco v gospodarstvu, temveč tudi v politiki.

Boj za svoje mesto na svetovnem trgu morajo voditi podjetja sama, naloga države pa je, da jim pomaga. V naslednjih petih letih mora Jugoslavija za 2,5-krat povečati svoj devizni priliv (na neke med 35 in 30 milijard dolarjev), da bi lahko mirno odplačevala svoje dolgeve tujini. Sicer bo spet morala prositi za njihovo reprogramiranje.

O prihodnosti Jugoslavije mandatar meni, da mora Jugoslavija zgraditi nov tip samoupravnega socializma, v katerem bo enotnost države izhajala iz skupnosti vseh jugoslovanskih narodov in narodnosti. Ob tem pa bo potrebno sprejeti posebnosti vsakega naroda in narodnosti. Tako da se enotnost države, ki izhaja iz skupnega vsem, ne bo spopadala s posebnostmi, temveč bo prišlo do medsebojnega

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

V Milanu že preklicali preplah Se je ozračje nenadoma očistilo?

MILAN — Milanski mestni očetje so se po vsem sodeč prestrašili. Po petkovih proglastitvi preplaha prve stopnje zaradi onesnaženosti zraka so včeraj skušali zmanjšati razsežnosti pojava. Milanski župan Pillitteri je po »vrhu«
z odgovornimi odborniki navedel, da se je položaj izboljšal in da jutri ne bo treba prekiniti pouka. Tak razvoj dogodkov preseneča, saj je v popolnem nasprotju s predvidevanji, ki so napovedovale za danes in jutri še večje koncentracije žveplovega in dušikovega dioksida v ozračju. Resnici na ljubo je že sama proglastitev preplaha prve stopnje marsikoga presenetila. Že res, da je Milan šele lanskega oktobra dobil ustrezne norme, ki predvidevajo take alarme, a nihče ni pričakoval, da bo župan Pillitteri sprožil preplah, še preden so koncentracije presegle dovoljeno mejo. Nedvomno je bila to neke vrste generala, ki pa je po vsem sodeč dokazala, da so milanski upravitelji rahločutni in da jih kaj kmalu zagradi panika. Resnici na ljubo pa so lahko Milančani kar preplašeni, saj so oktobra določene meje onesnaže-

nosti enkrat višje, kot to določajo norme Evropske skupnosti. V tolažbo pa lahko navedemo, da so v petek namerili 450 mikrogramov žveplovega dioksida, pred 18 leti pa so januarja 1971 namerili kar 1.173 mikrograme žveplovega dioksida v kubičnem metru zraku. Takrat seveda ni nihče sprožil preplaha, saj ni bilo nobenega županovega ali prefektovega odloka. Leta 1981 so v Milanu v bistvu vso zimo prekoračili določila Evropske skupnosti. Letos pa so že dvajsetkrat prekoračili prag predalarna, je navedel župan Pillitteri.

Petkovo stanje ni bilo torej tako izjemno, a je nedvomno dokazalo, da bo treba še ogromno storiti, da bo zrak v severoitalijanskih mestih manj onesažen. Trditve župana Pillitterija, da se bodo vsestransko potrudili, tako da bodo lahko leta 1992 spoštovali standarde Evropske skupnosti, jemljemo z veseljem na znanje, a se bojimo, da iz te moke ne bo kruha, saj bi morali že sedaj drastično ukrepati.

Solidarnost in vlada imata šest tednov časa

VARŠAVA — Neodvisni sindikat Solidarnost in poljske oblasti so se dogovorili za šesttedenski rok, v katerem naj bi našli dogovor za ponovno priznanje Solidarnosti, s čimer naj bi bili podani tudi glavni pogoji za izpeljavo reform, ki naj bi Poljsko privedle iz krize.

Vest o tem je včeraj sporočil Lech Walesa, ki je s svojimi najbližjimi sodelavci sklical tiskovno konferenco. Sindikalni voditelj je prisotne tudi seznanil, da so se na petkovih pogovorih z vlado dogovorili, da naj bi se dogovarjanja začela 6. februarja, po mnenju Walesa pa obstajajo realne možnosti, da se z oblastmi najde skupni jezik. Lech Walesa je tudi pozitivno ocenil odločitve desetega plenuma poljske partije o političnem pluralizmu. To odpiranje poljske partije naj bi bilo zadostno jamstvo za konstruktiven začetek pogajanj.

Na teh pogovorih pa naj bi sodelovali tudi uradni poljski sindikati. Njihovi predstavniki na petkovem srečanju niso sodelovali, pred tem pa so ostro nasprotovali priznanju Solidarnosti. Vodja uradnega poljskega sindikata Miode-wicz se je o tem dogovarjal s poljskim notranjim ministrom Kiszczakom in drugimi predstavniki poljskih oblasti. Pri tem pa je Miode-wicz izjavil, da si vodstvo uradnega sindikata pridržuje pravico, da bo na teh dogovarjanjih zastopalo svoje neodvisno stališče.

SP v alpskih disciplinah
Danes ženski kombinacijski slalom

□ □ □

Teniško prvenstvo Avstralije
Ponovno Steffi Graf Danes Lendl-Mecir

□ □ □

V tržaški športni palači
Danes Jadran proti Petrarci

NA 14. IN 15. STRANI

Šele deželni kongresi bodo izostrili sliko zavezništev

Galloni: V KD še ni bilo tako klavrne predkongresne razprave

RIM — Nedeljski premor bi moral razjasniti položaj, ki se je ustvaril v notranjosti Krščanske demokracije, predvsem kar se tiče porazdelitve delegatskih glasov deželnih kongresov. Podatki sicer še ne bodo dokončni, vendar bo iz njih mogoče razbrati, ali bo relativno večino osvojila velika sredina ali pa De Mitova levica. Vendar bo mogoče šele po zaključku vseh deželnih kongresov KD mogoče izostriti sliko zavezništev, ki bodo sestavila večino in določila novega strankinega tajnika.

Predstavniki sredine Enzo Scotti je včeraj v nekem intervjuju odločno zavrnil trditve, da obstajajo vidna razhajanja med njegovo komponento in De Mitovo levico. Prav tako je zavrnil govorice, ki napovedujejo vladno krizo takoj po zaključku vsedržavnega kongresa KD. Med levico in centrom, meni Scotti, ni političnega razdora in politična solidarnost, ki smo jo ustvarili v teh letih, se ni nikoli razhljala. Prav obratno, Scotti pričakuje, da bo De Mita v svojem uvodnem kongresnem posegu iznesel politični predlog, s katerim bi bilo mogoče doseči novo strankino vodstvo. Ob upoštevanju posameznih kandidatur pa bi bilo mogoče določiti tudi novega tajnika, saj vsa KD podpira De Mitovo politično izvajanje. Enotna rešitev pa je želja tudi »novih sil« in andreottijevcev, ki podpirajo Forlanija kot De

Mitovega naslednika. Ti dve komponenti pa hkrati obžalujejo dejstvo, da se KD spušta v neskončna pogajanja o kongresnih zavezništvih, medtem ko bi morala biti njena glavna skrb osredotočena na politične perspektive enotnega evropskega trga 1992.

Predkongresno enolončnico pa je tokrat premešal tudi minister za šolstvo Galloni, ki se sicer istoveti z levo strujo KD. Izjavil je namreč, da ni še nikoli zasledil tako nizke ravni predkongresnih razprav, ki so po njegovem mnenju le zahteva po oblasti. Galloni meni, da so se stvari v Italiji krepko spremenile, izključevanje »a priori« ne obstaja več, zavezništva se sklepajo na podlagi točno zarisanih načrtov. »Tega pa KD menda noče razumeti,« meni Galloni, »dokler pa ne bo pojasnila svojega družbenega načrta, bo vedno pogojena socialistom.«

Soočanje med različnimi komponentami v KD se torej nadaljuje: Martinazzoli odločno odklanja kandidaturu levice in ne izključuje možnosti, da bi De Mita lahko ohranil za nekatere tako sporno dvojno funkcijo. S tem pa se prav tako odločno ne strinja Donat Cattin, ki trdi, da je sam De Mita sprožil vprašanje alternative v sestavi vodstva: ali naj ga potrdijo za tajnika, ali pa naj odide, pravi minister za zdravstvo.

G. R.

V napadu na poštni kombi karabinjer ubil kolega

VERCELLI — V streljanju med banditi (med njimi naj bi bil vsaj en karabinjer), ki so napadli neki poštni kombi v bližini Vercellija, in karabinjerji je bil smrtno ranjen 37-letni karabinjer Salvatore Vinci. Nesrečnemu Vinciju so sicer skušali pomagati v vercelijski bolnišnici, vendar so bile rane prehude in je kmalu po prevozu v bolnišnico umrl. V bolnišnico pa so pod šokom prepeljali tudi voznika kombija in njegovega pomočnika.

Do napada na kombi je prišlo včeraj približno ob 6.30 nekaj kilometrov od kraja Greggio. V kombiju so imeli za približno 140 milijonov lir gotovine in vrednostnih papirjev zasebne družbe Zunini-Marcone. Denar so peljali v poštna urada v Varallu in Brejji, kombi pa je spremljalo tudi oboroženo spremstvo. Nenadoma je s stranske ceste pripeljal neki beli golf in zrinil alfetto karabinjerjev s ceste. Potem so trije banditi prisilili voznika kombija 22-letnega Alessandra Rigolina in njegovega pomočnika 23-letnega Alessandra Colombija, da sta ustavila vozilo. Oba so banditi zvezali, jima prelepili usta z obližem in nato izpraznili kombi ter pobegnili.

Toda medtem so karabinjerji iz vozila, ki je končalo ob cesti, alarmirali svoje kolege, ki so kmalu izsledili golf z banditi in ga skušali ustaviti. Ko so roparji zagledali karabinjerje, so začeli takoj streljati in pri tem je bil Salvatore Vinci smrtno ranjen. Njegov predpostavljeni podčastnik Antonio Scino je proti roparjem sicer izstrelil več nabojev iz pištole, vendar je banditom nato kljub vsemu uspelo ponovno pobegniti.

Kasnejša preiskava je pokazala (vest so potrdili tudi v Rimu), da sta pri napadu na poštni kombi sodelovala tudi eden ali dva karabinjerja. Eden od njiju, ki je služboval na karabinjerski postaji v Varallu, je kasneje storil samomor. Gre za 25-letnega Maurizia Incauda, ki so ga presenetili v nekem skladišču v bližini Roasia. Karabinjerjem je uspelo povrniti tudi ves plen, ki so ga oropali banditi. Šlo je za 140 milijonov lir gotovine in 67 milijonov lir v čekih. Našli so tudi dva avtomobila, ki sta roparjem služila pri njihovem kriminalnem dejanju in kasnejšem begu, kakor tudi orožje, s katerim je bil ubit nesrečni Salvatore Vinci.

Zapiranje ambasad v Kabulu Sovjeti se pospešeno umikajo

KABUL — V Kabulu so v zadnjih dneh opazni pospešeni premiki sovjetskih čet proti izhodu na severu afganistanskega glavnega mesta, kar po mnenju mnogih opazovalcev pomeni, da bo Sovjetska zveza pospešila umik svojih vojaških enot iz Afganistana in ga dokončala do 15. februarja, kot je bilo sklenjeno letos aprila v Ženevi. S sovjetskim umikom mnogi povezujejo tudi nepričakovani prihod sovjetskega obrambnega ministra Jazova, ki naj bi sam neposredno nadzoroval zadnjo fazo odhoda iz Afganistana.

V samem Kabulu, ki je bil v zadnjih tednih na robu lakote, se je položaj pri oskrbi s hrano nekoliko izboljšal predvsem zaradi sovjetske pomoči. SZ je namreč pripeljala kar 60 letal (eno od njih na sliki AP) s hrano. Izredno kritičen pa ostaja politični položaj. Po sovjetskem umiku pričakujejo takojšnjo ofenzivo mudžahedinov na Kabul, saj je topovske salve že slišati v okolici mesta. Na moralo prebivalcev afganistanskega glavnega mesta pa slabo vplivajo tudi odločitve nekaterih zahodnih držav, da zaradi »nejasnega položaja« zaprejo svoja diplomatska predstavništva. Doslej so že zaprli veleposlaništva ZDA, Avstralije, Velike Britanije, ZRN, Japonske, Francije in Avstrije. Skupno z ostalimi državami ES je sklep o zaprtju svoje ambasade v Kabulu sprejela tudi Italija, kdaj pa bo do dejanskega zaprtja res prišlo, pa je odvisno tudi od poteka zdravljenja tržaškega reporterja Fausta Biloslava, katerega je pred dnevi v Kabulu povozil tovrnjak. Za njegovo čim hitrejšo vrnitev v Italijo so zadolženi štirje predstavniki veleposlaništva.

V večini držav dovoljujejo splav ki naj ne nadomešča kontracepcije

RIM — Kar tri četrt svetovnega prebivalstva živi v državah, kjer je splav dovoljen in ga urejujejo s primernimi zakoni. Največ prekinjenih nosečnosti beležijo v Sovjetski zvezi, kjer je presenetljivo razmerje med številom splavov in ženskami v plodni življenjski dobi. Italija je v seznamu držav, ki se lahko ponaša s številom splavov pod svetovno normo.

V številkah je vprašanje splava nekaj izredno irealnega, pa vendar gre za izredno zapleten zdravstveni in etični problem, ki ga v različnih državah ne pojmujejo in ne rešujejo na isti način. V večini držav, kjer obstajajo posebni zakoni o splavu, je prekinitev nosečnosti možna do dvanajstega tedna nosečnosti, kar milijarda in 200 milijonov ljudi pa živi v državah, kjer veljajo predpisi Alan Guttmacher Instituta. Ženska lahko splavi le v primeru, ko je njeno zdravje resno ogroženo ali ko je bila žrtev dveh točno določenih kaznivih dejanj: posilstva in incesta. V večini azijskih muslimanskih držav, v dobrem delu Latinske Amerike, v polovici Afrike, na Irskem in na Malti je splav torej dovoljen izključno v navedenih primerih. Prekinitev nosečnosti ostaja tako v dobri meri tabu. Ker brez splava večkrat res ne gre, pa cvete v teh državah mazaška obrt.

Velika pridobitev večine zakonov o prekinitvi nosečnosti je prav ta, da je mazaške potegnile iz svojih lukenj, kjer so reševale vprašanja nezaželene nosečnosti z najbolj primitivnimi, zato pa tudi bolečimi in izredno nevarnimi sistemi. Naj si bo zaradi etičnih ovir ali verskih prepričanj, mnogi trdijo, da ženske vse preveč splavljajo, kot bi to res šlo za alternativno kontracepcijsko sredstvo. Stoletja mazaških splavov pa bi morala podpirati ravno nasprotno teorijo, saj se vendar ženska ne bi prostovoljno mrcvarila s pletiljami, s špicami, z vrelo milnico, s strupenimi napoji iz peteršilja, če ne bi bila do grla v vodi. Naštevaja ne bi bilo nikdar konec, saj je variant vsaj toliko kot je držav na svetu, duševna in moralna stiska pa sta vsem ženskam enaki.

V Sovjetski zvezi nam statistike sicer kažejo, da letno splavi vsaka peta ženska. Prekinitev nosečnosti ne zahteva večjih birokratskih formalnosti, stane pa približno 10 tisoč lir. Izjema je v SZ tudi mazaštvo, ki je menda vse prej kot coprniška dejavnost. Splavi pri zasebnikih so primerno dražji, zato pa nudijo ženskam tudi večjo zdravniško nego. Narobe svet, ki pa ne pomaga veliko pristašem oporečnosti. Število splavov je izredno visoko? Pa kaj, ko so ostala kontracepcijska sredstva redka in težko dosegljiva, tako da ne preostane ženskam drugega, kot da prekinijo nosečnost, ki je že tako niso hotele.

Susan Sontago o aidsu in njegovih metaforah

WASHINGTON — Priznana pisateljica Susan Sontag je ponovno naperila svoje pero proti ameriški družbi. Tokrat je napisala daljši pamflet z naslovom Aids in njegove metafore. Pisateljica namreč zagovarja trditev, da je bolnik za aidsom postal grešni kozel sodobne družbe, ki se predaja apokaliptičnim vizijam.

Sontagova trdi, da je aids res kuga dvajsetega stoletja, ne izhaja pa iz izhodišča, ki je sprožilo toliko vpitja v konservativnih krogih. Pisateljica se je pri tem navezala na strukturalizacijo hudega zdravstvenega problema, s strani najbolj reakcionarnih verskih skupin.

Ameriška pisateljica je tudi analizirala jezikovni pristop, ki ga ima tisk do aidsa. »Čedalje bolj v rabi je vojaški žargon«, je ugotovil Sontagova, »saj je aids sovražnik, ki napade in onesposobi celice. Aids je vendar virusno obolenje, ne pa grdo vedenje, ki naj bi se ga sramovali.«

nadaljevanja s 1. strani - nadaljevanja s 1. strani - nadaljevanja s 1. strani - nadaljevanja s 1. strani

● Prizadevanja Slovencev

predstavnike Slovencev, ki se tako borijo za svoje pravice. O njihovih problemih se pogovarja s predsedstvom socialistične republike Slovenije, toda vsi se morajo zavedati, da za praktičnim reševanjem manjšinskega vprašanja stoji vsa jugoslovanska skupnost. Predsednik je sprejel konkretne obveze za se vse večje zavzemanje za reševanje odprtih vprašanj slovenske manjšine v okviru številnih in vedno bolj globljih stikov z vsemi italijanskimi političnimi strankami. Sprejel je vabilo predsednika Smoleta, da bo v kratkem obiskal Slovenijo in v tej zvezi tudi vabilo slovenske zamejske delegacije, da bo obiskal Trst ali Gorico.

Včerajšnja beograjska Borba objavlja z Andreottijem daljši intervju, v katerem je bilo tudi vprašanje o manjšinah.

»Prepričan sem,« je dejal Andreotti, »da se moram s tem v zvezi držati načel Helsinkov in nedavno končanega dunajskega sestanka, na katerih se manjšinam priznavajo določene pravice. Med drugim tudi zato, ker manjšine niso problem - ali vsaj ne bi smele biti. Manjšine so obogatitev nacionalnih stvarnosti. Skupaj jih moramo zaščititi: italijansko manjšino v Jugoslaviji kot slovensko v Italiji.

In edina težava se je pojavljala v preteklosti, kjer se je vse slovenske manjšine v Italiji obravnavalo, kot da so v enakem položaju. One pa se med seboj razlikujejo. Slovenci iz Nediških dolin in Slovenci iz Trsta niso isti. Vem, da to nekatere ne bo všeč, a tako je. Ne smemo ustvarjati probleme, kjer jih ni. Prebivalci Nediških dolin so bolj patriotični kot Italijani v drugih deželah, kjer manjšin ni.

Sveda morajo nadaljevati po poti zaščite manjšin. Na to nas je spomnil tudi papež, ki je novoletno poslanico, naslov-

ljeno narodom držav sveta posvetil prav manjšinam.

Minister Giulio Andreotti bo obiskal Jugoslavijo v ponedeljek dopoldne. Ob deseti uri zjutraj bodo razgovori na zunanem ministrstvu in bodo trajali tri ure, nato bo sestanek z novinarji, sprejem pri predsedniku republike, ob 18. uri pa bodo na italijanskem veleposlaništvu izročili najvišje italijanske odlikovanje predsedniku slovenske vlade Dušanu Šinigoju za zasluge pri skupnosti Alpe-Jadran. Predsednika Veneta Bernini in naše dežele Biasutti bosta ob tej priložnosti prispela v Beograd s posebnim letalom. Predsednik Veneta Bernini je v tej priložnosti prosil za sprejem pri srbskem predsedniku..., da povabi socialistično republiko Srbijo k sodelovanju o skupnosti evropskih dežel, ki se bo v nedeljo in v ponedeljek prvič sestala v Srbiji. Minister Andreotti bo menda ob tej priložnosti v veleposlaništvu sprejel tudi predstavnike Slovencev v Italiji.

● Dokument

različnih priložnostih izrazili visoki predstavniki oblasti, toda bistvenih premikov nismo doživeli. Predsednik italijanske vlade De Mita se je v programski izjavi obvezal, da bo vprašanje zaščite Slovencev v Italiji rešeno. Isto je večkrat ponovil tudi predsednik deželnega odbora Furlanije-Juljske krajine Biasutti, toda doslej ostaja vse pri besedah. Namesto zaščite je naša skupnost doživela celo korake nazaj z napadi na javno rabo slovenskega jezika, z razlastitvami naše zemlje in poskusi, da se omejevalno urejajo vprašanja slovenskih šol, ki ne uživajo potrebne avtonomije in jih država še ni dovolila na vsem ozemlju, ki ga naseljujemo. To velja zlasti za razmere v videmski pokrajini, kjer ovirajo celo zasebno pobudo naše

skupnosti na šolskem področju. Mnoge slovenske institucije, ki so splošnega kulturnega pomena so deležne zelo nizke finančne podpore, kar jim povzroča hude probleme ali celo ogroža njihov nadaljnji obstoj. Po vesteh zadnjih dni naj bi italijanska vlada opredelovala svoje stališče do tega vprašanja. To še ni zagotovilo, da bo v kratkem sprejet zakon in sicer tak, ki ne bo ločeval Slovencev tržake, goriške in videmske pokrajine na različne kategorije in bo odgovarjal objektivnim potrebam naše skupnosti. Pri tem poudarjamo, da želi biti manjšina soudeležena pri oblikovanju zaščitnih določil.

Spoštovani tovariši sekretar, želimo, da bi upoštevali naše zahteve in jih v razgovoru tudi posredovali italijanskemu zunanjemu ministru Andreottiju. Naša skupnost v Italiji lahko mnogo prispeva k nadaljnji graditvi sodelovanja med državama, ampak to bo lahko učinkovitejše opravljala samo, če ne bo stalno ogrožena njena življenjska perspektiva. V tem duhu si tudi iskreno želimo, da bi Jugoslavija uspešno našla pot iz težav, v katerih se nahaja, da bi še naprej odigrala dragoceno vlogo dejavnika miru in sodelovanja v Evropi in v svetu.

Trst, Gorica, Videm, 28. januarja 1989.

Podpisani: Salvatore Venosi za Kulturna društva iz videmske pokrajine, Stojan Spetić za Komunistično partijo Italije, Klavdij Palčić za Slovensko kulturno-gospodarsko zvezo, Ivo Jevnikar za Slovensko skupnost, Dušan Košta za Socialistično stranko Italije in Damjan Paulin za Svet slovenskih organizacij.

● Bo končno zbrisan?

narodnostne skupnosti v Furlaniji-Juljski krajini. Andreotti ima sedaj, kot

kaže, v torbi osnutek, ki ga vlada namerava predložiti v parlamentu. Vsebinsko osnutka ni znana, upati pa je, da bodo pogovori v Beogradu prispevali k odločilnemu koraku na poti uresničevanja manjšinskih pravic in izpolnjevanja še neuresničenega 3. člena italijanske ustave. Andreotti je bil eden od prvih, če ne celo prvi ministrski predsednik, ki je sprejel skupno zastopstvo Slovencev. Če bi bil sedaj kot zunanji minister tisti, ki bi odločilno pospešil sprejetje zaščitnega zakona - tudi brez ločevanja Slovencev na več kategorij in brez popuščanja nacionalističnim težnjam - njegovi dolgoletni in nedvomno uspešni politični karieri to ne bi bilo v nečast. Nasprotno lahko bi se z njemu lastno pikrostjo ponašal, da je pomagal zbrisati enega od madežev, s katerim je Italija zaznamovana v skupnosti omikanih držav.

● Z neomejenim trgov

prežemanja. »Federacija je naša usoda,« je rekel mandatari in poudaril, da je potrebno priti do novega tipa socializma, ki bo imel človeka kot svojo središčno točko. Kajti le posameznik je edini sposoben reševati svojo in družbeno usodo. In to z integralnim trgov, kot prostorom in instrumentom, ki mu bo omogočil bogatejše in bolj svobodno življenje.

Predsedstvo socialistične zveze Jugoslavije je podprlo govor mandatarija Markovića in njegove usmeritve, v pogovoru pa je inž. Ante Marković še posebej razložil potrebo po oblikovanju »novega socializma«. Prisotne je opomnil, da je očitno, da so »vsi socializmi, kar jih poznamo, v krizi« in da niti eden ni uspel rešiti problemov gospodarske učinkovitosti in ne politične demokracije. Zato so danes vsi v iskanju. Po mnenju inž. Markovića ne gre več le za posamezno krizo, temveč za krizo socializma v celoti.

Mandatari za sestavo nove jugoslovanske vlade zato meni, da mora Jugoslavija (tako kot ostale socialistične države) poskusi in najti »novi socializem«, ki bo v središče postavil človeka kot posameznika. Tak socializem ne bo svojih prednosti dokazoval z zapiranjem, temveč z odpiranjem meja. Tak socializem bo zgrajen na maksimalnem razvoju demokracije, svobodčin, na pravni zaščiti pravic in na političnem pluralizmu.

Samo Pahor pisal zunanjemu ministru

RIM — Pred jutrišnjim potovanjem italijanskega zunanjega ministra Giulia Andreottija v Beograd na uradne razgovore z jugoslovanskimi voditelji se mu je s pismom oglasil tudi prof. Samo Pahor. Predmet pisma je dolgoletna in neizpolnjena Pahorjeva zahteva, da bi mu bilo na pošti omogočeno izpolniti položnico za izplačilo avtomobilske takse v materinem jeziku. Tržaška poštna uprava mu je to vsakokrat zavrnila, tako da je pred letom dni prišlo do dogodka, ki je privedel prof. Pahorja celo pred sodnike in v zapor. Nič niso dosegli niti številni Pahorjevi posegi pri najvišjih predstavnikih vladnih oblasti, na katere je naslovil več pism, sklicujoč se vselej na ustavno določila in mednarodne obveze Italije.

To ga je pred iztekom roka za plačevanje avtomobilske takse napotilo, da se je spet obrnil na zunanjega ministra ter veleposlanika SFRJ Štrbca s pozivom, naj posreduje vsak pri svoji vladi, da bi se izrekli o veljavnosti italijansko-jugoslovanskega sporazuma v Osimu iz leta 1975 in o tem, ali imata namen spoštovati ta sporazum po načelu »pacta sunt servanda«.

DK

Konkretno o problemih izseljencev

VIDEM — Problemi in perspektive italijanskih državljanov, ki živijo na tujem, so bili tema včerajšnjega zasedanja deželnega odbora za izseljeništv, ki se je sestel v Vidmu pod predsedstvom predsednika deželnega odbora Adriana Biasuttija. V svojem uvodnem poročilu je Biasutti obnovil predvsem glavne probleme, ki so jih razčlenili na prvi in drugi vsedržavni konferenci o izseljeništvu in v tem okviru poudaril vlogo Furlanije-Juljske krajine.

Med vprašanji, ki se jih je dotaknil, so bili nova določila o državljanstvu, seznam italijanskih državljanov na tujem, določitev odnosov med državo in deželami, prilagoditev konzularnih struktur in določitev vloge italijanskih odborov za izseljeništv. Vendar ti odbori (in v tem so se člani deželnega odbora za izseljeništv strinjali s predsednikom dežele ter v svojih posegih to tudi poudarili) ne morejo nadomestiti vloge združenj, ki so nastali iz potrebe emigrantov, da se organizirajo.

V tem okviru je Biasutti poudaril, da je Furlanija-Juljska krajina posvetila posebno pozornost mlajšim generacijam zdomcev, ki naj odkrijejo vez z rojstno zemljo in lastno kulturo kot novo, dodatno identiteto. Biasutti je nato orisal triletni načrt in načrt dela za tekoče leto, za katerega je predviden izdatek 5 milijard lir.

V poročilu je predsednik deželnega sveta omenil še možnost oblikovanja nove strukture, deželne ustanove za izslejeništv, ki naj bi, podobno kot ustanovi za razvoj kmetijstva in obrti, skrbeli za to področje.

Končno je Biasutti načel problem priseljencev iz držav, ki niso članice Evropske skupnosti. Organizacije emigrantov bodo po Biasuttijevem mnenju morale dati svoj prispevek za ureditev problema.

Na tej osnovi se je razvila razprava. Predstavniki vseh združenj so poudarili pomen narodnostnih in kulturnih specifičnosti. V tem okviru je tudi predsednik Zveze slovenskih izseljencev Clavora naglasil, da je bila osrednja tema druge vsedržavne konferenec o izseljenstvu dejstvo, da se je država zavedala, da mora omogočiti zlasti emigrantov druge in tretje generacije, da spet pridobijo odnos do svoje identitete in kulture. To mora tem bolj veljati za Furlanijo-Juljsko krajino. Clavora se je nadalje zavzel za drugačno zasnovno kulturnih obiskov mladih zdomcev v rodni krajih.

Za ovrednotenje rebule nagrajen Joško Gravner Vsakoletne literarne nagrade v žganjarni Nonino v Percotu

PERCOTO — Tudi letos, kot vsako leto ob tem času, so se v žganjarni Nonino v Percotu pri Vidmu, zbrali literati, novinarji, kritiki in ljubitelji dobre kapljice iz vse Italije ter tudi iz inozemstva, da bi počastili zmagovalce nagrad Nonino Risit d'aur. Nagrado za življensko delo je dobil furlanski pisatelj Carlo Sgorlon, ki je v svojih delih imel vedno v ospredju opis podeželskega prebivalstva svoje dežele. Mednarodno nagrado je dobil, francoski znastvenik Jacques Brosse, ki je napisal vrstro strokovnih razprav o naravi, botaniki, življenju na podeželju nasplošno.

Znana ameriška revija Time je v prvi letošnji številki objavila daljšo reportažo o naši zemlji. Njenim urednikom je žirija podelila posebno nagrado.

Strokovna komisija pa je posebno nagrado podelila Jošku Gravnerju z Oslavja v goriških Brdih. Nam vsem dobro znani vinogradnik je namreč ovrednotil domačo trto in vino — briško rebulo. S tem svojim prizadevanjem je uspel in nagrado je dobil prav v času, ko je tudi rebula dobila priznanje vina z zaščitenim poreklom.

Jošku Gravnerju je nagrado izročil deželni odbornik za kmetijstvo Vincio Turello. Pisatelj Rigoni Stern je nagrado izročil zastopnici revije Times. Nedvomno bodo dobra žganja Nonino sedaj prodira še bolj kot prej

Od leve: Soldati, Giannola Nonino, Jacques Brosse, predstavnica revije Time in Sgorlon na predvečer nagrade

na ameriško tržišče. Duhovnik, pesnik in pisatelj David Maria Turoldo, ki je izročil nagrado Carlu Sgorlonu, se je zaustavil ob vprašanju furlanske identitete. Sgorlon je s svoje strani povedal, da se je treba zamisliti ob varovanju kmetijske identitete in da bo moral sodobni človek zavreči nekatere ideje in vrednote, ki so imele svoj pomen v času pretirane industrializacije. Predsednik žirije Mario Soldati pa je precej obširno govoril o bukolčnih vrednotah, ki jih v svojih delih opisuje Jacques Brosse.

Nagrado so podelili v znani žganjarni Nonino v Percotu pri Vidmu. Zasluga za tako pomembno prireditve, na kateri so bili doslej nagrajeni pomembni literati, gre lastnici Gianoli Nonino. V tej tovarni pridelajo kvalitetna žganja. Letos so zabeležil še eno novost. Znana francoska tovarna steklenih izdelkov Baccarat jim je naredila, po načrtu videmskega oblikovalca Franca Vattola, 534 steklenic, v katere so dali žganje pikolita. Posebne steklenice prejšnjih let so že prava redkost.

MARKO WALTRITSCH

Ali bo že letos dokončan kulturni dom v Sežani?

SEŽANA — Deset let mineva, odkar so v Sežani - po štiriletnih pripravih in ob prepričanju, da bo osimska industrijska cona oživela - začeli graditi Kulturni dom Srečko Kosovel. Dokaj bogato zasnovana ustanova je začela nastajati v središču mesta, na lepi lokaciji, tako kot se za tak dom spodobi.

Ob tem, da so v Sežani pogrešali prostor, kjer bi lahko kulturno življenje zaživelo, so gradnjo spodbujali načrti o rasti mesta in občine. Vse to z dvema gledališkimi dvoranami (500 in 200 sedežev), številnimi spremljačimi prostori je postajalo iz dneva v dan bolj odmaknjeno kot je bila iz dneva v dan bolj odmaknjena vizija o industrijski coni in ob njej velikem mestu. V občini in pri skladu za izgradnjo kulturnega doma so se zavedli, da bo tak dom težko dograditi, a so z delom nadaljevali. Tako je gledališki del gradbeno dokončan, prečesjen del poslovno-trgovskega in trgovsko-klubskega centra pa že deluje. V okviru omenjenega sklada se zavzemajo, da bi dom dokončali, saj Sežana tak prostor potrebuje. V upravnem odboru sklada zato menijo, da bi ob sodelovanju KS in SIS lahko uredili zunanost doma do 28. avgusta letos (občinski praznik), notranjost pa do 8. februarja 1990. leta. O pobudi bo razpravljala tudi sežanska skupščina. (D. G.)

Droga izdelala načrt razvoja marikulture

SEČA — V portoroški Drogi so pred kratkim v sodelovanju s konzorcijem Pescatori di Goro in fersko Società Engineering Ambiente iz Italije in s sodelovanjem številnih naših univerzitetnih institucij izdelali program razvoja marikulture, ki naj bi ga v začetku izpeljalo skupno podjetje v ustanavljanju, kasneje pa naj bi tudi s pritegnitvijo tujega kapitala vodenje in upravljanje vzgoje morskih sadežev v roke prevzelo mešano podjetje.

Razvojni projekt je plod dosedanjih izkušenj in spoznanj pri gojenju rib, školjk in drugih morskih organizmov, ki so si jih s poskusnimi gojenji pridobili v razvojnem oddelku portoroške droge zlasti (v sodelovanju z Morsko biološko postajo Inštituta biotehnične fakultete), trendov v svetu, kjer marikultura čedalje bolj nadomešča klasično ribištvo in seveda izjemno »lačnega« zaledja - sosednje Italije - kjer se kaže pripravljenost za vlaganje v razvoj marikulture, s čimer naj bi si zagotovili zadostne količine kakovostnih belih rib in školjk. Dodatne prednosti razvoja te dejavnosti v slovenskem Primorju pome-

nijo tudi sedanje opuščene solinske površine, ki ponujajo izjemne možnosti za postavitev centra za umetno reprodukcijo rib in školjk in intenzivno gojenje in centra za čiščenje in pripravo morskih sadežev za trg. Poleg opuščene solinskega območja, katerega je na voljo samo v sečoveljskih solinah najmanj sto hektarov, so ugodni pogoji za vzgojo rib in školjk tudi v morskem delu ribiškega rezervata poleg sečoveljskih solin in v Strunjanskem in Jernejevem zalivu.

Petletni razvojni program marikulture predvideva postavitev platform za vzgojo brancinov, orad, postavitev drstišča za vzgojo mladice rib, rakov in školjk, pripravo več hektarov solinskih površin za vzgojo in nasaditev školjk vngol in japonske kozice, gradnjo večjega števila betonskih bazenov in centra za mikrobiološko čiščenje školjk. Po tem programu naj bi že leta 1994 na Obali vzgojili 162 ton brancinov, 53 ton orad, 130 ton vngol, okoli dva tisoč ton užitnih klapavic, 6,5 tone artemij in sto ton

jegulj. Za vzgojo mladice jegulj so se pri Drogi odločili za postavitev bazenov z izkoriščanjem termalne vode v Čatežu. Za vzgojo rib, školjk in drugih morskih organizmov, ki jih bodo vzgajali po programu razvoja marikulture, naj bi skrbelo približno 80 kooperantov, vso stvar pa bo po strokovni plati nadzorovala ekipa strokovnjakov s sedanjega razvojnega oddelka portoroške Droge, medtem ko bo vodenje in upravljanje prepuščeno ustanoviteljem skupnega in vlagateljem v kasnejše mešano podjetje.

Razvoj programa marikulture naj bi finansirali z nevrčljivimi sredstvi, ki naj bi jih dobili iz sklada za prestrukturiranje slovenskega gospodarstva in republiškega sisa za intervencije v kmetijstvu, posojili naših bank in tujimi krediti ter sovlaganjem kooperantov in delničarjev. Po tako imenovanih stalnih cenah se predračunska vrednost za izpeljavo programa marikulture, v kar so zajeta nabava osnovnih sredstev, gradbena dela in zagotovitev trajnih obrtnih sredstev, giblje okoli 22 milijard dinarjev.

IZTOK UMER

Ob petinštiridesetletnici drznega podviga v Beneški Sloveniji

Pohod po poteh 30. divizije

Leto 1989 je leto mnogih pomembnih obletnic iz časov narodnoosvobodilnega boja na Primorskem. Tisti, ki smo bili takrat sredi dogajanja, se mnogih stvari spominjamo z najrazličnejšimi občutki: s ponosom in zadoščenjem, da smo bili v velikem ali malem njih soakerji, največkrat gledamo nanje z lepše strani a nemalokrat tudi z žalostjo ob mislih na tiste, ki so padli ali umrli za posledicami žrtvovanja in trpljenja za svobodo ali jih odnosa neizprosno minevanja vsega živega. V današnjih časih se nam v misli in občutja mnogokrat prikraide tudi grenkoba ob spremljanju dogajanja, ki je tako daleč od naših takratnih verovanj, upanj in pričakovanj.

Ena takih obletnic poteka prav te dni, pravzaprav natanko na današnji dan, ko se je pred 45. leti začel znameniti drugi pohod 30. divizije (takrat še 32.) 9. Korpusa NOV in POS v Beneško Slovenijo. Drugi zato, ker je prvega izpeljal že aprila 1943 takratni namestnik komandanta glavnega štaba NOV Slovenije gen. Jaka Avšič s prvima primorskima brigadama, Gregorčičevo in Gradnikovo.

V spomin na začetek pohoda prireja odbor Skupnosti borcev 19. Kosovelove brigade prav danes, v nedeljo, 29. t. m., spominski pohod. Začel se bo pri spomeniku 30. diviziji pri Kanalu ob glavni obsoški cesti, ki je bil postavljen ob 40. obletnici pohoda. Nadaljeval se bo po isti ali skoraj isti začetni poti, po kateri so njeni borci skupno z borci 18. Bazoviške brigade v noči od 30. na 31. januar prešli Sočo pri Moriskem, medtem ko so jo borci 17. Gregorčičeve brigade skupno s štabom divizije in prištavnimi oddelki prebredli med Anhovim in Desklami. Vabilo na udeležbo na pohodu pa ne velja le borcem Kosovelove brigade, pač pa tudi borcem ostalih dveh brigad in posebnih oddelkov, ki so sodelovali na pohodu pred 45 leti. Soče tokrat ne bo treba bresti sredi noči in tudi globlje v Benečijo ne bo treba iti, saj bo pot peljala le do Srednjega visoko nad desnim bregom Soče, kjer je prav Ko-

sovelova brigada na povratku s pohoda bojevala najhujše boje in kjer sta med drugimi istega dne, 19. februarja, padla tudi dva njena vodilna bataljonska funkcionarja: komisar 1. bataljona Drago Štoka s Kontovela (r. 2. 2. 1920) in komandant 3. bataljona Evgen Ravbar-Miro s Proseka (r. 11. 3. 1919). Na Srednjem bo ob 12. uri spominska svečanost pri spomeniku s ploščo, posvečeno padlim v bitki na območju Srednjega, nato pa bo tovariško srečanje. Brez obujanja spominov veteranov ne bo šlo, toda pomembnejše bo, da se bodo pohoda udeležili tudi mladi od pionirjev do starejših, da bodo tako deležni vsaj približnih vtisov o času, ko so njihovi očeti in zdaj tudi dedje, hodili po teh poteh v dežju, snegu in mrazu in v stalni izpostavljenosti sovražnikovim napadom.

Poteka pohoda pred 45. leti ne kaže v tem sestavku obnavljati (o njem je bilo napisanih že več knjig, predvsem pa monografiji o Kosovelovi in Bazoviški brigadi), zadostuje naj le nekaj okvirnih podatkov.

S tremi brigadami, divizijskim štabom in prištavnimi oddelki se je podalo na pot okrog 2500 borcev in bork. V dvajsetih dneh so borci prehodili povprečno po več kot 200 km in prekrizarili vso vzhodno in zahodno Benečijo, prodrli na zahodu čez Nadižo do Ahtna in Foje in tudi vanjo samo, na severu do Čente, se povzpeli na očaka Matajurja, na jugozahodu prišli do vrat Čedadu in se preko Kobalarja spustili prav do nizkih Brd v samo neposredno bližino Gorice. Med pohodom so vodili skoraj vsak dan bitke s sovražnimi patruljami in v zaključni fazi tudi z velikimi sovražnimi enotami, ki so stiskale obroč okrog divizijskih sil z vseh strani. Iz bojnih formacij so vrgle blizu 1000 sovražnih vojakov med mrtvimi, ranjenimi in ujetimi, porušile so številne za sovražnika strateško pomembne prometnice, ceste, železnico in mostove ter zasegale veliko orožja.

Čeprav je poveljstvo divizije moralo prvotni načrt pohoda večkrat spremeniti zaradi nastopanja sovražnika, so brigade vendarle v celoti izpolnile cilje pohoda samega in se po dvajsetih dneh za ceno težkih spopadov in tudi žrtev, saj so vse tri brigade imele skupno med padlimi, ranjenimi in pogrešanimi okrog 300 žrtev, prebile nazaj ledeno mrzlo Sočo: Gregorčičeva v noči na 19. februar med Kanalom in Desklami, Kosovelova v noči na 20. februar med Podselom in Gomilom, Bazoviška pa v isti noči višje gori med Volarji in Kamnom. Najtežje je bilo borcem Kosovelove brigade, ker so Nemci, da bi jim zaprli pot, spustili zapornice pri Sv. Luciji, zaradi česar je Soča močno narastla v svojem drvečem toku.

Ob izrazito strateškem vojaškem pa je imel sam pohod tudi velik politično-moralni pomen. Po novembrskih bojih novembra 1943 so bile razmere v Benečiji precej težke zaradi terorja sovražnika, pohod 30. divizije pa je beneškim ljudem dokazal, da partizanske sile niso uničene, da so postale še večje, boljše oborožene in izurjene. Med samim pohodom so propagandni oddelki divizije in brigad pa tudi komisarji in komandanti priredili na desetine mitingov, na katerih so ljudi seznanjali z vsebino in cilji partizanskega boja, za skupen boj proti nemškemu okupatorju pa so navduševali tudi sosednje Furlane. Sam propagandni oddelk je v vasi Duge med Gornjim Tarbijem in Oblico tudi natisnil eno od številčk svojega glasila Matajur. Po odhodu enot 30. divizije so v Benečiji nastale nove partizanske enote, ki so jih sestavljali skoraj izključno domačini in izvajale uspešne akcije vse do osvoboditve.

Danes po 45 letih je to že zgodovina, dogajanje v Beneški Sloveniji pa priča, da je takrat sejano seme padlo na plodna tla. Orači poveljnih generacij so ta tla dobro gnojili in pridno obdelovali in zdaj tudi dobro žanjejo.

JOŽE KOREN

IZREDNA PRODAJA

PLAŠČEV
PLAŠČEV
PLAŠČEV
VSEH VELIKOSTI

Emporio
FIORENTINO

TRST — Ul. S. Maurizio 16 (Trg Ospedale) — Tel. 775741

ENTE FIERA UDINE ESPOSIZIONI
VIDEMSKA USTANOVA ZA SEJEMSKJE PRIREDITVE

4. - 12. FEBRUAR 1989

AGRIEST

24. VSEDRŽAVNA RAZSTAVA
KMETIJSKIH STROJEV
IN PRIPOMOČKOV

KMEČKE IN OBRTH
HRANILNICE
IN POSOJILNICE

v Furlaniji-Juljski krajini

Na petkovi seji tudi vrsta upravnih zadev

Dolinski svet za zaščito Slovencev in proti nasilju nad mladoletniki

V petek zvečer se je dolinski občinski svet sestel na izredni seji in obravnaval vrsto tekočih upravnih zadev, zavzel pa je tudi načeno stališče do dveh vprašanj splošnejše narave, ki sta pri nas v tem času posebno aktualni, in sicer do vprašanja globalne zaščite slovenske narodnostne skupnosti v Furlaniji-Juljski krajini in do hudega pojava nasilja nad mladoletniki.

Glede zakonske zaščite Slovencev v Italiji je dolinski občinski svet soglasno odobril resolucijo, katere besedilo so skupno pripravili predstavniki vseh svetovalskih skupin, se pravi KPI, PSI, SSK in KD. V resoluciji je najprej rečeno, da se je dolinski občinski svet že večkrat soglasno izrekel za odobritev pravičnega zaščitnega zakona in da zdaj s sprejemom takšnega ukrepa ni mogoče več odlašati. Svet spominja, da je v ta namen bilo v parlamentu vloženih že več zakonskih predlogov in da se je v tem smislu obvezal tudi predsednik vlade v svojih programskih izjavah. Zdaj je vlada napovedala, da bo izdelala svoj zakonski osnutek, dolinski občinski svet pa poziva izvoljene predstavnike v tržaški, gorški in videmski pokrajini ter italijanske in slovenske demokratične ustanove in združenja, naj »dejavno, prizadeto in solidarno na vseh političnih, družbenih in drugih javnih forimih poudarjajo neodložljivo potrebo po izoblikovanju zakona o globalni zaščiti slovenske manjšine v Italiji, kar je tudi ustavna obveza«. Omenimo naj, da je svetovalec KD Drozina v splošni razpravi poudaril, da resolucija odraža stališče tržaškega pokrajinskega tajništva Kršćanske demokracije, pa tudi samega glavnega tajnika KD oziroma predsednika vlade De Mite.

Dolinski občinski svet je soglasno odobril tudi resolucijo proti nasilju nad mladoletniki, ki se zaskrbljujoče širi po vsej državi, pa tudi na Tržaškem. Svet odločno obsoja vse oblike

takšnega nasilja in izkoriščanja mladoletnih, poziva vso javnost in še posebej socialne delavce, naj bdijo nad temi okrutnimi pojavi, ki globoko ranijo človekovo dostojanstvo, poleg tega pa poziva tudi parlament, naj izdela zakonska sredstva, s pomočjo katerih bi takšne pojave učinkovito zatirali in preprečevali.

Na petkovi seji pa so dolinski občinski svetovanci obravnavali tudi vrsto upravnih zadev. Soglasno so odobrili splošni okvirni načrt za ureditev in okrepitev občinskega vodovoda in pooblastili župana, da zaprosi za ustrezni deželni prispevek. Župan je bil nadalje soglasno pooblaščen, da zaprosi za deželne prispevke za 3. odsek plinskega omrežja in za 7. odsek kanalizacijskega omrežja, kakor tudi da vloži prošnjo na Osrednjo hranilnico

in posojilnico v Rimu za posojila, s katerimi bi obnovili občinsko televizijsko v Dolini.

Župan Švab je že na začetku seje pozval vse svetovalske skupine, naj se v okviru svojih političnih organizacij zavzamejo zlasti na deželni ravni, da bi dolinska občinska uprava kar se da učinkovito in hitro reševala vsa najpomembnejša vprašanja, ki so ta trenutno odprta, se pravi vprašanja vode, plina, kanalizacije ter razširitve kulturnega centra v Boljuncu in športnega centra v Dolini. Švab je poleg tega poročal o srečanjih, ki jih je v zadnjih časih imel z novim predsednikom tržaške pokrajinske uprave Crozzolijem, z vodstvom Ustanove za tržaško industrijsko cono (EZIT) in z osrednjo pošto upravo v Rimu, pri kateri se je pozanimal, kako je z ureditvijo novega poštnege posloja v Dolini.

Skupščina predsinočnim rešila zaplet

Cervesi podpredsednik Pokrajine

Problem podpredsedniškega mesta je bil na predsinočnji seji pokrajinskega sveta dokončno rešen. Za starejšega odbornika in podpredsednika je bil izvoljen republikanec Cervesi, kot so pač predvidevali upravno-politični dogovori, na osnovi katerih sta bili sestavljeni občinska in pokrajinska uprava. Da bi pokrajinski odbor dobil polnomočje, pa so bili potrebni nadaljnji upravni koraki: najprej je skupščina sprejela odstop demokristjanskega odbornika Cannoneja in socialističnega odbornika Martinija, ki sta med prvim glasovanjem o odbornikih prešla več glasov kot Cervesi. Cannone je bil prejel celo največ in je zato avtomatsko postal starejši odbornik, kar je na Pokrajini isto kot podpredsednik. Kot je znano, je deželni nadzorni odbor celo razveljavil razdelitev resorjev na Pokrajini, ker je bilo v ustreznem sklep pokrajinskega sveta vključeno tudi imenovanje Cervesija za podpredsednika, medtem ko zakon te funkcije ne predvideva. Na predsinočnji seji so nato Cannoneja in Martinija ponovno izvolili v odbor. Prvi je prejel 12 glasov, drugi, očitno z nekaterimi glasovi LpT, pa 15.

Martone (KPI), Capuzzo (Zelena alternativna lista) in Debelli (MSI) so v predvolilnih izjavah napovedali, da se bodo vzdržali, Harej (SSK) pa je še enkrat kritično ocenil dejstvo, da v sedanjem pokrajinskem odboru ni slovenskega predstavnika.

Za mednarodno poslanstvo

Andreottijeva pohvala Zavodu združenega sveta

Italijanski zunanji minister Giulio Andreotti je Jadranskemu zavodu združenega sveta iz Devina dal lakavo priznanje zaradi pomembnega poslanstva, ki ga opravlja na mednarodni ravni. V pismu, ki ga je naslovil predsedniku zavoda Corradu Belciju, Andreotti z zadovoljstvom ugotavlja, da so lanskega novembra ob slovesnem odprtju 7. zavodovega akademskega leta v Budimpešti vzpostavili tvorne odnose z madžarskimi oblastmi. »Zunanje ministrstvo bo še nadalje podpiralo dejavnosti Zavoda, ki ga bom rade volje obiskal, kakor hitro mi bodo to dopuščale obveznosti,« pristavlja Andreotti v pismu.

Prav v teh dneh je bil prvič po ustanovitvi Jadranskega zavoda združenega sveta obnovljen njegov upravni svet. Na osnovi rečenega ne čudi, da je bil med novimi člani imenovan tudi generalni poddirektor madžarskega ministrstva za kulturo Gabor Baldizar, sin pred nedavnim umrlega pisatelja Ivana. V upravnem svetu so osebnosti vsedržavnega in celo mednarodnega ugleda, med njimi norveški raziskovalec Tohr Heyerdahl, generalni direktor avstrijskega ministrstva za šolstvo Leo Leitner, predsednik elektriške družbe ENEL Franco Vierzoli, žena predsednika Fiata Marella Agnelli, predsednik družbe IRI Romano Prodi in drugi. Od Slovencev sta devinsko-nabrežinski župan Bojan Brezigar in devinsko-nabrežinska odbornica za kulturo Marinka Terčon.

Novi upravni svet se je medtem že sestel. Poleg obračuna in proračuna za preteklo oziroma sedanje akademsko leto, je odobril ustanovitev Mednarodne višje šole za komorno glasbo, ki bo imela sedež pri Jadranskem zavodu združenega sveta v Devinu, vodili pa jo bodo člani Tria di Trieste.

Sporočilo Kmečke zveze o številki IVA

Kmečka zveza obvešča svoje člane, da 31. t. m. zapade rok za izbris številke IVA (partita IVA) za leto 1988. Kot je bilo že sporočeno, je vlada z ministrskim odlokom uvedla tudi za kmetijske obrate takso na številko IVA, in sicer v znesku 100 tisoč lir. Takso za lansko leto bo treba plačati do 5. marca letos (ta rok pa bodo verjetno podaljšali do 31. marca).

Vsi tisti, ki se ne ukvarjajo več s kmetijsko dejavnostjo, lahko to sporočijo Uradu IVA do konca tega meseca in se tako razbremenijo davka na številko IVA za letošnje leto. Za vsa potrebna pojasnila in pomoč se zainteresirani lahko obrnejo na urade Kmečke zveze.

OBČINA TRST

Upravni odsek

Prot. št. XIII-82/146/207/1

PREDMET:

P.R.N. Področja za raziskave - območje Padriče. Ponovna objava načrta, ki bo tudi deponiran v občinskem tajništvu na prost vpogled vsakomur.

Ž U P A N

upoštevajoč:

- da je bil s sklepom občinskega sveta št. 245 z dne 22. 4. 1988 sprejet podrobni načrt področja za raziskave - območje Padriče;
- da je v roku, ko je bil načrt deponiran, dospelo 74 pripomb in ugovorov, kakor je razvidno iz evidence objav na oglasni deski;
- da vsebuje sklep občinskega odbora št. 3852 z dne 15. septembra 1988 protigovore na dospele pripombe ter odobritev sprememb, ki izhajajo iz soglasja z nekaterimi izmed njih v zvezi s sledečimi dokumenti načrta:

- Preglednica 4/C — uporaba tal
- Preglednica 5/C — zazidalna območja
- Elaborat 6/C — pravila za izvajanje;

ker je treba ponovno deponirati spremenjene elaborate načrta, kakor izhaja iz 21. čl. dež. zakona št. 23 z dne 9. 4. 1968;

o b v e š č a m

- da bodo zgoraj omenjeni elaborati, ki so del plana podrobnega načrta Področja za raziskave - območje Padriče, spremenjeni s sklepom občinskega odbora št. 3852 z dne 15. 9. 1988 deponirani v glavnem tajništvu (oglasna deska) za 10 (deset) dni zaporedoma in sicer od 29. januarja 1989 do 8. februarja 1989;
- da si jih v tem roku vsakdo lahko ogleda od 8. do 14. ure ob delavnikih ter od 9. do 12. ure ob praznikih;
- da je mogoče do desetega dne po zapadlosti zgornjega roka, in sicer do 18. februarja 1989, predložiti dodatne pripombe in predloge na kolkovanem papirju, vendar le v zvezi s spremenjenimi deli.

ŽUPAN

(dr. Franco Richetti)

GLAVNI TAJNIK
(Raffaello Fabbro)

Trst, dne 16. januarja 1989

Osamosvojitve Miljskega pusta pogoj za njegovo kakovostno rast

V sejni dvorani miljskega občinskega sveta so včeraj predstavili letošnji Miljski pust, ki je že 36. po vrsti. Župan Mutton je poudaril posebnosti in pomen pustne te prireditve, ki je najvažnejša v deželi in hkrati tudi med najpomembnejšimi na vsedržavni ravni. Mutton je med drugim izjavil, da je Miljski pust prava ljudska prireditev, saj se večina prebivalstva aktivno udeležuje priprav. Podčrtal je tudi, da Miljski pust potrebuje nov kakovostni vzpon, ki pa bo mogoč samo, če se bo prireditev osamosvojila od Občine in drugih krovnih ustanov ter ustanovila posebno organizacijo, ki naj bi skrbela za vse aspekte organizacijskih priprav in koordinacije. Istega mnenja je bil tudi predsednik Letoviščarske in turistične ustanove Barison, ki je pristavil, da mora Miljski pust v prihodnjem desetletju postati vodilna tovrstna prireditev v deželah skupnosti Alpe-Jadran.

Milje se bodo od četrta, 2. februarja, pa vse do srede 8., ko bodo na sporedu pogrebne svečanosti, spremenile v pravcati mali Rio, tokrat pravzaprav skoraj dobesedno, saj bodo v četrtek popoldne nastopile tudi plesalke skupine Brasil Carneval. Med pomembnejšimi spremljevalnimi prireditvami je letos posebno zanimiva razstava usnjenih mask v Beneški hiši. Otvoritev bo v četrtek, 2. februarja, ob 17.30, na ogled pa bo do srede, 8. februarja.

Tradicionalne skupine so se letos znašle nekoliko v težavah zaradi zgodnjega pusta, kar je nemalo pogojevalo priprave, vseeno pa se bo nedeljske poverke udeležilo deset alegoričnih pustnih vozov, prav toliko godb na pihala in več kot dva tisoč mask. Letos bo zaradi notranjih težav izostala skupina »Più che cisti«, ki je doslej vedno imela simpatični cilj uvrstitve na zadnje mesto.

Prireditelji vabijo gledalce, naj se v nedeljo podajo v Milje s sredstvi javnega prevoza in obveščajo, da bo avtobusna služba primerno okrepljena. Med drugimi bo na razpolago tudi parkirišče pri bivši rafineriji Aquila v Žavljah, od koder bo za Milje in nazaj na razpolago posebna avtobusna proga.

Srečanje Skupine 85 o vprašanju študija zgodovine med Slovenci

Slovenci premalo raziskujemo zgodovino našega teritorija, kar bi nam gotovo pomagalo za razumevanje mnogih pomembnih pojavov, posebno v odnosu med mestom in njegovim zaledjem, o katerem se v zadnjem času spet precej govori. To je glavna ugotovitev, ki je prišla do izraza na četrtkovni okrogli mizi Skupine 85 in Deželnega inštituta za proučevanje osvobodilnega gibanja, na kateri so predstavili raziskavo prof. Marte Verginelle o zgodovini Doline med 18. in 19. stoletjem. V razpravi, ki jo je uvedel predsednik omenjenega inštituta Silvano Benvenuti, sta poleg avtorice sodelovala tudi etnolog in slavist Pavle Merku ter turinska etnologinja Luisa Accati Levi, ki poučuje na Univerzi v Trstu.

Levi je govorila o vlogi in o pomenu antropologije pri proučevanju sodobnih družbenih pojavov in torej tudi narodnih in etničnih različnosti, ki si delijo skupne teritorialne razsežnosti. Trst je s tega vidika res privilegirano opazovališče, a pod pogojem, da prizna etnično različnost, ki jo je treba zaščititi in ovrednotiti. Vsaka narodnostna skupnost mora ohraniti svojo avtonomijo in fizionomijo, brez predsodkovno oblikovanih modelov, ki sodijo v preživelu proučevanje antropologije. Morebitna postopna asimilacija slovenske manjšine bi odprla pot kulturnemu in družbenemu ubošanju vse tržaške skupnosti, za katero je prav različnost vir bogastva.

Merku, ki je tudi predsednik Skupine 85, pa je med drugim obžaloval, da Slovenci v Italiji premalo proučujemo tako imenovano mikro zgodovino tukajšnjeja teritorija in izrazil upanje, da bodo mlade generacije pokazale več zanimanja in veselja do te problematike. »Edini, ki se je svojčas resno lotil tega dela, je bil Samo Pahor, nato pa smo imeli zelo malo zgodovinskih raziskav. Dragocen doprinos predstavlja študija Alenke Rebule o slovenskem delavstvu, zato upam, da bo raziskava o Dolini odprla pot novemu zanimanju za to področje,« je podčrtal prof. Merku, ki je tudi omenil knjigo Američana Davisa o zgodovini družine Žužek iz Vižovelj. Knjiga bo v kratkem izšla tudi v slovenskem prevodu.

V krožku Che Guevara

O sredstvih javnega obveščanja

Krožek Che Guevara prireja v torek, 31. januarja, javno razpravo o sredstvih javnega obveščanja. Srečanje o tej aktualni tematiki, ki je trenutno v središču pozornosti, nosi naslov »Informacija v Trstu in Il Piccolo v anketi Espresso«. Pobudo za javno razpravo je namreč dal prav članek tednika Espresso o vlogi in zgodovini tržaškega italijanskega dnevnika, ki je bil objavljen 15. januarja 1989. Na torkovi razpravi bodo analizirali tudi statistične podatke, ki jih je po naročilu

Espressa zbrala vsedržavna družba za demoksoške raziskave SWG.

V razpravo o sredstvih javnega obveščanja v Trstu bosta uvedla prav novinar Espresso Roberto Di Caro in predstavnik družbe SWG Roberto Weber, nato pa bodo posegli še odgovorni urednik dnevnika Il Piccolo Paolo Francia, radijski in televizijski novinar Giorgio Cesare in novinar Primorskega dnevnika Vojmir Tavčar. Razprava bo na sedežu krožka v Ul. Madonna 19, začela pa se bo ob 18. uri.

Spoštovani naročniki, samo še nekaj dni nas loči od 31. januarja. Pohitite s plačilom 125.000 lir za prednaročnino na

primorski dnevnik

Od 1. februarja dalje bo namreč naročnina za zamudnike znašala 192.000 lir.

Celoletna 125.000 lir
Mesečna 16.000 lir

- Celoletna prednaročnina za Primorski dnevnik 125.000 + 500 lir kolka velja za tiste, ki jo poravnajo do 31. januarja 1989. Po tem datumu bo celoletna naročnina znašala 192.000 + 500 lir kolka.
- Naročnikom bomo še naprej nudili **brezplačno male oglase in čestitke**.
- Naročnino lahko poravnate: — na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici od 9. do 13. ure — pri raznašalcih časopisa — preko pošte na t/rm ZTT št. 13512348 — in pri vseh slovenskih denarnih zavodih.

Vse tiste, ki poravnajo naročnino preko pošte ali denarnih zavodov prosimo, da ob plačilu navedejo točen priimek in ime ter naslov naročnika.

S.A.C.A.T.

nadomestni deli za
FIAT - ZASTAVA - ALFA - LANCIA

in za tuje znamke avtomobilov

UPRAVA:
Ul. Marconi 6 - Tel. 775483 - 4

Ul. sv. Frančiška 38
TRST - Tel. 768667 - 772002

AVTOKAROSERIJA

AAA

lastnika E. ISKRA & R. PELLIZZER

pooblaščen
servis

Alfa Romeo

obvešča, da prične jutri, 30. t. m.,
obratovati v novih prostorih.

SALEŽ 84 (Zgonik) - Tel. 229190

Z včerajšnje kongresne skupščine

KD zagovarja »uravnovešeno« zaščito slovenske manjšine

Tržaška Krščanska demokracija se bo odločno zavzela za "pravično" in obenem za "uravnovešeno" zaščito slovenske narodnostne skupnosti. To je v uvodnem poročilu na včerajšnji kongresni skupščini KD podčrtal njen pokrajinski tajnik Sergio Tripani, po mnenju katerega ne gre več odlašati z rešitvijo tega problema, »ki ga je ministrski predsednik De Mita, tudi na podlagi znanih obvez, vključil v vladni politični program«. Tržaški demokrati bodo morali dosledno podpirati to vsedrjavno usmeritev in zato bodo morali na krajevni ravni prepričati zaveznike v petstrankarski večini, da se je treba s tem vprašanjem enotno spoprijeti in ga tudi končno enotno rešiti. »Ne smemo se skrivati in ne sme nam zmanjkati poguma, da se javno in jasno izrečemo o tem problemu,« je še povedal Tripani, ki je takole sklenil poglavje o slovenski manjšini: »Ko ocenjujemo preteklost moramo stremeti po tem, kar nas je združevalo in pozabiti na tisto, kar nas je ločevalo. Ustvariti moramo zato čimprej pogoje za oblikovanje zakona, ki bo zmerno, brez vsiljevanj in uvedbe dvojezičnosti, upoštevajoč tudi različne stvarnosti, naletel na podporo vseh, ki imajo res pri srcu dobrobit naše tržaške skupnosti.«

Demokristjanski tajnik sicer ni povedal nič novega in je v bistvu potrdil le stališča, ki jih je KD (posebno njena bolj napredna "duša") javno izpričala že pred časom. Tripanijev poseg pa sledi dolgemu, gotovo predolgemu molku o manjšinskem vprašanju, ki je v zadnjih mesecih označeval tržaške večinske stranke, medtem ko je konkretna stopnja izvajanja pravic Slovencev (glej rabo jezika v javnosti) doživela nevarno nazadovanje. Upamo, da se bo sedaj nekaj premaknilo z mrtve točke in da bo tudi KD na pod-

Sergio Tripani

lagi včerajšnje tajnikove obveze res nekaj konkretnega naredila na poti odobritve zaščitnega zakona za našo narodnostno skupnost.

Včerajšnja demokristjanska skupščina, ki se je končala pozno sinoči z izvolitvijo 24 delegatov za bližnji deželni kongres, je po pričakovanju potrdila zmagoslavje struj, ki podpirajo politiko tajnika De Mite. Notranje komponente (morotejci, pristaši Biasuttija in bazisti), ki podpirajo vsedrjavnega sekretarja in ministrskega predsednika, imajo za sabo več kot 80 odstotkov članstva, medtem ko je na Tržaškem tako imenovani »veliki center« Gave, Andreottija in Forlanija klavrno propadel. Andreottijeva struja ni dosegla

niti 8 odst. glasov, Forlani in Fanfani pa sta s težavo presegla 10 odst. preferenc. Ta zelo močna podpora De Miti bo prišla do izraza tudi na deželnem kongresu v Huminu.

Tajnikovi pristaši pa so na pokrajinski ravni razdeljeni v tri struje. Najmočnejša ostaja še naprej Biasuttijeva frakcija Tripanija, Calandruccia, Locchija in Luccarinija, na sekcijah kongresih pa se je močno okrepila notranja levica (morotejci), ki jo vodijo Coloni, Rinaldi in Richetti. Tajnik Tripani, katerega mandat bo zapadel konec aprila, je bil izvoljen na podlagi političnega sporazuma med Biasuttijem in morotejci. Pokrajinskega sekretarja in novo krajevno vodstvo bodo izvolili na rednem pokrajinskem kongresu, ki bo na sporedu jeseni.

Tripani se je v svojem poročilu izognil ostri polemiki s socialisti in ni odgovoril na »izziv« nekaterih tržaških voditeljev PSI, ki so pred kratkim glasno očitali demokristjanom, da zavirajo delovanje tržaške Občine in Pokrajine. Volilci so konec junija zelo jasno nagradili katoliško stranko, zato se morata PSI in KD za sedaj hočeš-nočeš sprijazniti z dejstvom, da je trenutno njuna usoda v »konfliktnem sodelovanju«, ki v tržaških razmerah nima alternativ. Tajnik se je zavzel za vstop Liste za Trst v tržaško vodilno koalicio, izključil pa je vsakršno možnost sodelovanja s komunisti, ki »imajo tako na vsedrjavni kot na krajevni ravni zelo nejasno politično usmeritev«. Tripani je pokazal določeno razpoložljivost do zelenih in do naravovarstvenikov, čeprav je takoj dodal, da »ta gibanja stremijo po nekaterih ciljih, ki so povsem tuji KD«. Končno pa se je demokristjanski tajnik zavzel tudi za čimprejšnjo vključitev Slovenske skupnosti v koalicio, ki vodi tržaško občinsko in pokrajinsko upravo. S. T.

Stavka občinskih uslužbencev sindikata CISAS

Občinski uslužbenci, včlanjeni v avtonomni sindikat CISAS, so včeraj dopoldne stavkali in v povorki prehodili mestno središče. Okrog sto stavkajočih, med katerimi je bilo veliko uslužbencev smetarske službe, je šlo do sodišča, kjer je delegacija izročila državnemu tožilstvu prijavo proti občinskemu odboru. Sindikat CISAS je namreč mnenja, da je pri izvajanju člena 40 delovne pogodbe, ki predvideva priznanje višje delovne kategorije, prišlo do diskriminacij.

Zahtevo, da jim uprava prizna višji stalež, tako kot je to storila za druge uslužbence, so že ostro postavili šoferji tovornjakov smetarske službe, ki nočejo opravljati nadurnega dela. Posledice protesta so vsem dobro vidne, jutri pa bodo še bolj, saj se bodo prav zaradi včerajšnje stavke nakopili odpadki dveh dni.

Še vedno ostaja nerešeno tudi vprašanje odlaganja odpadke, ki jih v tržaški pokrajini trenutno sploh ni. Tudi v primeru, da ga odprejo v Križu (po vsej verjetnosti se bo to zgodilo že v tem tednu), bo rešitev le kratkotrajne narave.

Nabrežinska godba

bo ob

PUSTU

obiskala naslednje vasi:

— v nedeljo, 5. 2.: Slivno, Cerovlje, Mavhinje, Prečnik, Šempolaj in Praprot

— v ponedeljek, 6. 2., in torek, 7. 2.: Sesljan, Vižovlje, Trnovco in Nabrežino, da bomo skupaj praznovali kralja Pusta.

Moten obisk v bivšem taborišču pri Padričah

Tržaški finančni intendant Paolo Rizza in tržaški občinski odbornik za ekonomat Luigi Anghelone sta včeraj dopoldne obiskala bивše begunsko taborišče pri Padričah. Kot znano, je kompleks državna last, tržaška občinska uprava pa je svojčas s finančno upravo sklenila pogodbo, na osnovi katere je potem na približno tretjini površine kompleksa začasno uredila de Henriquezov vojni muzej.

Rizza in Anghelone sta se med obiskom srečala tudi s predstavniki Koordinacijskega združenja kraških vasi, ki poseduje in uporablja ostali dve tretjini bivšega taborišča. Finančni intendant je predsedniku Karlu Grgiču zagotovil, da bo njegova uprava z naklonjenostjo vzela v pretres prošnjo Koordinacijskega združenja, da bi prevzelo celotni kompleks, poudaril pa je važnost, da bi tudi tržaška občinska uprava pristala na takšno rešitev.

Med obiskom pa so se pred bivšim taboriščem pojavili mladi desničarski skrajneži in na za njih značilen način demonstrirali proti »zasedbi« kompleksa s strani Koordinacijskega združenja kraških vasi.

Šlo je za kakih deset pripadnikov mladinskega gibanja MSI »Fronte della gioventù«, ki so skušali celo stopiti v kompleks, a so jih policisti ustavili. Tako so mladi novofašisti pred vhodom razobesili nekaj svojih transparentov in zastav, po dobri uri samotnega demonstriranja (domačini se namreč zanje niso veliko zmenili, saj jih niso prišli niti pogledati) pa so se naveličali in se pobrali.

Včeraj odprli prenovljeno gledališče Verdi v Miljah

S peštrim glasbenim sporedom so v Miljah včeraj popoldne slovesno odprli prenovljeno gledališče Verdi. Manifestacija je bila pravzaprav uvod v veliko pustno slavo, ki se bo v Miljah - kot poročamo na drugem mestu - začelo 2. februarja in bo trajalo vse do pepelnice srede.

V gledališču Verdi, kjer so popolnoma preuredili tako parter kot balkon, je sedaj 285 mest. Od starega gledališča, ki je bilo odprto leta 1923, zaradi neustreznih varnostnih pogojev pa zaprto leta 1986, so ostali le stebri. Med obnovo so odpravili tudi vse arhitektonske pregrade, tako da je dvorana dostopna tudi prizadetim osebam. Gledališče je namenjeno glasbenim prireditvam, kabaretnim in manjšim gledališkim predstavam, Miljčani pa upajo, da se bo v njem razvila tudi kongresna dejavnost.

Podjetje ACEGA sporoča, da bo zaradi vzdrževalnih del na vodovodni mreži jutri, 30. januarja, med 8. in 14. uro lahko zamakala voda na območju Repentabra, Repna, ulic Papaveri, Fiordalisi, Biancospino, Cipressi ter Proseške ceste na Opčinah in tudi v bližnji okolici teh območij.

ACEGA poziva zainteresirane porabnike, naj iz preventivnih razlogov po 8. uri jutri uživajo le prevreto vodo. Voda ne bo pitna predvidoma tri dni oziroma do naslednjega sporočila, ki ga bo ACEGA izdalo po opravljenih analizah.

Ni dvoma, da gre za nameren požig Zgorel urad odvetnika Gerina

Silovit požar, ki je v noči med petkom in soboto izbruhnil v poslopju v Drevoredu XX. septembra 4, je popolnoma uničil okrog 250 kv. metrov veliko stanovanje, v katerem je imel urad Guido Gerin, znan tržaški odvetnik in predsednik Mednarodnega inštituta za človekove pravice, s petimi kolegi. Policisti ne dvomijo, da je bil požar namerno podtaknjen: zgodaj zjutraj so prijeli 24-letnega Sergia Capriatija z Rovt 44 in ga osumili požiga. Na kvesturi so ga nato zasliševali več ur, zaradi preiskovalne tajnosti

pa do zaključka redakcije ni bilo moč goče izvedeti, kaj so odkrili.

Osumljenec je zaposlen pri gradbenem podjetju Grisovelli Settimo, ki je nedavno postavilo zidarski odprav pred stavbo na Drevoredu XX. septembra 4. Policisti so Capriatija prijeli kako uro po požaru na vrhu cerkve sv. Antona, kamor je priplezal po zidarskem odru. Splazil se je v notranjost in (očitno namenoma) povzročil precej škode. Sedaj bo treba ugotoviti, ali je kriv tudi za požar v odvetniškem

uradu, pretor Reinotti pa mu bo že v ponedeljek sodil po hitrem postopku.

Od urada odvetnikov v tretjem nadstropju starega, a zelo trdnega poslopja, dejansko ni ostalo ničesar. Stene, pod, in pohištvo so popolnoma zogleneli, zgoreli so tudi vsi arhivi, knjige in razne listine s pomembnimi podatki. Silni plameni so uničili tudi nekaj metrov stropa oziroma poda zgornjega, prav tako Guerinovega stanovanja. Požar je v uradih po prvih ocenah povzročil več sto milijonov lir škode.

Plameni so se pojavili okrog 3. ure zjutraj, gasilci pa so jih ukrotili šele po šestih urah naporega in nevarnega dela. Stanovanje je bilo polno zadušujočega dima in visoki zublji so švigali skozi okna, na katerih so od vročine popokale vse šipe. Voda, s katero so gasili plamene, pa je začela pronicati tudi v spodnje stanovanje.

Po vsej verjetnosti je požar namerno podtaknil nekdo, ki je sovražil odvetnika Gerina ali pa njegove kolege. Na vratih uničenega urada so namreč napisane še imena petih advokatov, izvedencev v civilnem pravu: Caraccioli, Pujatti - Cervenca, Giordano, Maccucci in Sablich. Možno pa je, da je neznanec zažgal urad tudi brez pravega razloga — iz samega »veselja«.

Senco požigalca je včeraj sredi noči opazil eden od sosedov, ki ga je prebudil močan rop razbitega stekla. Videl je neznanca, ki se je po zidarskem odru skozi okno plazil v odvetniške urade, nekaj minut kasneje pa so se pojavili visoki plameni...

Na sliki opustošenje po požaru.

SSk o propadlem sklicanju konzulte za Vzhodni Kras

V zvezi s sestankom vzhodnokraške rajonske konzulte — pravi tiskovno sporočilo SSK — ki ga je po nujnostnem postopku sklical tržaški župan za sredo, 25. januarja, in je potem odpadel, ker občinska uprava ni obvestila tajnika konzulte in prevajalca, tako da je bil sedež konzulte zaprt in je seja za izvolitev predsednika odpadla, Slovenska skupnost obsoja tako zadržanje tržaške občinske uprave kot žaljivo za demokratsko izvoljene predstavnike občanov. V prvi vrsti je s političnega vidika popolnoma neprimeren sklicati po nujnostnem postopku sejo za izvolitev predsednika edine konzulte, ki ga po sedmih mesecih še nima, in to po krivdi sil, ki upravljajo tržaško Občino. Drugič pa je površno upravljanje občinske uprave — trdi SSK — dokaz njene neučinkovitosti in popolnega nespoštovanja občanov ter njihovih predstavnikov, ki so bili izvoljeni že junija lani.

ZAHVALA

Ganjeni za tolikšno sočustvovanje, ki sva ga bili deležni ob izgubi najinega predragega

Vladimira Metillija

se iskreno zahvaljujema sorodnikom in znancem ter vsem, ki so nama bili ob strani v tem težkem trenutku.

Žena in hči

Trst, 29. januarja 1989

29. 1. 1959 29. 1. 1989

Marjo Žerjal

Ob 30. obletnici smrti se ga spominja

žena Ana ter sinovi Dušan, Branko in Pepi

Dolina, Milje, 29. januarja 1989

Ob 4. obletnici smrti dragega ljubljene

Oliviera Candottija

se ga z žalostnim srcem spominjajo

mama ter brata Gigi in Vladimir z družinama

Križ, 29. januarja 1989

†

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustila naša draga

Angela Desko vd. Gnesutta

Pogreb bo jutri, 30. t. m., ob 12.30 iz mrtvašnice glavne bolnice na pokopališče pri Sv. Ani.

Žalujoči: hči Anita, vnuka Piero in Gabriella, snaha Majda, pravnujkinja Sara in drugo sorodstvo.

Trst, 29. januarja 1989

(Pogrebno podjetje Zimolo)

†

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš dragi oče, nono in tast

Jožef Kralj

Pogreb bo v sredo, 1. februarja, ob 11.45 iz mrtvašnice glavne bolnice v cerkev v Trebče.

Žalostno vest sporočajo sin Nardo z ženo Lauro, vnukinja Daniela z možem Florianom, brat Franc in drugo sorodstvo.

Trebče, 29. januarja 1989

Ob izgubi dragega očeta Ivana Guština izreka sožalje svojemu članu Dariu in družini

Godbeno društvo Prosek

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so na kakršenkoli način počastili spomin naše drage

Viole Hrvatič por. Makovec

Posebna zahvala naj gre tistim, ki so pripomogli, da ja naša pokojnica pokopana v Borštu.

SVOJCI

Trst, Boršt, Dolina, 29. januarja 1989

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so počastili spomin našega dragega

Slavka Šušmelja

Posebna zahvala društvu iz Podlonjere in vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.

Žena in sinovi

Podlonjer, 29. januarja 1989

ZAHVALA

Ob tolikih izrazih sočutja, ki smo ga bili deležni ob izgubi našega dragega

Vladimira Abrama

se vsem iskreno zahvaljujemo.

Posebna zahvala sekciji KPI E. Berlinguer, partizanski zvezi, guvernikoma, nabrežinski godbi, pevskemu zboru I. Gruđen, darovalcem cvetja ter tistim, ki so na katerikoli način počastili njegov spomin in ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti.

Žalujoči svojci

Nabrežina, 29. januarja 1989

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi našega dragega

Marka Stanisse

Posebna zahvala g. župnikoma, sorodnikom, darovalcem cvetja ter vsem, ki so ga spremili na zadnji poti in na katerikoli način počastili njegov spomin.

Žalujoči svojci

Nabrežina, 29. januarja 1989

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega očeta

Josipa Fabrisa

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, znancem ter vsem, ki so z nami sočustvovali in na kakršenkoli način počastili njegov spomin.

Sin Bogdan z družino

Kolonkovec, 29. januarja 1989

nedeljski televizijski in radijski sporedi

RAI 1
8.30 Dokumentarna oddaja: Kvarkov svet (pripravil Piero Angela)
9.00 Rubrika: Canigatti & C.
10.00 Kmetijska oddaja: Zelena linija (1. del)
11.00 Maša
11.55 Nabožna oddaja
12.15 Kmetijska oddaja: Zelena linija (2. del)
13.00 Dnevnik - ob enih
13.30 Dnevnik
13.55 Kviz: Toto-TV Radiocorriere
14.00 Variete: Domenica in... (vodi Marisa Iaurito)
14.20 Športne vesti
15.20 Športne vesti
16.20 Športne vesti
18.10 Šport: 90. minuta
19.50 Vreme in dnevnik
20.30 Nadaljevanka: Uomo contro uomo (r. Sergio Sollima, i. Barbara De Rossi, Christopher Rhode, Ray Lovelock, 1. del)
22.05 Športna nedelja: SP v smučanju, ženski slalom (posnetki iz Vaila)
24.00 Dnevnik - zadnje vesti
0.10 Informativna oddaja: Knjiga, naša prijateljica

RAI 2
8.00 Rubrika: Week end
8.30 Mladinski variete: Patatrac, vmes nanizanka Punky Brewster
10.35 Film: Il dr. Kildare si sposala (dram., ZDA 1941)
12.00 Rubrika: Video Week end
12.30 Inf. oddaja: Automia
13.00 Dnevnik in športne vesti
13.30 Variete: Piccoli e grandi fans, vmes (ob 15.15) Športne vesti
16.00 Šport: konjske dirke
16.20 Glasbena oddaja: Lucciole vagabonde - Poklon Bixiu Cherubini
17.25 Variete: Chi c'è... c'è
18.20 Šport: SP v ciklokrosu, mednarodna atletika
18.50 It. nogomet A lige
19.35 Vreme in dnevnik
20.00 Športna oddaja: Domenica sprint
20.30 Nan.: L'ispettore Derrick
21.30 Variete: Videocomic
21.55 Dnevnik - nocoj
22.10 Dok. oddaja: Mixer
23.20 Rubrika: Protestantizem
23.50 Inf. odd.: Leteči zmaj
0.50 Variete: Vibostar '88
2.00 Nanizanka: Naumachos
3.00 SP v smučanju: otvoritev

RAI 3
9.00 Aktualno: Domenica sul Tre, vmes nanizanka Vita col nonno
9.50 Dnevnik - nedelja
11.30 Variete: Mai dire mai (vodi Fabio Fazio)
13.05 Nanizanka: Professione pericolo
14.00 Deželne vesti
14.10 Variete: Va' pensiero
16.45 Film: La frustata (vestern, ZDA 1956, r. John Sturges, i. Richard Widmark, Donna Reed, William Campbell)
18.10 Inf. oddaja: Drobci
18.35 Športna rubrika: Domenica gol
19.00 Dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Deželne športne vesti
20.00 Italijansko nogometno prvenstvo B lige
20.30 Film: Supergirl la ragazza d'acciaio (fant., ZDA 1984, r. Jeannot Szwarc, i. Faye Dunaway, Helen Slater, Peter O'Toole)
22.15 Inf. oddaja: Drobci
23.00 Rubrika: Filmske novosti
23.05 Dnevnik
23.20 Deželni nogomet

RTV Ljubljana 1
8.25 Otroška matineja: Živ, Zav, Zlati dež
10.40 Nadaljevanka: Čipke (pon.)
11.30 Novoletni video meh
12.00 Kmetijska oddaja
12.30 Film: Lili (glas., ZDA 1952, r. Charles Walters, i. Leslie Caron, Jean-Pierre Aumont)
14.00 Film: Ledeni dvor (dram., ZDA 1978, r. Donald Wrye, i. Robby Benson, Lynn Holly Johnson)
15.45 Prislunhimo tišini
16.30 Dnevnik
16.45 Otroški musical: Le po kom se je vrgel ta otrok
17.30 Smučajmo vsi
17.50 SP v smučanju: ženski slalom, 1. tek (iz Vaila)
18.45 Risanke, TV Mernik, TV Okno
19.30 Dnevnik in vreme
19.59 Zrcalo tedna
20.20 SPv smučanju: ženski slalom, 2. tek (iz Vaila)
21.10 Drama: Kako se je kalilo ljudstvo zgornjega Jaukovca (D. Perković-P. Antonijević)
21.55 Zdravo, vmes Poročila

TV Koper
13.30 TVD Novice
13.45 Nedeljska rubrika: Noi la domenica, vmes tenis Australian Open - moški finale
17.50 Svetovno prvenstvo v smučanju: ženski slalom za kombinacijo, 1. tek (neposredni prenos)
20.20 SP v smučanju: ženski slalom za kombinacijo (2. tek)
21.00 Športna rubrika: A tutto campo
22.30 Tenis: Australian Open (povzetki iz Melbournea)
RTV Ljubljana 2
10.00 Danes za jutri - za JLA
13.00 Anglunipe
13.15 Športno popoldne
19.30 Dnevnik
20.05 Dokumentarna oddaja: Epopeja Rdečega križa (prigode in nezgode pripadnikov Rdečega križa v vojnah po letu 1945)
20.45 Včeraj, danes, jutri
21.00 Poezije
21.35 Športne reportaže
22.05 Športni pregled

CANALE 5
9.00 Nabožna oddaja
9.30 Film: Tre ragazze viennesi (kom., It. 1942, r. Hubert Marischka)
11.30 Aktualno: Viaggiando
12.00 Variete: Rivediamoli
13.00 Glasbena oddaja: Superclassifica Show
14.00 Film: Chiamate Nord 777 (krim., ZDA 1948, r. Henry Hathaway, i. James Stewart)
16.15 Nanizanke: Laverne e Shirley, 16.45 Fox, 17.45 Love Boat
19.45 Kviz: Tra moglie e marito album
20.30 TV film: Quando morire (dram., ZDA 1987, r. Paul Wendkos, i. Raquel Welch, Michael Gross)
22.25 Aktualna oddaja: Paure di fine secolo
23.10 Glas. oddaja: La nit - operna glasba (iz Barcellona)
0.10 Film: Trappola per un testimone (dram., ZDA 1976, r. Kevin Dobson, i. Elaine Lee)
1.45 Nanizanki: Baretta, 2.45 Mannix

RETE 4
8.00 Jutrišnji svet
8.30 Dokumentarec
10.30 Športna oddaja: Golf
11.30 Rubrika iz parlamenta
12.15 Dok. oddaja: Big bang
13.00 Nan.: Arabesque
14.00 Variete: Domenica più
17.00 Nanizanke: Longstreet, 18.00 New York New York, 19.00 Alfred Hitchcock, 19.30 Sulle strade della California
20.30 Film: Inferno bianco (pust., ZDA 1952, r. Andrew Marton, i. Stewart Granger)
22.25 Nanizanka: Spenser
23.25 Šport: golf
0.25 Nanizanki: Vegas, 1.25 Missione impossibile
ITALIA 1
8.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke
10.30 Nanizanke: Boomer cane intelligente, 11.00 Automan, 11.55 I ragazzi del computer
12.50 Šport: Grand Prix
14.00 Film: Zorro alla corte d'Inghilterra (pust., It. 1969, r. Francesco Montemurro)

16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke
18.00 Risanke: Robinson Crusoe, 19.00 Gli amici cercafamiglia, 19.30 Benjamin, 20.00 I Puffi
20.30 Variete: Emilio
22.20 Nogomet: Pokal Pelè - Italija-Anglija (iz San Paola)
0.20 Film: Uomini cocodrillo (fant., ZDA 1959)
ODEON
7.30 Nan.: T.H.E. Cat, 8.00 Il fantastico mondo di Mr. Monroe, 8.30 La fattoria dei giorni felici, 9.15 Mary Hartman
10.00 Družba
13.00 Vesti: Odeon News
13.30 Film: Il tempo del trionfo (biog., ZDA 1986, r. Noel Black, i. Patty Duke)
15.45 Otroški variete: Sugar, vmes risani film Il mastino di Baskerville in nanizanka The Bill Cosby show
19.00 Filmske novosti
19.30 Nanizanka: Week-end in giallo
20.30 Film: La sai l'ultima sui matti (kom., It. 1982, r. Mariano Laurenti)

22.15 Film: Conquest (pust., r. Lucio Fulci)
24.00 Nanizanke: Un salto nel buio, 0.30 T.H.E. Cat, 1.00 Mary Hartman
1.30 Film: Pasqualino Cammarata... capitano di fregata (kom., r. Mario Amendola)
TMC
10.00 Risanke: Snack
12.00 Papežev blagoslov
12.15 Film: Tempo di ridere (kom., ZDA 1961, i. Stan Laurel, Oliver Hardy)
14.00 Film: Svegliami quando è finito (kom., ZDA 1960, r. Mervyn Le Roy)
16.00 Film: Nebbia sulla Manica (kom., ZDA 1953, i. Esther Williams)
17.50 SP v smučanju: ženski slalom, 1. tek (iz Vaila)
19.00 Nan.: Autostop per il cielo
20.00 Vesti: TMC News
20.20 SP v smučanju: ženski slalom, 2. tek (iz Vaila)
21.00 Nanizanka: Matlock
22.00 Film: Alle soglie della vita (dram., Šved. 1958, r. I. Bergman, i. I. Thulin)

23.30 Dok.: Sinji planet
TELEFRIULI
10.00 Modni defile Radiosa
10.15 Družba
10.30 Oddaja o obrtništvu
11.30 Nanizanka: Julia
12.00 Kmetijska rubrika: Zelena dežela
12.30 Dok.: Velike razstave
13.00 Rubrika: Župan in njegovi ljudje
14.30 Zabavna oddaja: Buinesere Friul
16.30 Nanizanki: La costa dei Barbari, 17.30 Paper Moon
18.00 Rubrika: Večerjajmo skupaj
19.00 Športna oddaja
20.30 Film: L'orribile segreto del dott. Hitchcock (srh., r. Robert Hampton, i. Barbara Steele)
22.00 Nanizanka: Lo sceriffo del Sud
23.00 Športna oddaja
24.30 Družba
1.00 Informativna oddaja: News dal mondo
TELE 4
(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dnevnik in šport
20.30 Zadnje vesti in šport

RADIO TRST A
8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00 Poročila; 8.20 Koledarček; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša; 9.45 Dnevni pregled tiska; 10.00 Nedeljska matineja: Glasbeni listi; 10.15 Mladinski oder: Carski sel (3. del); 11.00 Oddaja iz Benečije: Nediški zvon; 11.45 Nabožna oddaja: Vera in naš čas; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Radijska igra: Gost v studiu (Janez Povše, r. Mario Uršič, pon.); 15.50-19.00 Popoldanski zbornik: šport in glasba, rezultati in komentarji z igrišč, prenosi s prireditvev; 19.00 Zaključek.

LJUBLJANA
5.00, 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.30, 17.00, 21.00, 22.00. 23.00 Poročila; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Veseli tobogan; 9.05 Še pomnite, tovariši; 9.45 Pesmi boja in dela; 10.05 Glasbena matineja; 10.35 Nedeljska reportaža; 11.03 Poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 12.00 Na današnji dan; 13.20 Za naše kmetovalce; 15.30 Aktualno: Dogodki in odmevi; 17.05 Amaterski zbori pojo; 17.30 Nedeljska humoreska; 18.00 Izbor opernih melodij; 19.00 Dnevnik; 19.30 Zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Glasbene razglednice; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.00 Zrcalo dneva; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 Glasba za prijeten konec tedna; 23.05 Nočna glasba in nočni program.

RADIO KOPER (slovenski program)
10.30, 12.30, 14.30 Poročila; 19.00 Radijski dnevnik; 10.00 Glasba, Sosednji kraji in ljudje, pozdrav, na današnji dan, reportaže, intervjuji, zanimivosti; 11.30 Kmetijska oddaja: Polje, kdo bo tebe ljubil; 12.00 Glasba po željah; 14.15 Zabavna oddaja: Vanka in Tonka; 14.45 Lestvica popevk Radia Koper: Vročih 10; 15.30 Radio Koper na obisku; 16.00 Primorski dnevnik; 17.00 Nedeljski ritem; 18.00 Pregled dogodkov; 19.00 Prenos Radia Lj.

RADIO KOPER (italijanski program)
7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 8.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd in horoskop; 8.00 Sporedi; 8.25 Pesem tedna; 8.45 Športna oddaja: 9.30 Feeling v glasbi; 10.00 Najlepših 7; 10.40 Družinsko veselje; 11.00 Dogodki in odmevi; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke; 14.33 Pesem tedna; 15.00 Glasba in šport; 17.00 Made in JU; 17.33 Show business; 18.00 Prijatelj DJ; 18.30 Najnovejša plošče; 20.00 Prenos Radia Lj.

RADIO OPČINE
10.30, 14.30, 16.30 Poročila; 10.00 Jutranji val; 12.30 Oddaja z odborniki SKD Tabor; 13.00 Glasba po željah; 15.30 Športna nedelja; 20.00 Nočna glasba.

ponedeljkovi televizijski in radijski sporedi

RAI 1
7.15 Aktualno: Uno mattina
9.40 Nanizanka: Mia sorella Sam
10.00 Variete: Ci vediamo alle dieci, vmes (ob 10.30) dnevnik
11.00 Nadaljevanka: Passioni
11.55 Vreme in dnevnik
12.05 Variete: Via Teulada 66
13.30 Dnevnik
14.00 Dok. oddaja: Kvarkov svet (pripravil Piero Angela)
15.00 7 dni v parlamentu
15.30 Športni ponedeljek
16.00 Risanke: Cartoon clip
16.15 Mladinska oddaja: Big!
17.30 Nabožna oddaja
18.00 Dnevnik - kratke vesti
18.05 Kviz: Domani sposi
19.30 Rubrika: Knjiga, naša prijateljica
19.40 Almanah in vreme
20.00 Dnevnik
20.30 Nadaljevanka: Uomo contro uomo (2. in zadnji del)
22.20 Dnevnik
23.20 Rubrika: Filmske novosti
23.35 Dnevnik - posebnosti dnevnika
23.55 Aktualna oddaja: Per fare mezzanotte
24.00 Dnevnik - zadnje vesti

RAI 2
3.00 SP v smučanju: otvoritev
7.00 Aktualno: Prva izdaja
8.30 Rubrika o zdravju
9.00 Film: Arrivederci Baby (kom., ZDA 1966, r. Ken Hughes)
10.40 Risanke, nato rubrika Trentatrè
11.05 Božanska komedija
11.35 Nanizanka: Uno psicologo per tutti
11.55 Variete: Mezzogiorno è...
13.00 Dnevnik in Diogenes
14.00 Nad.: Quando si ama
14.45 Dnevnik - gospodarstvo
15.00 Kviz: Argento e oro
17.05 Aktualno: Spaziolibero
17.25 Dok.: Živali sonca
17.50 Dnevnik - športne vesti, vmes SP v smučanju
18.45 Nanizanka: Hunter
19.30 Horoskop, vreme, dnevnik in šport
20.30 Nadaljevanka: Capitol
21.35 Nanizanka: Le strade di San Francisco
22.30 Dnevnik, nato Il sicario
23.00 Variete: Chiappala
23.25 Dnevnik - zadnje vesti
23.50 International DOC Club
0.40 Film: Il tempo si è fermato (dram., ZDA 1947)

RAI 3
10.45 Hokej na ledu: Bolzano-Varese
11.15 Nadaljevanka: Destini
12.00 Inf. oddaja: Meridiana
14.00 Deželne vesti
14.30 Izobraževalna oddaja: Io insegno... tu impari
15.00 Informativna oddaja: Ameriška šola o narodnostnih manjšinah
15.30 Hitrostno drsanje: finalno srečanje (iz Miele di Pine)
15.45 Smučarski tek (iz Bormia)
16.05 Popotovanje po Italiji
17.00 Nadaljevanka: Destini
17.45 Aktualna oddaja: Destini per voi
17.55 SP v smučanju: moški slalom
18.45 Športna oddaja: Derby
19.00 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Deželne športne vesti
20.00 Variete: Black and blue
20.30 Aktualno: Dan na preturi
21.45 Aktualnosti: Io confesso
22.20 Dnevnik - večerne vesti
22.30 Šport: Ponedeljkov proces
23.50 SP v smučanju: moški slalom
0.20 Dnevnik - zadnje vesti
0.35 Dok. oddaja: Pred 20 leti

RTV Ljubljana 1
8.30 Počitniški spored: 8.35 Biskvitki, 8.55 Periskop - Železarstvo, 9.45 Kam, kje, kako med počitnicami, 10.00 Skrivni dnevnik Jadrana Krta, 10.50 Safari v mestu
11.20 Risanke
11.25 Film: Ta ljubka zelena trava (mlad., Madžarska, r. Gyorgy Polasthy, i. Gyuri Hintch, Monika Ullmann)
12.45 Video strani
16.10 Smučajmo vsi (pon.)
16.30 Dnevnik
16.45 Mozaik: Naš utrip, Zrcalo tedna, TV Mernik, Oči kritike
18.20 Spored za otroke in mlade: Radovedni Taček - Pujs, nato nadaljevanka Poleti pesem
19.05 Risanke, nato TV Okno
19.30 Dnevnik in vreme
20.05 Drama: Grešne ovčiče (Želimir Žilnik)
20.55 Aktualno: Osmi dan
21.35 Kratek film
21.50 Dnevnik
22.00 Glasbena oddaja: Antologija slovenske violinske glasbe

TV Koper
13.30 TVD Novice
13.40 Športna oddaja: Juke box
14.10 Tenis: Australian Open
16.00 TVD Novice
16.10 Šport spektakel
17.30 SP v smučanju
19.00 Odprta meja
Danes v Odprti meji:
TRST — Priprave na kongrese: srečanja PSI in KD
TRST — Predstavnik Kmečke zveze v ustanovi za Tržaško industrijsko cono
GORICA — Predstavili novo knjigo Fulvia Tomizze
Ponedeljkov športni pregled
19.30 TVD Stičišče
19.45 TVD Novice
20.15 SP v smučanju: v studiu, nato moški slalom (2. tek)
21.45 Košarka NBA
RTV Ljubljana 2
17.50 Moški slalom (1. tek)
19.00 Po brezkončnosti sveta
19.30 Dnevnik
19.55 Po sledih napredka
20.30 Moški slalom (2. tek)
21.15 Film: Amarcord (dram., It.-Fr. 1973, r. F. Fellini)

RADIO TRST A
8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, Koledarček; 7.40 Praviljica; 8.10 Iz četrtkovih srečanj: Spomini na Alberta Rejca; 8.40 Za vsakogar nekaj: Glasbeni listi, Beležka, Misel dneva; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Pisani listi: Glasbeni listi, V ponedeljek ob 12.00, (12.40) Zbori; 13.20 Glasba po željah; 13.30 Gospodarska problematika; 14.10 Goriški razgledi; 15.00 Roman: Moj Kras (18. del); 15.12 Hit Parade; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kmetijski tednik (pon.) 18.30 Glasbeni listi; 19.00 Zaključek.

LJUBLJANA
5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.30, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 8.05 Glasba. lepljenka; 8.25 Ringaraja; 8.40 Naučimo se pesmice; 9.05 Matineja; 11.05 Izbrali smo; 12.10 Godbe; 12.30 Kmet. nasveti; 12.40 Glasba; 13.00 Danes ob 13.00; 13.30 Čestitke; 14.02 Enajsta šola; 14.20 Iz glasbenih revij; 14.40 Merkurček; 15.15 Radija danes... 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 Studio ob 17.00; 18.05 Johnny Man Singers in Nat King Cole; 18.25 Zvočni signali; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Studio 26; 20.00 Sotočja; 21.05 Zaplešite z nami; 22.00 Zrcalo; 22.30 Melodije; 23.05 Lit. nokturno, nato Nočni program.

RADIO KOPER (slovenski program)
13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled tiska; 8.00 Radio Lj; 13.00 Danes na valu Radia Kp; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Free shop; 17.40 Aktualna tema; 18.00 Kulturni svet; 18.35 Popevke; 19.00 Prenos Radia Lj.

RADIO KOPER (italijanski program)
8.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 12.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgod. utrinki; 6.50 Simfonija zvezd in horoskop; 7.35 Glasba; 7.40 Dobro jutro otroci; 8.25 Pesem tedna; 8.35 Mi in vi; 9.32 Feeling; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Najlepših 7; 10.40 Družinsko veselje; 11.00 Srečanja; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke; 14.33 Pesem tedna; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Pozdravljeni otroci; 16.00 Pripoved; 16.33 Mi in vi; 17.00 Blitz; 17.33 Avtorska glasba; 18.00 Bubbling; 18.33 Prijatelj DJ; 19.00 Mali koncert; 20.00 Nočni program.

RADIO OPČINE
7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Horoskop; 13.00 Pogovor z odvetnikom... (pon.); 18.00 Športni komentar; 19.30 Klasična glasba; 20.00 Kolaž, nato Nočna glasba.

CANALE 5
8.30 Nanizanki: Una famiglia americana, 9.30 General Hospital
10.35 Kvizi: Cantando cantando, 11.15 Tuttinfamiglia, 12.00 Bis, 12.35 Il pranzo è servito, 13.30 Cari genitori, 14.15 Gioco delle coppie
15.00 Aktualno: Agenzia matrimoniale
15.30 Nan.: La casa nella prateria, 16.30 Webster
17.00 Kvizi: Doppio slalom, 17.30 C'est la vie, 18.00 O.K. Il prezzo è giusto!, 19.00 Il gioco dei nove, 19.45 Tra moglie e marito
20.30 Film: Scuola di polizia (kom., ZDA 1984, r. Hugh Wilson, i. Steve Guttenberg, Donovan Scott)
22.25 Nanizanka: Top secret
23.25 Variete: Maurizio Costanzo Show
0.45 Rubrika: Première
0.55 Nanizanki: Baretta, 1.55 Mannix
RETE 4
7.55 Nanizanki: Lou Grant, 8.45 Switch

9.35 Film: Lacrime di sposa (kom., It. 1955, r. Sante Chimiri)
11.30 Nanizanki: Petrocelli, 12.30 Agente Pepper
13.30 Nadaljevanka: Sentieri, 14.30 La valle dei pini, 15.30 Così gira il mondo, 16.30 Aspettando il domani, 17.00 Febbre d'amore
18.00 Nanizanka: New York New York
19.00 Aktualnosti: Dentro la notizia
19.30 Nanizanka: Sulle strade della California
20.30 Film: Il delitto perfetto (krim., ZDA 1954, r. Alfred Hitchcock, i. Ray Milland, Grace Kelly)
22.15 Filmska rubrika: Ciak
23.15 Film: All'ultimo secondo (pust., ZDA 1977, r. Richard T. Heffron, i. Peter Fonda)
1.10 Nanizanka: Vegas
ITALIA 1
7.00 Risanke
8.15 Nanizanke: Strega per amore, 8.45 Supervicky, 9.15 Ralph Supermaxieroe, 10.00 Hardcastle and McCormick, 11.00 L'uomo

da sei milioni di dollari, 12.00 Tarzan
13.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke
14.00 Nanizanki: Casa Keaton, 14.30 Baby sitter
14.55 Varieteja: Smile, 15.15 Megalavshow
15.25 Glasbena oddaja: DeeJay Television
16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke
18.00 Nanizanke: Tre nipoti e un maggiordomo, 18.30 Supercar, 19.30 Happy Days
20.00 Risanke: Milly
20.30 Nan.: Cinque ragazze e un miliardario, 21.30 La bella e la bestia
22.30 Kviz: Per la strada
22.50 Variete: Megalavshow
23.05 Film: Il presagio (srh., ZDA 1976, r. Richard Donner, i. Gregory Peck)
1.15 Rubrika: Première
1.25 Nan.: Samurai
ODEON
7.00 Nan.: La fattoria dei giorni felici, 7.30 Mr. Monroe

Četrta predstava SSG iz ciklusa Cankarjevih dram Lepa Vida v Kulturnem domu

V Kulturnem domu v Trstu bo danes Slovensko stalno gledališče ponovilo Cankarjevo Lepo Vido, ki jo je režirala Meta Hočevar (Foto Križmančič)

Kot da Slovencev ne bi nikoli bilo... »Okrnjena« knjiga o poklicih v Trstu

Številni poklici, ki so bili neobhodno potrebni v tradicionalni družbi, so z industrijskim in tehnološkim razvojem počasi šli v pozabo. Lončarji, prodajalci ledu in drv, oglarji, krotlci živali, mlekarice, krušarice, perice itd. so opustili tradicionalne obrtniške dejavnosti, izginili s poklicnega tržišča ter prepustili mesto strojem in tehniki. Z njimi je izginil pisani poklicni mozaik, v katerega danes segajo skoraj le zgodovinarji. Bianca Maria Favetta je s tem v zvezi pred kratkim objavila delo **Trst: oblačila in poklici v dokumentih 19. stoletja** (Trieste: costumi e mestieri dai documenti dell'Ottocento, Edizioni Fachin, Trst, str. 189, lir 55.000).

Avtorica je s to publikacijo želela predstaviti zbirko ilustracij iz prve polovice prejšnjega stoletja, ki prikazuje poklice in noše obrtnikov, prodajalcev in kmetov s Tržaškega. Mesto, ki se je razvijalo in je doživljalo demografski razmah, se je posluževalo uslug podeželskega prebivalstva, saj je slednje nudilo mestu poljedelske pridelke, mleko in kruh. Ilustracije, ki so last raznovrstnih zbirk, pričajo o razvoju poklicev in oblačilne kulture, vendar so tudi izraz romantičnega doživljanja podeželskega in ljudskega življenja. V podobah krušaric, ki se s svojimi oslički podajajo v mesto, kmetov, mlekaric in branjev je zelo opazen meščanski odnos do zaledja in do podeželja. Slikarije so očarale slovenske kmetice in njihove noše, v podobah prihajata do izraza kmečka idila in nostalgija po svetu, ki počasi izginja.

Ta odnos prihaja do izraza tudi v zapisih, v katerih Favettova opisuje

Naslovna stran knjige o poklicih v Trstu

noše, o protagonistih teh ilustracij pa niti besedice. Avtorica se sploh ne zveni za njihovo narodnostno pripadnost, ker je očitno sploh ne zanima pripadnost različni kulturi in družbi. Nasprotno celo piše, da se je med pisano množico mlekaric in branjev razlegala le italijanščina (!). Če je nostalgija kolikor toliko razumljiva in dosledna z romantičnim upodabljanjem, je drugi pristop povsem nesprejemljiv. Favettova se je izneverila zastavljenemu cilju, saj je v začetku podčrtala, da hoče o mestu in o njegovih poklicih spregovoriti brez vsakršne čustvenosti. Omembe vredni so sicer objavljeni dokumenti, ki pričajo o določilih in zakonskih predpisih, s katerimi so avstrijske oblasti omejevale oziroma urejevale prodajo obrtniških in kmečkih izdelkov. Bralec lahko na pamet ugotovi, da so si brežnanske krušarice prizadevale, da bi lahko svoj kruh, podobno kot škedenjske, prodajale na zaprtem prostoru in kako so mestne oblasti pregledovale tehtnice, preprečevale sleparjenje prodajalcev ter prekomerno število stojnic.

MARTA VERGINELLA

POPRAVEK

V članku o spominskem večeru Ivana Tula v Mačkolljah, Primorski dnevnik, 26. januarja 1989, se je vrnila ne-ljuba napaka. Odstavek o Guglielmu Oberdanu ne odgovarja resnici, ker zgodovinski čas Ivana Tula ne sovпада s smrtno obsodbo italijanskega irendentista. Pač pa je Ivan Tul spremljal na morišče Nazaria Saura, ki je tik pred izvedbo smrtne obsodbe kričal protitalijanska gesla, dr. Tul pa je vse bolj na glas molil, kar so mu potem očitali, češ da je hotel prikriti besede Nazaria Saura.

Za neljubo pomoto pisec članka ni odgovoren. (ris)

revije - revije

Sodobnost

Revija Sodobnost stopa v novo leto z objavo prispevkov, ki so jih nekateri sodelavci revije prebrali na novembrskem zborovanju slovenskih kulturnih delavcev v Cankarjevem domu v Ljubljani na temo Suverenost slovenskega naroda. V reviji so tako objavljena besedila Toneta Pavčka, Janeza Menarta, Janka Prunka, Vladimira Kavčiča, Ivana Kristana, Toneta Peršaka in Boštjana M. Zupančiča.

Prvo številko novega letnika Sodobnosti upajajo Tri balade Janeza Menarta, v leposlovnem delu pa so objavljene še pesmi Jaše Zlobca (Ob najvišji uri) in Lucijana Vuge (Zgostčen spomin na časovno morje) in prozna prispevka Igorja Karlovška (Kletka) in Ignaca Kamenika (Popotovanja gostača Gregorja). Andrej Loos piše o klasičnem potovanju v današnji čas, Jože Pogačnik pa o Stanku Majcnu in književni tradiciji.

Razstava Klavdija Palčiča v Galeriji TK

Hrepenenje kot likovni simbol

Razstava del Klavdija Palčiča v Galeriji TK nam umetnika predstavlja predvsem kot risarja in grafika. Tako jo pretežno tvorijo risbe in skice, pa tudi barvni "osnutki" večjih kompozicij na papirju; središnji moment razstave pa je njegova grafična mapa s tremi listi, poimenovana Potem znenada ptica.

Palčiča poznamo kot plodovitega slikarja, ki je z velikimi formati, na katerih je figuralne kompozicije uveljavil v izredno razgibanem naslikanem ali reliefnem ambientu, začrtal svojevrstno polno slikarstvo. V njem spoznavamo slikarja, ki obvlada dinamično kompozicijo, v kateri igrajo človeški liki poglavito vlogo. Njihova navzočnost v naslikanem ali oblikovanem okolju, bolj rečeno, njihova spremenljivost, ko se z umetnikovo transformacijo

spreminjajo v nekaj drugega, je v umetnikovem opusu doživela vrsto izjemnih rešitev. V novjšem času in gradivu, ki ga Palčič tokrat razstavlja, pa je čutiti odmik od takšnih monumentalnih slikarskih rešitev in približevanje intimnejšim likom likovne izpovedi. Risbe s svinčnikom, pri katerih se Palčič izkaže za izvrstnega risarja in intimne grafike manjših formatov doživljajo človeško figuro manj deklarativno, zato pa v njej iščejo sredstvo za globlje izpovedi.

K takšnemu načinu je Palčiča pritegnilo tudi ilustratorsko delo, ki se mu je posvečal v zadnjem času. Vplivalo je na način njegovega likovnega razmišljanja in oblikovanja materije. Tako vse bolj prihaja v ospredje točno določena tema - ki pa seveda z zrelo umetnikovo izpo-

vedjo nosi in prinaša očitno simboliko. Prav posebno pride ta moment do izraza v grafični mapi Potem znenada ptica, ki jo lahko razumemo kot umetnikovo hrepenenje, ki ga poetično razloži pesnik Miroslav Košuta. Pa ne samo razloži, ampak tudi nadgradi s pesniškimi primerami.

Bogastvo Palčičevega likovnega sveta dobiva z risbami in skicami spodbude za nova iskanja. Istočasno so ta iskanja potrditev umetnikove kvalitete, kajti, kje se lahko izkaže še bolj iskreno in neposredno, kot ravno v risbi. In v njej, čeprav je skromna in manj upadljiva kot barvne slikarske kompozicije, je mogoče spoznati umetnikove nagibe in doživeti veličino njegovih likovnih iskanj.

IZTOK PREMROV

V Vbinem ateljeju pri snemanju novega slovenskega lutkovnega filma in razgovor s Svetlano Makarovič Filmsko čaranje Coprnice Zofke, po rodu iz... Nabrežine

Svetlane Makarovič najbrž ni treba podrobno predstavljati, saj jo poznajo malodane vsi, ljubijo pa jo posebno najmlajši, ki so se zagledali v njene Kosovirje na letelih žličkah. Naj povemo le, da je temnolasi dami z izredno živahnimi očmi in bujno fantazijo pravkar uspelo pričarati darilo, ki ga je slovenski filmski svet pričakoval že več kot dvajset let. Gre namreč za produkcijo novega lutkovnega filma, celovečerca **Coprnic Zofka**, ki naj bi v srcu in očeh slovenskega gledalca prisedel poleg Zvezdice zaspanke. Uspehi male Zvezdice, ki je na Zemlji

spoznala razbojnika Čeferina in mu pomagala, da je kameno srce zamenjal z utripajočo mišico, so bili zelo laskavi. Pisalo se je leto 1965, Triglav film pa je lahko razpolagal z avtorsko skupino, v kateri so izstopali avtor scenarija Frane Milčinski, režiser Jože Pengov in seveda Črt Škodlar, ki je poskrbel za lutke.

V slovenskem filmu se je nato iz leta v leto širilo brezno med redno produkcijo, v kateri so bili sicer zaobjeti tudi filmi za otroke ali doraščajočo mladino, in svetom animacije, ki ni bil več deležen posebne producerske pozornosti.

Začaran krog sta končno pretrgala Matija Milčinski (avtorski kontinuiteti je torej zadoščeno) in Svetlana Makarovič, ki sta se predstavila Viba filmu s fabulo o Coprnici Zofki in njenih bolj ali manj ljubkih prijateljih. Zofka živi namreč v knjigi, kjer ji delajo primerno družbo Pajkova vešča, zelenooki Škrat Šotek, povodni mož Akvilin, Črni Krempelj, Rdeči Škopnik in Siva Mora. Neki preudarni Pedagoški osebi pada v glavo, da bi otrokom sploh ne smeli ponujati knjig, v katerih je toliko neprimernih zgledov. Pravilnični oseb pa seveda ne smemo kar tako žaliti, saj se lahko zgodi, da nastane v knjigi spor, Zofka, njena metla in še vsi ostali lahko iz protesta zapustijo knjižne liste in se zakadijo med ljudi. Reve sicer pričakuje hladen objem XX. stoletja, kjer krožijo menda grše pošasti od še tako odurne Sive More. Pri ljudeh pa se lahko tudi zgodi, da se metle z rodovnikom zaljubijo v hiš-

Coprnic Zofka pred svojo zemeljsko hišico

ne metle, ki niso nikoli letele, coprnice pa se v imenu prijateljstva odrečejo copranju in gredo prostovoljno v pravljčni pokoj.

Pa vrnimo se v Vbin atelje, kjer se je že začelo snemanje »Svetlaninega filma«, saj bi najbrž prej naštel, česa Makarovičeva ni naredila za ta film, kot vse, kar nosi njen podpis. Svetlanini sta predvsem Zofka in njena metla. Navdih za rdečelaso coprnico, ki

slabo vidi brez očal, je Makarovičeva dobila kar v Nabrežini, kjer je bila doma njena nona.

Med odločno prijetnim intervjujem-pripovedki nam je Svetlana podrobno opisala priletno Nabrežinko, ki je »znala coprati«. Njene sposobnosti so bili razvidne že na vrtu, kjer so sončnice cvetele prej kot pri sosedovih ali kjer so dozorevali sočni paradižni-

ki, kakršne bi znali ceniti le Kosovirji. Znala pa je tudi »posušiti solzo z eno samo kretnjo« in je razpolagala s čudežnim predpasnikom, pod katerega je skrila malo Svetlano, ko ji je hotel kdo kaj hudega storiti. »Ker prava coprnica nikoli ne umre, sem prepričana, da mi je nona prišepetavala zgodbo o Coprnici Zofki,« nam je priznala Makarovičeva.

Nabrežinsko nono smo torej priznali za sokrivo, smo pa šele pri zamisli. Od fabule pa do Vbinega ateljeja, kjer so postavili čudežno barje, ki ga obdaja vijoličastomoder gozdiček, je bila pot še dolga. Izpod Svetlaninega peresa so nastale tudi skice bodočih lutk, ki jih je realiziral in jih bo tudi spretno vodil ansambel Lutkovnega gledališča Ljubljana. Svetlanini so songi, besedila in glasba, njena zamisel je tudi scena, ki jo je realiziral Branko Stojakovič. Njeni bodo tudi glasovi, s katerimi se bodo izražali nekateri osebki, med katerimi izstopa Zofkina metla. Vendar si nikar ne mislite, da bo Svetlana Makarovič »igrala« vlogo Zofke. Ko bo coprnica v filmu zaživela bo imela obliko igralkel celjskega gledališča Ljerk Belak. Belakova pa bo po Svetlanini igralski strategiji posodila svoj glas nekomu drugemu. Obeta se torej pestro snemanje, na Vibi pa ne skrivajo dejstva, da bo slovenski film v prihodnjih letih ponovno ubral mladinsko pot, če ne drugega zaradi programske politike KSS, ki misli - zelo preudarno - vlagati več finančnih sredstev v filmske načrte, namenjene mladim. Pravljčno, mar ne?

EVA FORNAZARIČ

SREČA PO RADIU

Jože Petelin

Po groznih sanjah sem zjutraj ves namrgoden prižgal radio, da me strumne jutranje budnice popeljejo v lepše dopoldne.

Vključil sem še magnetofon in snemal: »...bomo govorili o sreči. Kaj je lepšega od sreče? Vsi se strinjamo, vidim, kako mi prikimate, dragi poslušalci, pardon poslušalke in dragi poslušalci, da, vsi se namreč strinjamo, da večje sreče od sreče sploh ni. Pred sabo imam dva telefona, en je rumen, drug je zelen, kličite na številko petdrvestostosembrhmhm in povejte, kaj menite o sreči. Že zvoni, že zvoni, dragi poslu...«, drage ...slušalke, zanimivo, zanimivo, če zvoni rumen telefon, hip zatem pozvoni še modri, pardon zeleni, saj to je neverjetno, neverjetno... halo, halo, poslušalec je že na telefonu... in, dragi gledal..., pardon, poslušalci, že smo v stiku, se že pogovarjamo... Namreč...«

»Halo, khgrkhg, halk, Maja iz Litije pri telefonu...«

»Slaba linija, spoštovani poslušalci, nisem slišal, Maja ali Majda, neke, razumete, se ne moremo slišati, slaba linija...«

»...kgghr, ... je opoteča... jaz mislim...«

»Odlično, odlično, spoštovana poslušalka, izvrstna misel... le kako vam je prišla na misel. Izvirno, o, kako izvirno! Povejte, vam večkrat, kako bi rekel, pade v glavo kaj tako sijajnega?«

»...kgghr, kgghr... ne slišim vas prav dob... kgghr...idenje!«

»Tako, spoštovani poslušalci, slišali smo Majdo, Majo ali Albinco, saj veste, slaba veza, že pa zvoni modri, pravzaprav, če dobro pogledam, ze-

leni telefon, halo, halo, že dvigam slušalko, jo že držim v roki, halo, halo...«

»Halo, Jure iz Ljubljane tu, kdo tam?«

»Tu vemo, kdo smo, to smo mi, radio, ne vemo, pa kdo tam?«

»Tu, sem že rekel, Jure iz Ljubljane...«

»O, kako zanimivo, to je res preinteresantno, Jure, že dolgo ni klical noben Jure, še zlasti ne na rdeči, hm, hm, pravzaprav, kako bi rekel, na modri telefon, navadno kličejo na rumenega, včasih pa, seveda so tudi izjeme, ki potrjujejo pravilo, ker, kot vam je znano, ni pravila brez izjeme, so pa seveda tudi izjeme, ki so izven pravil...«

»Halo, halo, rad bi nekaj povedal, Jure iz Ljubljane tu... halo, me slišite?«

»Slišimo, še kako dobro slišimo, prosim ugasnite televizor, pardon, radijski teleapar, o čem se že pogovarjajo, pogovarjamo pravzaprav? Aha, o sreči! No torej, dragi, kako ste že rekli, Jernej iz Ljubije, madonca, saj to je pa daleč, kako pa ste dobili zvezo tako daleč, veste mi smo priljubljen radio, po anketah, ki kažejo, da... halo, halo, me slišite?«

»...išim, slišim, rad bi povedal samo...«

»...samo še trenutek, dragi poslušalec, hvala lepa, da ste nas poklicali, nehati morava, kajti že je na liniji rumenega telefona drug poslušalec, saj veste, vsi bi radi prišli na vrsto, po anketah, kot pravim, smo mi najboljši radio, ki je dosegel, kako bi rekel...«

»...halo, halo, kdo pravite, Pavlek iz Most...«

»Ja, tukaj Pavlek, rad bi povedal nekaj o sreči... Sreča je torej...«

»Kar hrabro naprej, kar nadaljujte, nič se ne bojte, saj ne grizemo, mi smo zelo vljuden radio, no torej, sreča je...«

»...grhgr, grhgr, klik!«

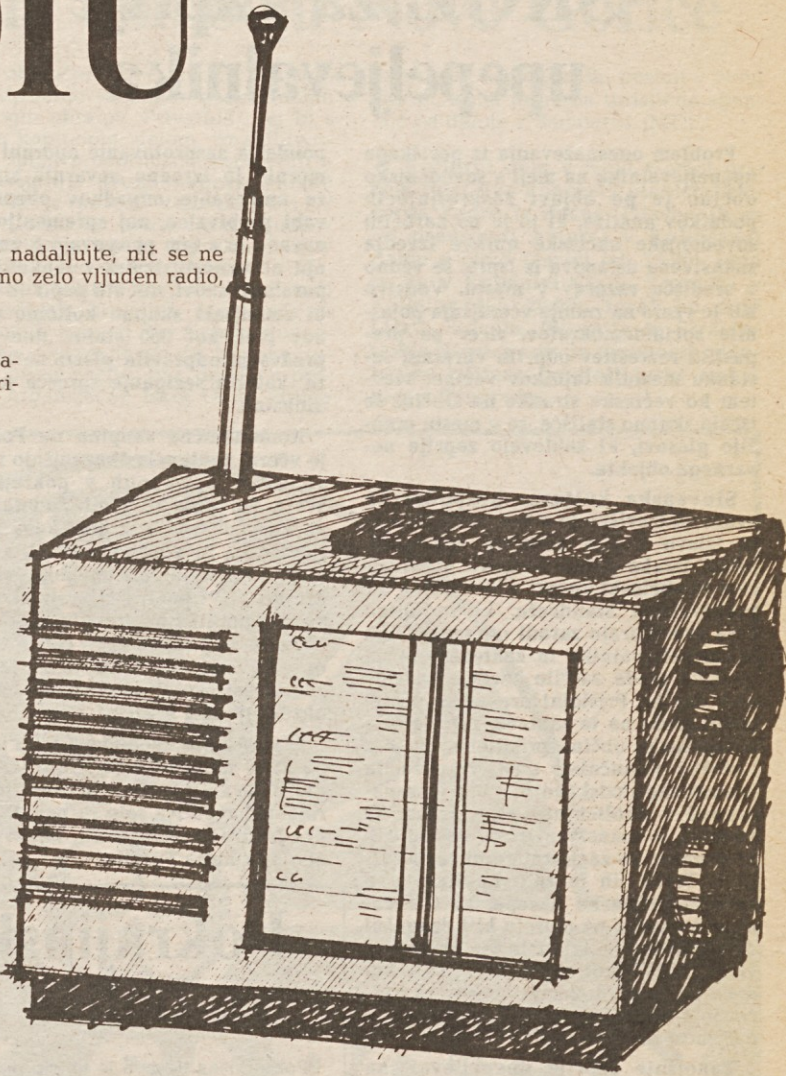
Ni prekinil samo poslušalec Pavlek, tudi sam sem pritisnil na gumb. Klik!

Potem sem se usedel za pisalni stroj, vključil magnetofon in pretipkal, kar sem posnel.

Vas že slišim, dragi bralci, kako mrmrate: »Tale tip se pa znajde: snema radio in prepiše, kar je posnel, pa je humoreska tu! Kako prefrigani način!«

Seveda je to res, ne smete pa pozabiti, kako neusmiljeno sem trpel zraven! In to dvakrat: prvič ob poslušanju in drugič ob tipkanju!

Meni pa se neizmerno smilite vi, ki ste vse tole zgoraj morali prebrati!

Horoskop od nedelje, 29. januarja, do sobote, 4. februarja 1989

Pripravlja SREČKO MOŽINA

OVEN (21.3.-19.4.) — VI IN DELO: Teden bo po vsej verjetnosti precej muhast in nagajiv.

Večina zvezd vam ni naklonjena, zato vam pri delu mogoče ne bo šlo vse tako, kot bi si želeli. Precejšnja je možnost neprijetnih okoliščin, ki lahko negativno vplivajo na razpoloženje in počutje. Neugodna dneva bosta petek in sobota. VI IN DRUGI: Bil bi čas, da se srčnim zadevam malo bolj posvetite. Ugodna dneva bosta sreda in četrtek.

BIK (20.4.-20.5.) — VI IN DELO: Teden bo prijeten in delovno zanimiv. Glede na to, da vam je večina zvezd precej naklonjena, lahko pričakujete uspešen razplet zastavljenih načrtov in uresničitev nekaterih pričakovanj. Obstaja možnost ugodnih sprememb na poslovnem področju. Ponedeljek in torek vam ne bosta ugodna. VI IN DRUGI: Zelo se boste razveselili srečanja s starim znancem. Ugodna dneva bosta petek in sobota.

DVOJČKA (21.5.-20.6.) — VI IN DELO: Pred vami je zanimiv in ploden delovni teden. Počutili se boste v formi in posrečilo se vam bo prav lepo izpeljati nekaj, kar ste že dolgo načrtovali. Obstaja možnost res prijetnih presenečenj na finančnem področju. Sreda in četrtek vam bosta malo manj naklonjena. VI IN DRUGI: Ne razkrivajte svojih misli tistim, ki vas ne cenijo dovolj. Ugodna dneva bosta ponedeljek in torek.

RAK (21.6.-21.7.) — VI IN DELO: Obeta se vam precej spremenljiv in nemiren teden. Glede na to, da vam večina zvezd ni prijazna, prav lahko pride do neprijetnih presenečenj in slabšega počutja. Poskusite se raje izogniti zahtevnejšemu delu. Počitek bi vam prav prišel. Prva polovica tedna vam bo bolj naklonjena. VI IN DRUGI: Upoštevajte, kolikor je mogoče, nasvet vam drage osebe. Ugodna dneva bosta ponedeljek in torek.

LEV (22.7.-22.8.) — VI IN DELO: Zvezde vam niso prav naklonjene, zato je pred vami malo naporen, a kljub temu uspešen teden. Po vsej verjetnosti se boste morali srečati z nekaterimi neprijetnimi okoliščinami, ki pa jih boste uspeli nekako premestiti in teden še kar ugodno zaključiti. Neugodna dneva bosta ponedeljek in torek. VI IN DRUGI: V četrtek vas bo nekdo prijetno presenetil. Ugodna dneva bosta sreda in četrtek.

DEVICA (23.8.-22.9.) — VI IN DELO: Napoved je za vas precej ugodna. Teden vam bo minil v prijetnem vzdušju in razpoloženju. Zvezde so vam precej naklonjene. Znašli se boste sredi ugodnih okoliščin, ki bodo prispevale k uresničitvi vaših želj in pričakovanj. Ponudila se vam bo priložnost, ki jo je vredno izkoristiti. VI IN DRUGI: V srčnih zadevah vas čakajo vesele novice. Ugodna dneva bosta petek in sobota.

TEHTNICA (23.9.-22.10.) — VI IN DELO: Teden bo sicer ugoden, vendar kljub temu obstaja nevarnost nepričakovanih težav ali zapletov ob koncu tedna. Zvezde priporočajo previdnost v odločitvah, ker to ni primeren čas za nove iniciative. Izkoristite predvsem prvo polovico tedna, ko vam bodo zvezde prijaznejše. VI IN DRUGI: Nekdo vas bo razočaral, pa naj vam ne gre preveč do srca. Ugodna dneva bosta sreda in četrtek.

ŠKORPIJON (23.10.-21.11.) — VI IN DELO: Teden bo deloven in poln zanimivih priložnosti. Z ugodnim položajem zvezd se boste dobro počutili in veliko naredili. Vaša vztrajnost in prizadevnost bosta poplačani. Rojenim od 29.10. do 1.11. bo Mars sovražen. Možnost neprijetnih dogodkov: najprevidnost ne izostane. VI IN DRUGI: Poravnajte preprič, zaradi katerega je nekdo slabe volje. Ugodna bosta ponedeljek in torek.

STRELEC (22.11.-21.12.) — VI IN DELO: Nebo vam je naklonjeno, zato bo teden prav prijetno sproščen in zanimiv. Z lahkoto boste kos ciljem, ki ste si jih zastavili. Spremljala vas bosta dobra sreča in veselo razpoloženje. Sredi tedna vas čaka prijetno presenečenje. Neka skrita želja se vam bo uresničila. VI IN DRUGI: Preživeli boste prijeten večer z nekom, ki vam je všeč. Ugodna dneva bosta sreda in četrtek.

KOZOROG (22.12.-19.1.) — VI IN DELO: Pred vami je izjemno pozitiven in prijeten delovnik. Večina zvezd vam je naklonjena, tako da težav ni pričakovati. Uspešni in zadovoljni boste tako pri delu kot v osebnem življenju. Ugodni Merkur vam bo v pomoč pri uresničitvi zastavljenih ciljev. Precejšnja je možnost izrednega zaslužka. VI IN DRUGI: Ne bodite preveč zaverovani samo v lastni prav. Ugodna dneva bosta petek in sobota.

VODNAR (20.1.-18.2.) — VI IN DELO: Teden bo precej muhast in spremenljiv. V začetku tedna vam neprijazna Luna lahko pokvari razpoloženje. Preostali del tedna vam bo precej bolj naklonjen in delovno zanimiv. Sredina tedna vam prinese novice. Rojenim od 26. do 29.1. bo Mars nevaren. Možnost neprijetnih presenečenj. VI IN DRUGI: Vaše razpoloženje lahko vpliva na odnose z bližnjimi. Ugodna bosta sreda in četrtek.

RIBI (19.2.-20.3.) — VI IN DELO: Obeta se vam precej zanimiv in uspešen teden. Merkur, Venera in Mars bodo pripomogli k temu, da boste v svojih namelih uspešni in učinkoviti. Možnost pozitivnih sprememb na delovnem področju. To je primeren čas za nove pobude in načrte. Sreda in četrtek vam bosta manj naklonjena. VI IN DRUGI: Nekomu boste v pomoč, da se bo izlekel iz težav. Ugodna dneva bosta ponedeljek in torek.

Pisava odkriva našo notranjost

Ureja: SIMON BORUT POGAČNIK

Graforobot: nekaj, kar šele prihaja

Gotovo je večina že slišala za tako imenovane fotorobote, ki jih izdelava policija po opisu več očividcev, kadar gre za kako kaznivo dejanje, pa storilec ni znan in ima policija samo nekaj informacij o zunanjem videzu storilca. Takrat fotorobot objavijo v časopisu, ga pokažejo na tv ekranih, ali pa ga imajo pri sebi le policaji oziroma agenti, ki storilca (ali storilce) iščejo.

To počno vse policije, vseh držav in seveda tudi mednarodne (Interpol). Na ta način so zasedli in odkrili lepo število zlikovcev. Fotorobot je torej zelo pomemben člen v kriminalistiki.

Kaj pa je to, *graforobot*? Iznajdba je moj osebni dosežek in morda bo prišla tudi v zgodovino. Primorski dnevnik pa je doslej prvi časopis, na katerem objavljam opis tega svojega izuma. Za kaj neki gre? Seveda je podobno kot pri fotorobotu: za izsleditev storilcev ali storilca, v tem primeru seveda le na podlagi pisave. Veliko je primerov anonimnih pisem ali ostalih zapisov, ko

nam pisec ni znan, pa bi vendarle radi kaj zvedeli o njem. Posebno, če gre za huda kazniva dejanja, kot je na primer izvršen uboj, posilstvo ali ugrabitev. Na to dejanje storilec ali storilci večkrat predhodno opozorijo.

V bistvu gre za opis značajskih lastnosti pisca, njegove energetske opremljenosti vse do morebitnih nakazanih obolenj in krvnega pritiska. Seveda so zelo pomembni tudi vsi kompleksi, ki jih na ta način lahko odkrijemo. Res pa je, da ne moremo ničesar reči o njegovem obrazu, višini ali teži. Toda tudi take lastnosti, ali specifičnosti, ki jih lahko odkrijemo, povedo marsikaj o storilcu. Posebno še, če je znan bližnjim sorodnikom ali celo žrtvi sami.

Kako do graforobota? Predvsem moramo zelo skrbno ravnati z vsemi pisnimi izdelki, ki so kakorkoli povezani z morebitnim storilcem. Originali so nujni. Če jih ni, se lahko zadovoljimo s fotokopijo, vendar smo potem oropani za vrsto stvari, ki nam jih lahko prikaže in da le original. Najbolje je, da jih takoj zaščitimo tako, da jih po možnosti z rokavicami vložimo v mapo ali večjo kuverto. Predvsem jih ne smemo prepogibati ali presvetljevati blizu žarnic ipd.

(se nadaljuje)

KUPON

za grafološko analizo ali pojasnila Simona Boruta Pogačnika

sigla:

Primorski dnevnik, 29. januarja 1989

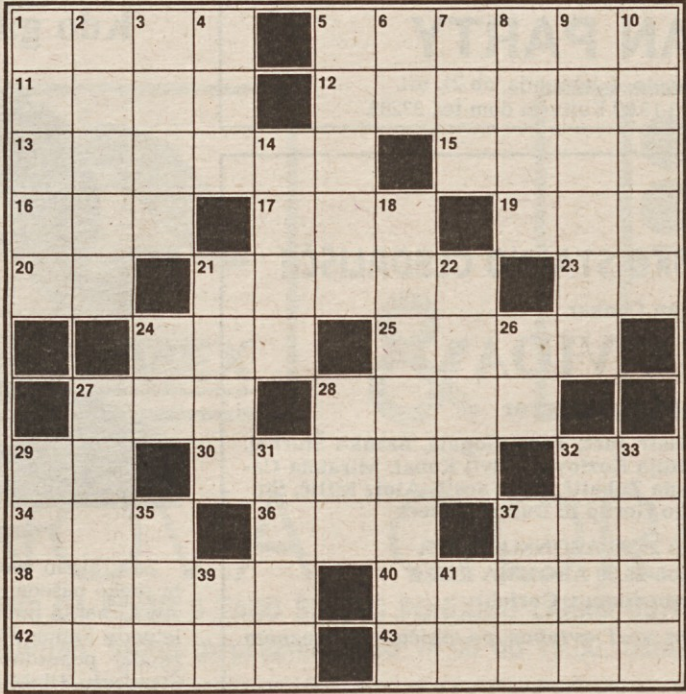
KRIŽANKA

(lako)

VODORAVNO: 1. vas v sovodenjski občini, 5. vrsta trajnejših mesnih izdelkov, 11. kopno obdano z vodo, 12. športni vadiatelj, 13. davno mesto v dolini Jordana, najnižje ležeče na svetu, 15. teže ovojnin, 16. popularni norveški ansambel lahke glasbe, 17. uničevalka železa, 19. poželenje, 20. avt. oznaka Nepalja, 21. rimska boginja lova, 23. italijanski spolnik, 24. del zobovja, 25. kraljev prestol, 27. rezanje, 28. vrsta ločila, 29. avt. oznaka Milana, 30. Garibaldijeva žena, 32. George Shultz, 34. it. pevka Zanocchi, 36. deli dneva, 37. Tolstojovo ime, 38. ločeni stano-

vanjski prostori za žene pri muslimanih, 40. afriška država, 42. it. žensko ime, 43. menih, puščavnik.

NAVPIČNO: 1. tržaška mestna četrt, 2. tolažba, 3. drobna luknjica v snovi, znojnica, 4. gorske reševalne sani, 5. telovadni element, 6. sto kvadratnih metrov, 7. letenje, 8. italijanska cestna služba, 9. mali sokol, 10. površina, področje, 14. gora, 18. nasprotna trditev ali nasprotje sploh, 21. vzemek, odmerek, 22. Noetova barka, 24. avt. oznaka Zenice, 26. Ocvirk Anton, 27. tekmeč, zlasti v ljubezni, 28. gostija, 29. moško osebno ime, 31. rimski kralj, 32. am. filmski igralec (Richard), 33. odlična slovenska smučarka (Mateja), 35. finski pilot Vatanen, 37. geometrijski pojem, 39. Španija, ZRN, 41. visoka igralna karta.

REŠITEV

asket.
rem, 40. Zaire, 42. Alida, 43. Iva, 36. ure, 37. Lev, 38. ha-
MI, 30. Anita, 32. GO, 34. 25. tron, 27. rez, 28. pika, 29. NA, 21. Diana, 23. il, 24. zob, 16. Aha, 17. rja, 19. sla, 20. trener, 13. Jericho, 15. tare, Rupa, 5. salama, 11. otok, 12. SAMO VODORAVNO: 1.

Vse več glasov proti onesnaževanju

SKGZ za zaprtje upepeljevalnika

Problem onesnaževanja iz goriškega upepeljevalnika na meji s sovodensko občino je po objavi zaskrbljujočih podatkov analize, ki jo je po naročilu sovodenske občinske uprave izvedla znanstvena ustanova iz Ispre, še vedno v središču razprav v mestu. Vodstvo KD je vzelo na znanje včerajšnja pojasnila socialdemokratov, sicer pa prepuščilo razrešitev odprtih vprašanj sestanku mestnih tajnikov večine. Medtem ko večinske stranke na Občini še iščejo skupno stališče, se v mestu množijo glasovi, ki zahtevajo zaprtje nevarnega objekta.

Slovenska kulturno-gospodarska zveza za Goriško je v teh dneh objavila izjavo o tem perečem vprašanju. SKGZ izreka polno podporo prebivalcem in občinski upravi v Sovodnjah ter prebivalcem Štandreža, ki že dolgo časa protestirajo zaradi onesnaževanja iz upepeljevalnika in zahtevajo točna jamstva glede zaščite zdravja in varstva okolja. Pristojni organi so doslej ostali gluhi na te zahteve, zato je bila sovodenska občina prisiljena, da je z lastnimi finančnimi sredstvi naročila znanstveno raziskavo o stanju onesnaženosti v okolici upepeljevalnika. Ti podatki, o znanstveni resnosti katerih ni dvomov, so zaenkrat edini razpoložljivi. Treba jih je zato upoštevati in sprejeti primerne ukrepe, ki v sedanjem trenutku ne morejo biti drugačni od zaprtja objekta, ki je vir onesnaževanja. SKGZ tudi zahteva, naj se v bodoče pri izbiri lokacije naprav za uničevanje odpadkov nujno upošteva oddaljenost od naselij.

Takojšnje zaprtje upepeljevalnika zahteva tudi goriška sekcija Svetovnega sklada za okolje (WWF), ki izreka veliko zaskrbljenost zaradi onesnaženosti okolja. Sekcija WWF ponovno

poudarja nasprotovanje uporabi neprimernih in izredno nevarnih sistemov za uničevanje odpadkov obenem pa vabi prebivalce, naj spremenijo svoje navade in s tem prispevajo k zmanjšanju nevarnosti: izbira z lahkoto preuporabnih snovi, kot sta papir in steklo, bi zmanjšala skupno količino odpadkov (več kot 350 stotov dnevno) in predvsem odpravila plastične embalaže, katerih sežiganje sprošča nevarne dioksine.

Komunistična skupina na Pokrajini je včeraj zahtevala čimprejšnjo razpravo o teh vprašanjih v pokrajinskem svetu. Ob zaskrbljujočih podatkih glede onesnaževanja iz goriškega upepeljevalnika in upoštevajoč zahteve, naj se preveri stanje pri upepeljevalniku v Moraru, KPI poziva pokrajinsko upravo, naj pohiti s pripravo načrta za uničevanje odpadkov, pri čemer naj se opredeli za tako lokacijo in tehnične značilnosti novih naprav, da bo onesnaževanje čim manjše.

O vprašanju upepeljevalnika bo jutri ob 20.30 na seježu na Trgu San Giorgio v Ločniku razpravljali tudi ločniški rajonski svet. Na sejo so povabili podpredsednika Krajevne zdravstvene enote Erminia Tuzija.

Kakovostna razstava sad sodelovanja med esperantisti Zagrebški umetniki v avditoriju

Številni obiskovalci, ki so se prejšnji večer zbrali v galeriji deželnega avditorija na odprtju razstave osmih zagrebških likovnih ustvarjalcev, so ugotavljali, da gre za enega najbolj kakovostnih izborov slik, grafik in skulptur, kar smo jih v zadnjem času lahko gledali v Gorici. Razstavo je priredila Goriška občina v sodelovanju z Mednarodnim centrom za kulturne storitve v Zagrebu, pomembno vlogo pa so pri tem imeli goriški in zagrebški esperantisti. Do te prve skupinske predstavitve vidnejših zagrebških umetnikov v Gorici je namreč prišlo po zaslugi plodnega sodelovanja, ki so ga navezali gojitelji mednarodnega jezika.

V imenu goriških esperantistov je pozdravila njihova predsednica Sera Genovese, ki je izrekla zadovoljstvo, da je sodelovanje z zagrebškimi prijatelji obrodilo pomembno kulturno pobudo. Župan Scarano je z zadovoljstvom ugotovil, da razstava širi tudi na Hrvaško že uspešno kulturno sodelovanje, ki ga je Gorica vzpostavila s Slovenijo. »Našemu mestu je v ponos vloga stičišča kultur,« je dejal, »še posebno ko gosti umetnike, saj je umetniško iskanje izraz svobode.«

Predsednik zagrebškega kulturnega centra Zlato Tišljar se je zahvalil vsem, ki so pomagali uresničiti to pobudo. Izrekel je željo, da bi se sodelo-

Prizor z odprtja razstave v galeriji avditorija

(foto Marinčič)

vanja nadaljevalo in omogočilo tudi predstavitve tukajšnjih umetnikov v Zagrebu. Govorica umetnosti je univerzalna, tako kot esperanto, je dejal vsedrjavni predsednik italijanskih esperantistov prof. Giordano Formizi, ki je pohvalil pobudnike ter zaželel, da bi take prireditve pomagale

pri zblizevanju narodov.

Razstava zagrebških likovnikov bo v galeriji avditorija odprta do 15. februarja. Svoja dela razstavljajo Ivan Šebal, Nives Kavurič-Kurtović, Marijana Muljevič, Miroslav Šutej, Zvonimir Lončarič, Ivica Šiško, Zlatan Vrkljan in Dubravka Babič.

Pokrajinski odbor in APT za boljše avtobusne zveze

Pokrajinska uprava je na skupni seji z upravnim odborom pokrajinskega avtobusnega podjetja APT vzela v pretres številna odprta vprašanja glede avtobusnih prevozov na Goriškem.

Predsednik Crisci je dejal, da bodo z deželnim prispevkom do prihodnjega leta uresničili novo postajališče za avtobuse in tako delno razbremenili sedanjo avtobusno postajo kot tudi mestni promet. Kar zadeva postajo v Ul. IX. avgusta, je Goriška občina že pripravila načrt za njeno obnovo in razširitev, tako kot so že večkrat zahtevali sindikati in tudi uporabniki. Pokrajinska uprava je tudi pozvala predsednika APT Marina, naj poskrbi za izboljšanje pogojev za prevoz dijakov, ki se pritožujejo zaradi prenatrpanih avtobusov in zamud. Delno bodo probleme odpravili s prevzemom novega večjega avtobusa z zmogljivostjo več kot sto potnikov.

Na seji so tudi razpravljali o t. i. izvenlinijskih voznjah, ko avtobusi APT vozijo na progah izven naše pokrajine, in o najemanju avtobusov v turistične namene, s katerim bi lahko APT izboljšala svoje finančno poslovanje.

Kar zadeva že dolgo časa odprto vprašanje poenotenja avtobusnih podjetij v pokrajini, je predsednik Crisci dejal, da je v teku izdelava študije za izvedbo tega potrebnega ukrepa.

Biasutti jutri na Pokrajini

Predsednik Dežele Adriano Biasutti bo jutri ob 17. uri prišel v Gorico na prvi uradni obisk k novi pokrajinski upravi. Predsednik Crisci ga bo seznanil s perečimi problemi glede zaposlovanja, prometnih zvez, predvsem pa z vprašanji okolja, glede katerih prevzema pokrajinska uprava pristojnosti Dežele.

Predsednik Crisci je te dni sprejel tudi prof. Fausta Pocarja, predsednika inštituta IGES, ki je priredil četrtkov posvet o problemih razvoja. Govor je bil o novem sedežu inštituta, ki je sedaj gost Združenja industrijcev. Crisci je nakazal možnost za namestitve, skupaj z drugimi kulturnimi in znanstvenimi ustanovami, v poslopju bivšega kronikarja v Ul. Diaz, ki ga bodo obnovili.

V teku mrzlične priprave na izbruh pustnega veselja

Po rešitvi finančnih težav, zaradi katerih je še do pred kratkim grozila nevarnost, da bodo morali odpovedati vsakoletni pustni sprevod v Gorici, vse kaže, da bo ta prireditev letos še uspešnejša kot prejšnja leta. V Centru za ohranjanje ljudskih tradicij v Podturnu, ki je s pokroviteljstvom Občine pobudnik sprevoda po mestnih ulicah na pustno nedeljo, so v prvih dveh dneh že zbrali prijave enajstih skupin, ki pa se jim bodo gotovo pridružile še druge.

Med prijavljenimi skupinami zasledimo nazive, ki kažejo na pestro izbiro pustovalcev: iz Gorice bo skupina »Nortije "mule rouge"«, iz San Giorgio di Nogaro skupina »Kataragama«, ki bo predstavila pantheon božanstev Sri Lanke, iz rajona pri Madonnini skupina »Mary Poppins«, z Rojc »Mafijci«, iz mesta še »Gasilci«, »Stress express« in »Nekdanja goriška grofija«, s podeljela pa skupina »Toga Toga«. Poleg teh skupin so že napovedale prisotnost nekatere goriške šole s skupinami otrok v maskah. Prijave sprejemajo še do srede v župnišču v Podturnu.

nu tel. 83418, (med 18. in 19. uro) in v trgovini Mian v Podturnu (tel. 83985).

Pustni sprevod bo s Trga v Podturnu krenil prihodnjo nedeljo ob 14. uri in šel po Ul. Vittorio Veneto in obeh Korzih do Travnika, kjer bo nagrajevanje in ples.

Med goriškimi pustnimi prireditvami naj še omenimo pustovanje na Kornu, ki ga v soboto popoldne prireja klub »Amici del taito« s sprevodom od Travnika do Korna in veselico na trgu.

Občinski seji v Doberdolu in Števerjanu

Jutri se bosta sestala občinska sveta v Doberdolu in Števerjanu.

Doberdolski občinski svet bo zasedal od 18. ure dalje. Na dnevnem redu je ponovna odobritev načrta za razširitev županstva, služnost metanovodu SNAM, prilagoditev tarif pokopaliških služb in drugi sklepi.

Občinska seja v Števerjanu bo ob 19. uri. Med drugim bodo razpravljali o prispevkih za 1. odsek del na grezničnem omrežju in 6. odsek vodovoda.

■ Včeraj okrog 11. ure je med vožnjo s kolesom po Ulici Virgilio, morda zaradi možganske kapi, padel na tla 78-letni Armando Furlan, Ul. Cotonificio 11. Priletnega moža so prepeljali na nevrološki oddelk splošne bolnišnice. Zdravniki so si pridržali prognozo, saj je Furlan pri padcu dobil močan pretres možganov in bil v nezavesti.

kino

Gorica

CORSO 15.30-22.00 »L'orso«.

VERDI 15.30-22.00 »Willow«.

VITTORIA 16.30-22.00 »Adolescenti in calore«. Prep. mladini pod 18. letom.

Tržič

COMUNALE 16.00-22.00 »Giochi nell'acqua«.

EXCELSIOR 14.30-22.00 »Chi ha incastato Roger Rabbit?«.

Nova Gorica

SOČA 16.00 »Vrnitev v bodočnost«, 18.00-20.00 »Policijska zaseda«. Filmsko gledališče: 18.15-20.15 »Čudežno dekle«.

ŠEMPETER 18.00-20.00 »Dekle iz kitajske četrti«.

DESKLE 17.00-19.30 »Sovražno področje«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

All'orso bianco (Tavassani) Korzo Italia 10 — tel. 531576.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Občinska lekarna št. 1 — Ul. Terenziana 26 — tel. 44387.

DEŽURNA LEKARNA V DOBERDOBU
Lekarna pri Jezeru — Vrtna ulica 2 — tel. 78300.

pogrebi

Jutri v Gorici ob 9.30 Anna Furlan na glavnem pokopališču, ob 11. uri Maria Petrusa iz splošne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Ločniku, ob 12.30 Ines Dall'Omo por. Mapelli iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče.

KINOATELJE
Gorica Kinema

SALAAM BOMBAY
r. Mira Nair

v petek, 3. februarja,

KOYAANISQATSI
Film dolby stereo

Kulturni dom ob 20.45.

ZVEZA
SLOVENSKE
KULTURNIH
DRUŠTEV

**KOTALKARSKA
REVIJA
OB PUSTU**

Kulturni dom Gorica, petek, 3. februarja, ob 20.30.

Sodeluje KŠD Vipava Peč.

SMReKK

... in za pust

BALKAN PARTY

Kulturni dom, v soboto, 4. februarja, ob 21. uri.
Vstop z vabili. Inf. 9.00-13.00 Kulturni dom tel. 33288.

MKG

priredi
**PUSTNI
PLES**

BOOGIE

DOM

MAK Dali

Stekla lisica v Gabrjah

Že spet stekla lisica, tokrat v Gabrjah. Žival se je v torek zgodaj popoldne prikradla na dvorišče družine Černic in napadla psa, ki je bil privezan na verigi. Gospodinja, Ana Šuligoj Černic, je zaslišala lajanje in tekla na dvorišče. Odvezala je psa, da bi pogljal lisico v beg, toda napadalna lisica se ni vdala. Gospodinja se je zato oborožila z vilami, na pomoč pa ji je s kolom priskočila še tašča Emilija Remec Černic. Lisico sta tako uspeli najprej onesposobiti in nato pobiti. Spravili sta jo v vrečo in izročili lovskim čuvajem. Naslednji dan so uradno potrdili, da je bila lisica stekla. Veterinarska služba KZE je prevzela v opazovanje psa, ki ga je lisica ugriznila.

V Gabrjah so te dni domačini opazili blizu hiš še eno lisico, ki bi tudi utegnila biti stekla. Lovci jo bodo skušali poiskati danes. Vsekakor je potrebna največja previdnost, saj je primerov stekline v naših krajih v zadnjem času vedno več.

Kdo ga je videl?

Franco Cerne

Zaskrbljeni svojci so nas prosili, da bi preko našega dnevnika objavili poziv, ki naj bi jim pomagal izslediti 25-letnega Franceta Cerna, ki je v torek zgodaj popoldne izginil z doma v Štandrežu, Ul. Montegrappa 13. Od ta-

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Ivan Cankar

LEPA VIDA

Režija: Meta Hočevar

Igrajo: Maja Blagovič, Vladimir Jurc, Tone Gogala, Branko Šturbej, Adrijan Rustja, Livij Bogatec, Lidija Kozlovič, Silvij Kobal, Miranda Caharija, Stanislava Bonisegna, Irena Zubalič, Alda Sosič, Alojz Milič, Stojan Colja, Miroslav Šutej, Dago Gorup in Dušan Jazbec.

Jutri, 30. t. m., ob 20.30 ABONMA RED A

v torek, 31. t. m., ob 20.30 ABONMA RED B

v Kulturnem domu v Gorici.

Za ponedeljkovo predstavo vozi avtobus po običajnem voznem redu.

Pri KD Sovodnje so zadovoljni s pestrim kulturnim delovanjem

Če bi ocenjevali delovanje naših kulturnih društev na Goriškem po obsegu dejavnosti in številu prireditvev, ki so jih izvedli v zadnji sezoni, bi morali izreči zelo pohvalne besede za društvo iz Sovodenj, ki je bilo v vseh teh zadnjih letih in še posebno v lanski sezoni dokaj delavno. Društvo je namreč uresničilo plodno in razvejano dejavnost, kar označuje navezanost vaščanov na kulturno dogajanje. Da bi se seznanili z delovanjem sovo- denjskega društva, smo stopili zato do predsednika Slavka Tomšiča, ki nam je izčrpno predstavil dejavnost KD Sovodnje.

»Delovanje našega društva je zelo razvejano. Ena izmed glavnih postavk našega delovanja je pevska dejavnost. Pri tem je treba zabeležiti tudi negativen podatek. Po večletnem uspešnem nastopanju se je pred časom razpustil moški nonet. Skupina bivših nonetov- cev, ki je še čutila ljubezen do petja, pa se je pridružila moškemu zboru Skala iz Gabrij. To bi ocenil vsekakor kot zelo pozitivno, saj mislim, da bo treba v bodoče vzpostaviti konstruk- tivno sodelovanje med vsemi našimi društvi.

»Zelo uspešna sta bila oba naša žen- ska zbora. Še posebno Sovodenjska dekleta so imela v zadnjem obdobju več nastopov. Skupina je pokazala do- ločeno kontinuiteto na visoki ravni, saj je uspešno nadaljevala z delom, kljub temu da je prišlo v zadnjih dveh letih do nekaterih sprememb v sestavi zbora. Tudi ženski zbor je spodbudno začel novo sezono. Obe naši vokalni skupini sta med drugim nastopali tudi na letošnji 30. cecilijanki v goriškem avditoriju, pred domačim občinstvom pa sta se predstavili na proslavi, ki je bila posvečena Petru Butkoviču — Domnu. In prav ta prireditev, ki smo jo organizirali v lastni režiji, je otvori- la našo novo sezono. Domnova prosla- va je res zadovoljila občinstvo, ki je napolnilo dvorano Kulturnega doma. Možno je torej, da bomo prireditvev ponovili.«

V priredbi KD Sovodnje je tudi bila že tradicionalna pevska revija Sovo- denjska poje. Na reviji je nastopilo

šest vokalnih skupin iz sovo- denjske občine, gost večera pa je bil mešani pevski zbor Sedej iz Števerjana.

Svojo ustvarjalnost je sovo- denjsko društvo pokazalo tudi na gledališkem področju. Gledališka dejavnost je bila sicer v Sovodnjah bolj razvita pred leti, ko so pod vodstvom Lacita Cigoja domačini uprizorili nekaj dobrih pred- stav. Želja, da bi ponovno obudili tudi to dejavnost je že več časa prisotna pri članih društva. V lanski sezoni so mlajši člani uspešno uprizorili veselo- igro Butalci. Sedaj se na krstni nastop pripravlja tudi ženska skupina. V reži- ji Emila Aberška bodo dekleta uprizo- rila kriminalko Osem žensk. Premiera naj bi bila na pomlad.

Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti na delovanje mladinskega krožka, ki se je sicer nekoliko omejilo na organi- zacijo raznih plesov in družabnosti. Prav zato je predsednik Tomšič ugotov- il, da bi bilo morda primerno, ko bi mladi pripravili tudi kakšno »bolj kla- sično« kulturno predstavo. Vsekakor pa je pozitivno že dejstvo, da se zbira okoli te skupine približno 60 mladinc- ev iz sovo- denjske občine. Med pobu- dami v novi sezoni bi omenili plesni tečaj, ki je bil ponovno deležen veli- kega odziva.

Porok za dobro in uspešno delova- nje društva so tudi primerni društveni prostori s katerimi razpolagajo sovo- denjski kulturni delavci. Kulturno društvo je tudi upravitelj doma, kar pa po oceni predsednika Tomšiča ni prav pozitivno dejstvo.

»Morda bi bilo bolje, če bi prevzela upravljanje doma kakšna druga vaška ustanova, kar bi nedvomno razbreme- nilo same člane društva. Zavedati se moramo namreč, da nosijo zasluge za uspešno društveno delovanje člani sami, ki so doslej pokazali vedno veli- ko navezanost do društva. Ne smemo pozabiti, da posvečajo vsi naši člani večji del svojega prostega časa prav društvenim dejavnostim, tako da je marsikdo istočasno angažiran tudi v dveh skupinah,« je ugotovil Tomšič.

»Mislim pa, da bo treba v bližnji bo- dočnosti stremeti po kakovostnejšem pristopu do dela. Pri tem bo treba se-

veda pozabiti na vaški kampanilizem in na vse strankarske in ideološke opredelitve, ki so na žalost še vedno prisotne v nekaterih naših ljudeh. Samo na ta način bo naše kulturno de- lovanje lahko kljubovalo vse večjim težavam zaradi demografskega padca. Vzpostaviti bo treba torej stike z vse- mi sorodnimi društvi. Tudi na kultur- nem področju bo treba ubrati pot, ki so jo že nakazali naši športni delavci.«

MAL

Zasebne turistične agencije na območju Nove Gorice

Na območju Nove Gorice se naglo širi odpiranje zasebnih gospodarskih in drugih obratov. Privatniki naj bi s svojim kapitalom, delom, iznajdljivos- tjo in sploh prodornostjo, prispevali k odpravljanju družbenogospodarske krize, ki je povsod zelo občutna. V Novi Gorici se kriza odraža tudi v zmanjševanju novih zaposlitev in v naraščanju števila brezposelnih.

V okvir takih prizadevanj sodi tudi ustanavljanje privatnih turističnih in potovalnih agencij. Na širšem območ- ju Nove Gorice imajo že tri take za- sebne organizacije. Ena deluje v pro- storih organizacije Iskra Delta, druga

ima sedež na železniški postaji v Novi Gorici, tretja privatna turistična agen- cija pa deluje v Sempetru. (MD)

● Kulturni dom v Novi Gorici pri- reja jutri dva koncerta pianista Ric- carda Zadre iz Bocna. Glasbenik se bo predstavil najprej v Kulturnem domu v Novi Gorici (ob 15.30), nato pa še v Knjižnici Cirila Kosmača v Tolminu (ob 20.00). Igral bo dela Liszta, Ravela, Busonija in Stravin- skega. Gostovanje je omogočil odde- lek za kulturo pri italijanski amba- sadi v Beogradu.

Števerjanski 50-letniki praznovali jubilejno leto

Spominska slika s srečanja

Števerjanski 50-letniki so se decembra zbrali, da bi primerno proslavili sre- čanje z Abrahamom. Ker se je razvijanje posnetka nekoliko zavleklo, so nam posredovali sliko srečanja šele pred nekaj dnevi in jo zato objavljamo sedaj, pa čeprav je jubilejno leto že mimo.

Udeleženci praznovanja so se zbrali v popoldanskih urah pred cerkvijo v Števerjanu, kjer so se tudi primerno postavili pred fotografski objektiv. Po pri- ložnostni maši v domači cerkvi so se veselo podali na Vrh, kjer so v prijetni družbi preživeli prigržen večer v gostilni Devetak.

Decembrskega srečanja so se udeležili sledeči števerjanski 50-letniki: Emil Drufuka, Bruno Maraš, Marko Škorjanc, Adrijan Miklus, Roman Juretič, Jožef Prinčič, Anton Korsič, Marta Tomažič, Anica Maraš, Gina Masiero, Marija Koren, Anica Terpin, Marina Sosol, Marija Simčič, Zora Škorjanc in Judita Koršič.

habitat
vestecasa s.a.s.

**POPUST
20%**

TRŽIČ
Drevored Verdi 40/42 (obvoznica)
Tel. 0481/40148

ZAVESE
PREPROGE
PREGINJALA
RJUHE
ODEJE
BLAZINE
OPREMA ZA
ZAVESE
PREŠITE ODEJE
PUHOVKE

Obv. občini 4. 1. 89

HOTEL SABOTIN

SOLKAN

PRIMEX in HIT
NOVA GORICA
obveščata, da bosta
v prostorih hotela
SABOTIN v Solkanu
pri Novi Gorici v
četrtek, 2. februarja
ob 17. uri odprla:

DUTY FREE CENTER

V specializiranih
oddelkih vam nudimo:

- krzno in usnjeno konfekcijo
- audio in video tehniko
- gospodinske pripomočke
 - športno opremo
- kozmetične izdelke
 - bižuterijo
- alkoholne pijače
- tobake izdelke

PRIMEX

&

hit

NOVA GORICA

PREPRIČANI SMO, DA BOMO S TAKO ŠIROKO PONUDBO LAHKO USTREGLI TUDI VAŠIM ŽELJAM
URNIK: ob nedeljah, torkih in praznikih: od 14.00 do 19.00, ostali dnevi od 8.30 do 19.00

ISPES: Lokomotiva Italija bo letos vozila z dvema različnima brzinama

»Podjetje Italija« bo letos označevala dvojna razvojna brzina: z ene strani bodo gospodarski tok pospeševali rast kosmatega narodnega dohodka, visoka stopnja izkoriščanja proizvodnih zmogljivosti, nadaljnje utrjevanje lire in pocenitev surovin, z druge strani pa ga bodo zavirali kriza v kmetijstvu in problemi v zvezi z evropskim kreditnim zeno-tenjem leta 1993. Dalje bodo negativno vplivali na gospo-darski trend še državni primanjkljaj, naraščanje cen in neu-činkovitost državnoupravnega aparata, medtem ko bi se utegnulo izboljšati stanje na zaposlenostnem področju (zlasti na severu države). »Lokomotivo Italija« bo torej poganjal močan motor, imela pa bo težave tako s »strojevodjo« kot s »potniki«: čeprav bo politični sistem v bistvu stabilen, se bo na vladni ravni nadaljevala konfliktnost, a »deviacijske podskupine in poslovni mešetariji« ne bodo dovolili, da bi se »izredna ekspanzija narodnega dohodka« pretvorila tudi v »proporčno ekspanzijo demokracije«.

Takšnole »fresko« Italije 1989 je naslikal zavod za poli-tične in družbeno-gospodarske študije ISPES na podlagi izsledkov raziskave, ki jo je po njegovem naročilu izpeljala ekipa ekonomistov in sociologov. Glavni gospodarski vozli bodo, kot rečeno, letos tičali v velikanskem državnem pri-manjkljaju, o katerem se zaenkrat sploh ne ve, kako bi se ga dalo ublažiti, in v popolni nesposobnosti državne admi-nistracije, ki bo še naprej močno pogojevala »sistem Italija« in ustrezne podskupine. ISPES ne predvideva ponovnega inflacijskega izbruha, pač pa 5- do 6-odstotno naraščanje življenjskih stroškov. Zaposlenostna raven naj bi se v sever-nih predelih izboljšala, brezposelnost na Jugu — zlasti še med ženskami — pa naj bi se še zaostrila in morda povzro-čila pravo krizno žarišče, »ki pa mu zadolženi krogi ne bodo vedeli in znali dati političnega odgovora«.

Na političnem prizorišču ne bi smelo biti nobene »revo-lucije«. Socialisti naj bi obnovili dobršen del strankinega

aparata na periferni ravni, utegnili pa bi tudi doseči relati-ven skok naprej na volitvah. Barometer KPI se glasi na »ustaljeno« — Occhetto je angažiran s problemom genera-cijske preosnove, barometer KD pa napoveduje »motnje« — strankina lidersip bo »šibka in problematična«.

Poleg ustavnih političnih sil pa bodo na delu še druge: po eni strani take, ki težijo k »iztirjenju« zakonitega in se naslanjajo na nasilne metode, po drugi strani pa mešetar-ske, ki se pretkano okoriščajo s priložnostmi, kakršne jim ponujajo sistemske vrzeli. Nanovo naj bi tudi razbohotil organizirani kriminal: ta je sposoben še izdatneje seči po javnem denarju (npr. po izrednih državnih dotacijah za Jug) in ga ob potuhi nekaterih krajevnih upraviteljev preusme-riti v finansiranje zločinstva.

Odnose med industrijskim in sindikalnim svetom bosta označevala težnja podjetništva k sistemski modernizaciji in trud zveznih sindikatov, da poiščejo pravnšo strategijo za izhod iz »krize reprezentančnosti«. Najbolj bo pri tem tve-gal CISL, katerega vodja Marini mora utrditi svoj položaj in zato navezati trdna zavezništva na kulturno-politični ravni. Čeprav pa bodo sindikati spet močnejši, bosta trga-nje socialnega tkiva in krepitev neokorporativnih teženj potisnili na dan nove »spontane in profesionalne skupine«; ta pojav bi lahko še pospešili pritiski v smeri privatizacije številnih proizvodnih in storitvenih sektorjev pa tudi sko-mine podjetnikov, da glede ekonomskega tretmana usluž-bencev obidejo sindikaliste.

Pa še tole: ISPES meni, da samo dve kategoriji ne bosta igrali vloge protagonistov: plemištvu, ki mu niti dvestolet-nica francoske revolucije ne bo pomagala v prizadevanjih za vrnitev na površje družbenih dogajanj, in ženske, ki še zmerom ne bodo mogle uveljaviti vseh svojih pravic.

Drago G.

Dotacije EGS za Sredozemlje

Na 7. konferenci delegatov iz 21 de-žel in regij, ki so zainteresirane za »integrirane sredozemske programe«, so obravnavali drugo izvajalno fazo teh programov 1989/1993. EGS je za-nej nakazala 780 milijard lir, od tega polovico Grčiji, drugo polovico pa Franciji in Italiji. Denar je namenjen pretežno uresničevanju veleinfras-truktur na področju komunikacij, teh-nologije, znanstvenih raziskav in kmetijstva. Komisar EGS Bruce Mil-lan je posvaril pred preusmerjanjem teh sredstev v državne proračune, obenem pa povabil k sodelovanju pri teh programih tudi zasebna podjetja, ker da bodo tako investicijski načrti smotnejši.

Amato kaznoval štirinajst bank

Zakladni minister Amato je nalo-žil globo 14 bankam, ki so kršile do-ločila zakona o bančnem poslovanju. Kazni gredo do 2 milijonov lir, pla-čati pa jih morajo predsedniki, ravnatelji in člani upravnih svetov ter nadzornih odborov zavodov Cassa di Risparmio di Pistoia e Pescia, Banca Agricola Industriale di Sulmona (L'Aquila), Banca Sannitica (Beneven-to), Banca Popolare di Merano, Ban-ca Popolare di Castiglione delle Stiviere (Mantova) in Banca Cooperati-va Cattolica di Montefiascone (Viterbo) ter osmih kmečko-obrtnih posojilnic. Nepravilnosti segajo v leti 1986 in 1987, odloki o pregonu so bili izdani že pred nekaj meseci, zanje pa se je zvedelo šele včeraj.

Tridentinska in leto 1993

V vidiku odprave trgovinskih, carin-skih in drugih pregrad leta 1993 se tudi tridentinski izvozniki zavzemajo za večjo konkurenčnost lastnih proiz-vodov na tujem. Trentino Export in pokrajinsko združenje industrijcev sta zato pripravila prvi »usmerjeni izvozni program«, ki kateremu naj bi pristopilo vsaj 100 malo in srednjeindustrijskih podjetij, in to na zadržni osnovi. Pr-venstveno gre za podjetja, ki delujejo na enem in istem oz. na sorodnih in dopolnjujočih se področjih in ki potre-bujejo pri izvažanju konkretno pomoč informativne, metodološke in opera-tivne narave. Takšno pomoč jim bo nudil ravno omenjeni usmerjeni pro-gram.

gospodarski dopis iz slovenije

Zaveznik samo eden nasprotnika pa dva

Novi mandatar za sestavo zvezne vlade, Hrvat Ante Marković, se je že podal na prve posvetovalne poti. Ni sicer še zavil k dvema glavnima sre-diščema, od koder navadno prihajajo najbolj nasprotujoče si zahteve, ka-kšna gospodarska politika bi bila us-trezna. V Ljubljani ga pričakujejo z zadovoljstvom, ker so prepričani, da bo z njim možno zelo hitro uskladiti ekonomske poglede. Kot se zdi, so mu pripravljeni dati najboljše kadre za novo vlado, ki naj bi utrla pot tr-žnemu gospodarstvu.

Zanimivo pa bo, kako se bo Marko-viće znašel v srbskem Beogradu in kaj mu bodo tam pripravili. Srbija je na-mreč nasprotovala njegovemu ime-novanju, kar samo po sebi še nič ne pomeni, morala pa mu bo zato poka-zati svoje poglede na reševanje gos-podarske krize in na gospodarsko re-formo. Hoteli ali ne — srbsko vodstvo bo moralo februarja pokazati nekaj svojih gospodarskih kart. Poznaval-cem ni težko ugotoviti, kaj bodo za-govarjali v Srbiji, in tudi Marković to zanesljivo dokaj dobro ve. Tudi manj večji si ob prebiranju zdajšnjih srb-skih časopisov lahko ustvarijo pri-bližno podobo, kakšna je vodilna gospodarska ideja te močne republi-ke.

V teh časopisih — znano pa je, da ima srbsko politično vodstvo nanje zelo močan vpliv — namreč ugotav-ljajo, da je za visoko inflacijo kriva sprostitev cen. Liberalizacija cen je vsebinska napaka naše gospodarske politike. (V podporo takim ugotovit-vam iščejo mnenja ekonomistov in nič jim ni nerodno, če uporabijo tudi mnenje neznanega, upokojenega fi-nančnika.) Takšno, povsem netržno razmišljanje, ob katerem se resni ekonomisti nasimhajo, gre srbski po-litiki močno na roko. Prav tako polit-i-ko rabijo, če si hočejo utrjevati pod-poro ljudstva. Ljudstvo bo hvalilo tis-tega, ki bo »prepeval« draginjo, ki bo zamrznil cene. Kogar pa ljudstvo hvali in podpira, ta se bo lahko vzpe-njal.

Ne samo pri cenah, tudi druge je videti povsem enako taktiko. Takšna tečajna politika, ki jo imamo zdaj in ki omogoča, da dinar izgublja svojo vrednost nenavadno hitro, je napač-na, trdijo v srbskih časopisih. Zaradi nje razprodajamo svoje bogastvo in se pustimo izkoriščati Zahodu. Iz

take ugotovitve izhaja jurišna zahte-va: raje pet let gladujemo, kot še 50 let delamo za Zahod. Takšne miselne preproščine smo v Jugoslaviji vajeni: tudi Slovenija je neprestano postav-ljena na sramotni oder, da izkorišča celo Jugoslavijo in da ji kolonializem omogoča dobre plače in standard. Dejstvo, da kdo boljše dela in da la-hko v tujini prodajamo izdelke za toli-ko dolarjev, kolikor so vredni, nima prav nobene teže. Tega dejstva pre-prosti ljudje tudi razumeti ne bodo hoteli; hvalili bodo zato tistega; ki jim bo pripovedoval, da so zaradi iz-koriščevalcev in po krivici tako rev-ni. Biti všeč ljudstvu, ulici, množici — ta pretkan populizem lahko vrže na dan tudi idejo, ki je celo v najbolj boljševiških državah nočejo več upo-rabljati, da se je treba upreti tujim upnikom, »gospodom iz IMF«, in pre-kiniti gospodarski dogovor z njimi, saj njim ni prav nič od tega, da bi se Jugoslavija rešila gospodarske krize.

Takšne bodo torej karte, s katerimi bodo igrali v prihodnji politični igri. Ponovno bodo zahtevali proučevanje, kaj so pravi vzroki inflacije. Politika, ki hoče potrjevati samo sebe, mora storiti vse, da druga politika ne bo uspešna. Zavlačenje, ponovno proučevanje, vračanje k izvirnim vprašanjem in zagovarjanje nasprotnih predlogov mora imeti svoj cilj — do-kazati mora neuspešnost partnerja, ki je v politični igri bil izbran za predsednika vlade. Zato je najbrž že od vsega začetka pričakovati naspro-tovanje tisti gospodarski politiki, za katero se bo odločil Marković. V naj-boljšem primeru je morda pričakova-ti gentlemensko spoštovanje pravila, da se vlada prvih 100 dni vladanja ne kritizira.

Čemu tak pesimizem? Tisti, ki se ne strinja z Miloševićevo politično strujo, ne sme biti uspešen na gospo-darskem področju, kajti s tem bi oslabil to gibanje. To gibanje mora samo dokazati gospodarsko uspeš-nost, mora se potrjevati. Zato se bo prav na gospodarskem področju od-vijalo za prihodnost izjemno po-membno merjenje moči. Ante Marko-viće, novi mandatar, ni v prednosti; ima dva nasprotnika (gospodarsko krizo, eno politiko) in enega samega zaveznika (gospodarske somišljeni-ke).

JOŽE PETROVIČ

VALUTE IN DEVIZE NA MILANSKI BORZI

Valute	Efektivne valute		Devize	
	20.1.89	27.1.89	20.1.89	27.1.89
Nemška marka	733,72	731,80	733,72	731,80
Nizozemski gulden	650,05	648,16	650,05	648,16
Belgijski frank	35,042	34,943	35,042	34,943
Danska krona	189,10	188,46	189,10	188,46
Norveška krona	201,97	202,18	201,97	202,18
Švedska krona	215,32	214,80	215,32	214,80
Ameriški dolar	1356,—	1355,20	1356,—	1355,20
Kanadski dolar	1143,50	1143,50	1143,50	1143,50
Španska pezeta	11,743	11,794	11,743	11,794
Portugalski eskudo	8,935	8,962	8,935	8,962
Grška drahma	8,852	8,812	7,75	7,75
Avstrijski šiling	104,365	103,956	104,365	103,956
Francoski frank	215,19	215,09	215,19	215,09
Švicarski frank	862,60	859,85	862,60	859,85
Japonski jen	10,556	10,54	10,556	10,54
Funt sterling	2389,55	2393,50	2389,55	2393,50

ZLATI KOVANCI IN ŽLAHTNE KOVINE

	20.1.89	27.1.89		20.1.89	27.1.89
F. šterling zlat	137.000	136.000	Zlato (gram)	17.750	17.600
Napoleon	105.000	105.000	Srebro (gram)	271,40	275,10

TEDENSKI PREGLED TEČAJEV TEMELJNIH DRUŽ NA MILANSKI BORZI

Družbe	Datum		+ — %	Družbe	Datum		+ — %
	20.1.	27.1.			20.1.	27.1.	
Agricola	1.956	1.999	+2,2	Lloyd Adr.	18.970	18.200	-4,0
Allianza	40.800	39.110	-4,1	Mediobanca	21.835	21.550	-1,3
Assitalia	16.880	16.400	-2,8	Montedison or.	2.149	2.146	-0,2
Bastogi	324	325,75	+0,5	Montedison ris.	1.190	1.225	+2,9
Benetton	11.101	11.450	+3,1	Nuovo Ambr.	3.376	3.299	-2,2
Banco Roma	8.350	8.335	-0,2	Olivetti ord.	9.500	9.590	+0,9
Cigahotels	4.575	4.300	-6,0	Olivetti priv.	5.650	5.501	-0,6
CIR	6.100	6.050	-0,8	Pirelli SpA	3.216	3.179	-1,1
Credit	1.840	1.780	-3,3	RAS	43.880	43.000	-2,0
COMIT	3.762	3.640	-3,2	Rinascente	5.165	4.915	-4,8
Eridania	5.915	5.810	-1,8	SAI	21.450	20.750	-3,3
Fer. Fin.	3.130	3.040	-2,9	SIP	2.955	2.750	-6,9
Fiat	10.150	9.825	-3,2	SME	3.980	3.870	-2,8
Generali	44.600	43.370	-2,8	Snia Viscosa	2.950	2.867	-3,0
IFI priv.	20.300	19.630	-3,3	Standa	23.000	22.010	-4,3
Italcable	11.700	11.460	-2,0	STET	3.700	3.534	-4,3
Italia Assic.	12.649	11.810	-6,6	Toro	23.000	22.300	-3,0
Italmobiliare	154.700	151.000	-2,4	Unipol	18.595	17.950	-3,5

V minulem tednu je potekala dejavnost pod vplivom trenja med vlado in sindikati. Iskanje rešitve za obdavčitev borznih zaslužkov je vidno motilo potek sej. Čeprav vlada splošno prepričanje, da bo tak ukrep res kmalu stopil v veljavo, zaskrblja dejstvo, da ni še znano, s kakšnimi postopki bodo »ujeli« danes neobdavčene borzne plusvalence. Posredniki (banke, finančne družbe, agenti) so danes nepripravljeni za tako zahtevno nalo-gu. Ločiti bo tudi treba, katere operacije spadajo med spekulativne, kajti davčni odtegljaj na te vrste investicij bo gotovo večji. Evropska gospo-darska skupnost predlaga, naj bo pritisk usklajen v vseh državah članic, za najnižjo mejo pa svetuje 15%. Nejasnost sedanjega momenta pa se odraža tudi v obsegu dnevnega prometa, ki se je ob koncu tedna znatno skrčil.

(V sodelovanju s Tržaško kreditno banko)

BLAGOVNE BORZE

KOVINE

New York (stotinke dolarja za funt)

Baker wirebars	162,625 - 167
Baker elektrolitičen	158,65-159,75
Bakrovi odpadki št. 2	110,25
Cink high grade	59,50 - 84
Cink elektrolitičen	69 - 84,50
Paladij 99,9	136
Platina (v dolarjih za unčo troy)	532 - 533
Železni odpadki (v dolarjih za tono)	118 - 119
Srebro 999 (stotinke dolarja za unčo troy)	601

London

Svinec bel dry fob UK	756
Aluminij 99,5% purity	—
Nikelij high purity	—
Jeklo v palicah	—
Cinkova pločevina	—
Živo srebro v jeklenkah po 76 funtov	285 - 295

SEMENSKO OLJE

Rotterdam (v dolarjih za tono cif)

Zemeljski lešniki (april, maj)	610
Soja iz Nizozemske (februar, april)	84,50
Palmovo olje Sumatra (februar)	400
Sončnica (februar)	427,50
Kokosovo olje Filipini (marec, april)	540
Laneno olje (marec)	645
Ricinovo olje (ex tank) (takojšnja dobava)	1110

ŽITA

Winnipeg (kanadski dolarji za tono)

Rž (marec)	154
Rž (maj)	152
Rž (julij)	152,30
Oves (marec)	153
Oves (maj)	156,50
Oves (julij)	156
Ječmen (marec)	123,40
Ječmen (maj)	128
Ječmen (julij)	131,30
Pšenica (marec)	148,30
Pšenica (maj)	150,70
Pšenica (julij)	153,30

BOMBAŽ

New York (stotinke dolarja za funt)

Marec	60,40
Maj	60,53
Julij	60,53

Aleksandrija (stotinke dolarja za funt fob)

Giza 45 fg extra	302,02
Giza 45 g	293,02

SVILA

Jokohama (jenov za kilogram)

Takojšnja dobava	14.170
Januar	14.244
Februar	14.439
Marec	14.590

SKUPNI INVESTICIJSKI SKLADI

ITALIJANSKI (v lirah)		20.1.89	27.1.89			20.1.89	27.1.89			20.1.89	27.1.89
Ala	12.250	12.238	Fondimpiego	11.726	11.743	Phenixfund	10.810	10.710			
America	12.063	11.975	Fondinvest 1	12.543	10.912	Primecapital	25.804	25.612			
Arca BB	20.339	20.195	Fondinvest 2	15.026	14.932	Primecash	12.837	12.831			
Arca BR	11.601	11.604	Fondo Centrale	15.209	15.097	Primeclub Azion	10.286	10.218			
Arca 27	10.310	10.205	Fondo Profess.	31.614	31.439	Primeclub Obbl.	11.172	11.163			
Aureo	16.838	16.740	Genercomit	17.861	17.746	Primerend	19.274	19.161			
Aureo Previdenza	11.915	11.800	Genercomit Rend	10.795	10.759	Promofondo 1	10.598	10.517			
BN-Multifondo	11.689	11.602	Geporeinvest	10.836	10.759	Redditosette	15.903	15.863			
BN-Rendifondo	11.469	11.477	Geporend	10.123	10.126	Rendicredit	11.381	11.374			
Capitalcredit	10.882	10.799	Gestielle B	10.651	10.576	Rendifit	11.927	10.924			
Capitalfit	13.245	13.162	Gestielle M	10.453	10.444	Risp. Italia Bil.	17.111	17.061			
Capitalgest	15.088	14.986	Gestiras	18.446	18.425	Risp. Italia Redd.	14.215	14.207			
Cashbond	10.769	10.771	Imi 2000	11.932	11.945	Rologest	11.272	11.274			
Cash Management F.	13.548	13.453	Imicapital	25.248	25.086	Rolomix	10.827	10.748			
Centrale Capital	11.468	11.429	Imindustria	10.113	10.067	Salvadanaio	11.369	11.342			
Centrale Global	10.599	10.635	Imirend	14.663	14.643	Sforzesco	11.687	11.703			
Centrale Reddito	11.402	11.404	Interbancaria Azion	18.300	18.150	Venture-Time	11.885	11.862			
Commercio Turismo	10.371	10.312	Interbancaria Obbl.	14.858	14.868	Verde	11.710	11.698			
Corona Ferrea	11.544	11.467	Interbancaria Rend.	15.163	15.163	Viconteo	15.677	15.561			
Eptabond	11.836	11.837	Investire Azion.	11.462	11.371						
Eptacapital	11.135	11.046	Investire Bil.	11.111	11.028						
Euro Andromeda	16.767	16.680	Lagest Azion.	12.500	12.419						
Euro Antares	13.561	13.553	Lagest Obb.	11.029	11.022						
Euromob. Cap. Fund.	11.057	11.031	Libra	18.125	17.975						
Euromob. Redd.	11.097	11.096	Money-Time	10.594	10.583						

Dragocena pridobitev

Nov turistični vodnik o slovenski deželi

Pred kratkim je izšel nov vodnik z naslovom Dobrodošli v Sloveniji. Gre za skoro sto strani obsegajočo knjižico, ki jo je izdala založba Motovun v sodelovanju z Republiškimi komitejem za informiranje SR Slovenije. V uredniškem odboru so sodelovali znani slovenski novinarji, politiki in literati, tekst pa je napisal Mitja Meršol. Ne gre torej za običajen vodnik izključno turističnega značaja, pa čeprav ga bodo v prvi vrsti uporabljali turisti. Slovencem bo knjižica dobrodošla, saj so v njej v zgoščeni a vendarle izčrpnimi oblikami podani številni podatki o Sloveniji. Pravi pomen bo seveda vodnik dobil, ko ga bodo v roke vzeli tujci, saj prav ti o naši zemlji premalo vedo.

V knjižici so v posebnih poglavjih obdelana razna področja življenja na Slovenskem. Evo naslove poglavij: Dobrodošli v Sloveniji, Kje smo, Kdo smo, Prebivalstvo, Kultura, Družbena ureditev, Gospodarski sistem, Šport in turizem, Poseben zapis si zasluži članek z naslovom Za spomin na deželo in njene ljudi.

Knjiga je bogato ilustrirana. Na številnih večbarvnih fotografijah vidimo lepote slovenske zemlje od morja do morja, od Prekmurja do Goriške, od Karavank do bele Krajine. Veliko slik nam kaže Ljubljano in druga slovenska mesta. Posebno mesto imajo muzeji ter gradovi in drugi spomeniki, ki jih je na Slovenskem precej. Na prvi strani ovitka je

naslikan Triglav, na zadnji pa Piran. Knjižico, ki je zares dragocen turistični priročnik, lahko kupimo v vsaki slovenski knjigarni.

SGB in Club Mediterranee ter hoteli Accor

Svež denar v hotelske komplekse

Societè Generale de Belgique, mednarodna finančna družba o kateri je bilo veliko govora lani, ko je v njej želel prevzeti vodstvo italijanski finančnik Cardo De Benediti, kaže veliko zanimanja za turistično področje. V najbližji bodočnosti bo prišla na vodilno mesto v Club Mediterranee ter v hotelsko mrežo Accor.

Club Mediterranee ima po vsem svetu nekaj sto turističnih naselij in velja za največjega svetovnega tour operaterja.

Francoska hotelska mreža Accor je lastnik 534 hotelov v vsem svetu. Največ jih je sicer v Franciji in njenih prekomorskih posestih. Gre za hotele z naslovi Sofitel, Novotel, Mercure, Ibis in Urbis. Hoteli s temi nazivi sodijo vsak v svojo kategorijo, od višje pa do zelo cenejše. V francoskem svetu so to hoteli s štirimi, tremi ter dvema zvezdicama. Francoska družba je svoje hotele zgradila najprej v Franciji (skoro ga ni srednjega ali velikega mesta, kjer ne bi našel enega omenjenih hotelov), zatem pa je segla še v inozemstvo. Postrežba v njih je zelo kvalitetna, usluge so poenotene. Zaradi tega se jih v tujini poslužujejo predvsem francoski turisti, ki tudi drugod želijo domačnost.

Upravni svet SGB se bo sestal v torek 31. januarja. V dobro obveščenih krogih trdijo, da bodo

tega dne sklepali o nakupu delnic dveh omenjenih turističnogostinskih mrež. Finančni družbi s sedežem v Bruslju bi delnice prodala francoska finančna družba Compagnie Financiere de Suez, ena najpomembnejših francoskih finančnih družb.

Hotel Penta-Lufthansa tudi v Milanu

Večje letalske družbe po vsem svetu, v neposredni bližini letališč, gradijo lastne hotele. Na tak način imajo na voljo prostor, kjer se piloti in drugo letalsko osebje lahko odpočijejo, saj imajo ti med enim poletom in drugim možnost enodnevnega ali večdnega počitka. Na drugi strani pa letalske družbe lahko potnikom prodajo polne pakete, prevoz z letalom ter hotelske usluge.

Hoteli nemškega letalskega prevoznika Lufthansa imajo naziv Penta. Teh je seveda precej na Nemškem, zgradili pa so jih tudi v drugih evropskih mestih ter v nekaterih prekomorskih krajih. Zgradili so jih predvsem tam, kamor redno letijo letala Lufthanse.

Hotel Penta bodo zgradili v Milanu, v neposredni bližini letališča Linate. Milan je namreč povezan s številnimi mesti Zvezne republike Nemčije tako z letali Lufthanse

kot s tistimi Alitalie. Nemci so prepričani, da bo hotel vedno poln. Pričeli ga bodo graditi v februarju, zgrajen naj bi bil že v začetku prihodnjega leta.

Uspehi družbe Trusthouse Hotel

Britanska finančna družba Trusthouse Forte, ki jo vodi v Veliki Britaniji priseljeni Italijan Charles Forte, je v zadnjih letih zabeležila veliko uspehov. V komaj štirih letih so podvojili čisti dobiček. Unovčili so 2.044 milijonov funtov, kar je svojevrsten rekord.

Družba je v tem času svoje poslovanje povečala za 38 odstotkov, dobiček pa je bil veliko večji. Družba upravlja mrežo hotelov ter restavracij, skrbi pa tudi za prehrano na delovnih mestih. V njen sklop sodijo tudi sodobne samopostrežne restavracije. V letu 1988 so kupili še eno mrežo takih restavracij z naslovom Kennedy Brookers.

V letu 1989 bodo posodobili nekaj hotelov na Angleškem, lotili se bodo tudi prenove hotelov v Italiji, Nemčiji in na Portugalskem.

V prihodnjih letih nameravajo odpreti kar 400 trgovskih obratov z naslovom Gardner merchant.

Od Rio de Janeira do Benetk in Viareggia

Pustne prireditve po vsem svetu

O pustnih običajih v naših krajih pišemo danes v posebni prilogi. Pustnih običajev pa je seveda vse polno tudi v drugih deželah. Med najpomembnejše v naši neposredni bližini sodita pusta v Benetkah in Viareggiu. Najbolj slikovit pust pa je brez dvoma tisti v brazilskem vele mestu Rio de Janeiro. Najbrž ga ni med našimi bralci takega, ki ne bi želel vsaj enkrat biti v teh dneh v Rio, da bi gledal sprevede divjih plesalcev sambe. Biti v tem času v Rio pa je prijetno še iz drugega razloga. Na spodnji polovici zemeljske oble je sedaj zelo toplo, naravnost vroče, saj so tam sredi vročega poletja.

Pet noči in šest dni bo trajal pust v Rio. Na enak način pustujejo v vsej Braziliji. Pust »caricaca« v Rio pa si je pridobil svetovni sloves.

Za to priložnost prihitijo v Rio turisti iz vsega sveta. Praviijo, da je tam treba biti v pustnih dneh zelo previdni, saj je tam veliko žeparjev. Evropski tour operaterji so seveda pripravili kup paketov. Potovanje iz Evrope v Rio ter desednevno bivanje v Rio stane okrog tri milijone lir. Tour operaterji seveda ponujajo tudi krožna potovanja po Braziliji. Za taka potovanja, združena s pustovanjem v največjem mestu, pa je treba globlje seči v žep. Porabiti bo treba vsote, ki so med tremi in štirimi milijoni lir.

Na Tridentinskem imajo pustne prireditve v več krajih. Carneval Fasan je v Campitellu di Fassa šele 15. februarja. V Arcu v bližini Gardskega jezera je pustno praznovanje od 28. januarja do 7. februarja. V Madonni di

Campiglio bodo v istih dneh imeli habsburški pust. Prireditve bodo tudi v samem Trentu.

V Sappadi ali kot temu kraju pravijo s starim nemškim nazivom Pladen, imajo v teh dneh več pustnih prireditev, ki spominjajo na nemško-bavarski izvor prebivalcev tega kraja, ki so preko Alp prišli v srednjem veku in ohranili nekdanje običaje. Danes imajo v Sappadi-Pladnu mimohod kmečkih mask, prihodnjo nedeljo pa mimohod gosposkih mask. Nekateri pusti iz tega kraja, ki so se že pokazali prejšnjo nedeljo, bodo danes na pustnem praznovanju v Benečiji.

V gledališču la Fenice v Benetkah so v teh predpustnih dneh razstavljeni lepaki o pustu v Benetkah v zadnjih desetih letih. Znano je, da so lepake dali tiskati Občinska uprava ter nekatera društva in ustanove. V desetih letih se jih je nabralo že kar precej.

Jugoslovane skrbi kako bo s turizmom

V prvi letošnji številki zagrebškega mesečnika UT (Ugostiteljstvo i turizam) je veliko napisanega o predvidevanjih za turistično dejavnost v Jugoslaviji v komaj začetem letu 1989. V anketi je sodelovalo 55 jugoslovanskih turističnih delavcev in gospodarstvenikov. Prevladuje mnenje, da bo že stagnacija turističnega prometa pomenila uspeh. Strokovnjaki menijo, da kakovost ne ustreza ceni.

Glavna negativna značilnost za tuje turiste pa je politična nestabilnost v državi. Večina turistov iz severnoevropskih držav se že sedaj odloča, kje bo preživela počitnice. Iz Jugoslavije prihajajo vsak dan vesti o politični nestabilnosti. Zaradi tega marsikdo izbere državo, kjer takih problemov sploh ni. Zanimanje v svetu za počitnice pa stalno raste. Sodelavci revije UT žalostno ugotavljajo, da bolj oddaljene države postajajo vedno bolj privlačne, nekatere bližnje, kot npr. Turčija pa postajajo vedno bolj agresivne.

S trajekti v Dalmaciji med kopnim in otoki

V lanskem letu so trajekti in klasične potniške ladje družbe Jadrolinija skupno prepeljali 6.236.010 potnikov in 1.158.486 vozil.

Največ prometa so zabeležili na splitskem področju. Promet potnikov se je povečal za dva odstotka v primerjavi z letom prej. Na jadranske otoke so prepeljali za 4,2 odstotka vozil več kot leta 1987.

Ponekod je bil porast veliko večji od povprečja. Iz Splita v Supetar na Braču so prepeljali 14 od sto več vozil in 12 od sto več potnikov. Trinajst odstotkov več vozil so prepeljali na relaciji Split-Šolta. Veliko prometa je bilo tudi na progi Brestova-Porozina, ki povezuje Istro z otokom Cres.

Turistično-nakupovalni obisk v londonski instituciji

Veleblagovnica Harrods - pravo malo mesto

Turist, ki obiše London, ima v programu nekaj obvez: panoramski ogled mesta; postanek pred Buckinghamsko palačo, kjer si lahko ogleda slikovito menjavo kraljeve straže; obisk British muzeja; sprehod po Piccadillyju; pa še kaj drugega.

Med »kaj drugega« je treba uvrstiti obisk trgovin na Oxford Streetu ter obisk veleblagovnic. Veleblagovnice so v Veliki Britaniji, v Londonu še posebej, prava institucija. Ni tako kot pri nas, kjer, če hočeš kupiti kaj izbranega, moraš v butike in v boljše trgovine, in kjer v veleblagovnicah običajno dobiš cenejše blago. V Londonu v veleblagovnicah dobiš vse: od najcenejše blaga pa do najdražjega in najbolj izbranega.

Med veleblagovnicami, ki so se vse leto prepolne domačih in tujih kupcev, brez dvoma prednjači, v svetu najbolj znana Harrods.

Pred 140 leti, leta 1849, je trgovino odprl Henry Charles Harrods, trgovec s čajem. Takrat je odprl le trgovino z jestvinami. V kasnejših letih se je ta trgovina razvila v pravega mogotca. V njej je danes zaposlenih 4.000 uslužbencev. Šestnadstropna stavba ima kar enajst vhodov na več ulicah. Stavba je zgrajena na zemljišču, ki bi zadoščal trem nogometnim igriščem. Harrods je že nekaj let last dveh Egipčanov. Leta 1985 sta trgovino kupila za izredno visoko ceno: 615 milijonov funtov. Dan za dnem lastnika iztržita veliko denarja.

Če ne slediš navodilom, ki jih sicer vidiš objavljene na vsakem »križišču« hodni-

kov, se v stavbi gladko izgubiš. V Harrodsu dobiš vse, od zobotrebca do rolls royceja.

Zakaj tačas pišemo o Harrodsu, o tem londonskem čudu? Vsako leto dvakrat, v januarju in v juliju, imajo v Harrodsu razprodaje. Po nižjih cenah prodajajo vse, od čajev do draguljev. Očitno se na teh razprodajah izplača kupiti to kar vsakogar teži, saj kupci čakajo v dolgih vrstah pred veleblagovnico že kak dan pred začetkom razprodaje. V januarju, ko je v Londonu še kar mraz, ljudje potrpežljivo prečepijo dan in noč na ulici, da bi pravočasno prišli do oddelka v katerem je zaželeno blago. Bralce, ki bi želeli narediti nekaj podobnega, že sedaj obveščamo, da si rezervirajo čas v letošnjem juliju ali v januarju prihodnjega leta (letošnji januar je namreč že mimo), da pri Harrodsu pogledajo če je tudi zanje kaj na voljo.

Vsako leto v tem času štiri tisoč uslužbencev priskoči na pomoč še nadaljnjih dva tisoč. V letošnjem januarju so samo v enem dnevu imeli 300.000 obiskovalcev. Po naše je to več kot vseh prebivalcev Tržaške pokrajine. V januarju prejšnjega leta so vnovčili 95 milijard lir za blago, ki je bilo v razprodaji. V prvem dnevu letošnje razprodaje so kupci navalili na oddelek radijskih in televizijskih aparatov. V dobri poluri je bilo prodanih hi-fi aparatov v skupni vrednosti 42.000 funtov, približno sto milijonov lir. Istega dne, v treh dopoldanskih urah, so v drugem oddelku prodali 2.500

parov nogavic, 1.600 srajc, 1.800 oblek, v skupni vrednosti 180 milijonov italijanskih lir.

Pri Harrodsu imajo tudi izdelke svetovno najbolj znanih tovarn porcelana. V tem

času je kompletni pribor iz finega porcelana na prodaj za 11 milijonov lir. Isti pribor v »normalnem« času stane 22 milijonov lir. Isto se dogaja z dragocenimi predmeti. V »normalnem« času je cena neki ogrlici 350 milijonov lir (pravilno ste brali, pišemo o stotinah milijonov lir); v času razprodaje jo lahko kupiš za »samo« 175 milijonov lir. Še večji je razkorak med dragoceno uro v katero je vdelanih nekaj draguljev: 250 milijonov v »normalnem« času, le 100 milijonov v času razprodaje.

V tem času so razprodaje tudi v oddelkih z jestvinami, v katerih dobiš dobrote iz vsega sveta. Razlike med normalnimi cenami in tistimi iz časa razprodaje so seveda manjše kot pri drugih predmetih, kar je tudi razumljivo.

Tudi v tem času lahko kupiš tisto blago, ki ima normalno ceno. Tu prodajajo blago raznih znamk, v veliko primerih pa tovarne izdelujejo blago izključno zanje.

V Harrodsu ti nudijo tudi vse polno servisov. Pri njih lahko rezerviraš šoferja r rolls royceom. Pri njih lahko naročiš vstopnico za gledališko predstavo. Pri njih lahko kupiš za pičlih 900 lir robček, ki ti ga bodo poslali iz Londona v Los Angeles z letalom, za kar boš plačal dodatnih 40.000 lir. Pri njih lahko kupiš letalsko vozovnico in naročiš tudi vse kar je potrebno za pogreb.

Skratka, pri Harrodsu, lahko dobiš vse. Za turista pa je obisk te veleblagovnice nekaj že kar obveznega. Podobno je z drugimi veleblagovnicami, Harrods pa je že prava londonska institucija. (mw)

Z današnjim ženskim kombinacijskim slalomom v Vailu

Pričetek bojov za svetovne kolajne

VAIL (Colorado) — Z veličastno otvoritveno slovesnostjo (napovedujejo kar 800 topovskih salv, ognjem, celo laserske efekte poleg luči in zvokov) se bo drevi ob 19. uri po krajevnem času (ob 3 zjutraj pri nas) pričelo svetovno prvenstvo v alpskih disciplinah, na katerem pričakujejo približno 400 tekmovalcev in tekmovalk iz 40 držav. Prvenstvo bo trajalo vse do 12. februarja.

Ob uri otvoritve pa bo prvo tekmovalje, ženski kombinacijski slalom, že mimo. V italijanskem taboru si od ženske vrste kaj malo ali pa tudi nič ne obetajo. Zato pa so v jugoslovanskem taboru precej-

šnji optimisti in računajo na zelo visoke uvrstitve vseh treh svojih tekmovalk, Mateje Svet, Veronike Šarec in Katjuše Pušnik. »Še zlasti veliko si obetamo od Mateje Svet, ki je na zadnji kombinaciji v Grindelwaldu kljub precej ponesrečenemu nastopu v smuku z 8. mestom dokazala, da je tudi v tej disciplini sposobna za odmevne dosežke,« je povedal glavni trener ženske reprezentance Jože Drobnič.

V Vailu ne bo svetovne prvakinja v kombinaciji, Švicarke Erike Hess, ki je že po SP v Crans Montani dala tekam slovo, za naslov pa se bo potegovala vrsta tekmovalk, med katerimi gre najprej omeniti Schneiderjevo, ki je dobila kombinacijo v Altenmarku, Oertlijevo, ki se je uveljavila v Grindelwaldu, ter Wachterjevo, ki je na zadnjih olimpijskih igrah v Calgaryju osvojila zlato odličje. Na dosedanjih dveh kombinacijah svetovnega pokala te sezone ji sicer ni šlo od rok, a zato nič manj ne sodi med glavne favoritinje.

Moški pa bodo na vrsti jutri, ko bo kombinacijski slalom. Vsi upi Italijanov seveda slonijo predvsem na Tombi, ki pravi, da se je odlično pripravil: »Vso sezono sem stavil na to prvenstvo,« je izjavil italijanski as. V jugoslovanskem taboru pa se v moški vrsti zelo pozna vrzel, ki je nastala, potem ko je Križaj obesil smuči na klin, tako da tudi upanja na kak uspeh ni prav veliko.

Nogometni turnir v Viareggio

Zmagi Lazia in Napolija

VIAREGGIO — Drugo kolo 41. mladinskega nogometnega turnirja v Viareggio je potrdil moč Lazia, ki je gladko s 3:0 premagal ekipo iz Tokia, pa tudi Interja, ki je z enakim izidom odpravil Duklo iz Prage. Napoli pa je tesno premagal Milan, ki je bil pred začetkom turnirja skupno s Torinom eden od favoritov. Torino je z 2:0 odpravil postav Pumas iz Mehike, medtem ko je sicer odlična Fiorentina izgubila proti Stuttgartu z 2:1. Roma pa je premagala Aberdeen.

V sredo predstavitev novega ferrarija

MARANELLO (MODENA) — V sredo bodo v Maranellu pri Modeni predstavili novi model ferrarija, s katerim bodo tekmovali v naslednji sezoni formule ena. Prisotna bosta tudi pilota Gerhard Berger in Nigel Mansell.

SPOROČILO BRALCEM

Obveščamo bralce, da iz tehničnih razlogov bomo rezultate sobotnih tekem objavili v naši prihodnji številki.

Ženski finale teniškega prvenstva Avstralije

Grafova (ZRN) neustavljiva

MELBOURNE — Zahodnonemška teniška igralka Steffi Graf je letošnje leto pričela tako kot lansko, v katerem je kot tretja igrala na svetu osvojila Veliki slam z zmago na turnirjih v Avstraliji, Franciji, Veliki Britaniji in Ameriki. Z včerajšnjim uspehom v finalu mednarodnega prvenstva Avstralije proti Čehoslovakinji Heleni Sukovi, katero je s 6:4, 6:4 odpravila v nekaj več kot eni uri, je osvojila svojo šesto zmago v osmih zaporednih nastopih na turnirjih Velikega slama (zgubila je le proti Navratilovi leta 1987 v Wimbledonu in v Flushing Meadowu).

Grafova včeraj sicer ni igrala najbolje, kar pa je tudi razumljivo, saj ima nekaj težav s koleonom, a tudi vročina je bila neznosna. Sukova ji je tako v prvem setu iztrgala servis, izenačila na 3:3 in celo povedla s 4:3, a to je bilo vse. V drugem nizu je Zahodna Nemka povedla s 4:0, vendar se Sukova ni predala, zbrala je štiri točke (5:4 za Grafovo), kaj več pa le ni zmogla.

Danes bo na vrsti moški finale med Čehoslovakoma Lendlom in McIlrjem. Kakršnakoli napoved o zmagovalcu bi bila tvegana. Lendl je na svetovnih lestvicah sicer še vedno pred McIlrjem, ki pa kaže precejšen napredek v igri, tako da se obeta izenačeno srečanje.

Na sliki (AP): Grafova se veseli zmage.

Vrsta zanimivih srečanj v košarkarski A-1 in A-2 ligi

San Benedetto »prisiljen« zmagati

BOLOGNA — Pred TV kamerami je sinoči v anticipirani tekmi A-1 lige Benetton iz Trevisa zaslužen premagal domači Arimo z 71:69. Tekma je bila vseskozi zelo borbena in napeta, v ključnih trenutkih pa so Minto in tovariši ohranili mirnejše živce. Domačini so v zadnji sekundi poskušali met s sredine igrišča, zadeli so celo obroč, od katerega se je žoga odbila in upanja je bilo konec. Pri domačinih sta bila najbolj uspešna Minto (27 točk) in American Gay (19), pri gostih pa Masetti (18) in Bucci (13). Pri zmagovitih gostih je odlično igral bivši košarkar San Benedetto Jordan Marušić, ki se je izkazal predvsem pri lovljenju odbitih žog. S to zmago se Benetton trenutno nahaja na drugem mestu lestvice skupno z Enichomom iz Livorna, vendar z dvema točkama zaostanka za milanskim Philipsom.

Vodilni Philips se bo danes na tujem spoprijel z Ipifimom, ki se otepa dna lestvice. Casalini je varovanci se tega gostovanja upravičeno boji, saj je ekipa, ki se bori proti nazadovanju, vedno zelo »divja«. Drugouvrščeni Enichem računa na domačo zmago proti nikakor ne nezadržnemu Painiju, zanimivo pa bo še v Fabrianu, kjer se bo domača ekipa srečala s prvakom Scavolinijem, ki je med tednom nerodno izgubil tekmo pokala prvakov v Solunu proti Arisu. Snaidero iz Caserte, ki uvršča »neverjetnega« Oscar-

ja, bo igral doma proti solidni Vismari, Riunite iz Reggio Emilie pa čaka derbi proti Knorru iz Bologne.

Današnji spored A-1 lige: Alno - Scavolini; Divarese - Allibert; Enichem - Paini; Hitachi - Phonola; Ipifim - Philips; Riunite - Knorr; Snaidero - Vismara.

V A-2 ligi bo goriški San Benedetto igral doma proti šibki postavi Caripeja, ki je zadnja na lestvici. To je za Ardesija in tovariše idealna priložnost, da popravijo spodrsljaj iz prejšnje nedelje, ko so v Pescari izgubili le za koš. Ta bo tudi priložnost za Bosinijeve varovance, da povečajo prednost »cone play-out« na štiri točke, saj imajo neposredni tekmeči težke tekme.

Videmski Fantoni bo tokrat prvič igral z novim trenerjem. Pred tednom dni je namreč Giovanni Piccin na krmilu ekipe nadomestil Lajosa Totha. Videmčani trenutno niso v formi, poleg tega se nahajajo v še kar nevarnih vodah. Danes pa bodo celo na tujem igrali proti vodilni Standi. Zmaga je skoraj nemogoča, vendar je žoga okrogla...

Današnji spored A-2 lige: Braga - Sangiorgese; Glaxo - Filodoro; Irge - Sharp; Jollycolombani - Kleenex; Neutroroberts - Annabella; San Benedetto - Caripe; Standa - Fantoni; Teorema - Marr.

V prvi italijanski nogometni ligi

Inter tvega v Bergamu

Trapattonijev Inter, ki v letošnjem prvenstvu ne pozna zastojev, se bo danes podal v bližnji Bergamo, kjer bo igral proti Mondonicovi vrsti, katero izvedenci imenujejo za »čudežno«. Trenutno je Atalanta na odličnem tretjem mestu na lestvici, sicer z zaostankom celih šestih točk prav za vodečim Interjem. Slednji bo igral v popolni postavi, saj bo Berti spet stopil na igrišče, te postavbe pa se Atalanta odkrito boji. Jasno je namreč, da bodo domačini napadali, vendar pa se bodo tako odprli nasprotnikovemu protinapadu, ki je res izreden. Inter je že nekolikokrat zmagal na tujem, to pa z minimalnim naporom, saj so igralci kot Serena, Fanna, Berti in ostali kot nalašč za nasprotnike.

Vendar je tudi Atalanta izredna ekipa. Brazilac Evair je v napadu izvrsten (to je dokazal pred tednom dni proti Juventusu), pa tudi ostali, predvsem Prytz in Stromberg, krasno »mašija luknje«. In Fortunato ali pa celo Pasciullo, ki je kaj redko stopil na igrišče, ko je igral pri Triestini v tretji ligi?

Zanimiva bo tekma med Fiorentino in Romo, predvsem zato, ker se Liedholmov stolček maje. Na anketi najbolj branega italijanskega športnega dnevnika so se navijači Rome izrekli za Mondonico, ki naj bi najbolj primerno nadomestil priletnega trenerja. Milan bi moral po predvidevanjih nasuti »goro« golov Pisi, Torino pa igra skoraj kritično domačo tekmo proti Comu. In če ne zmaga? Zanimivo

bo še v Rimu, kjer bo Lazio skušal premagati Romo.

Današnji spored: Atalanta - Inter; Cesena - Lecce; Fiorentina - Roma; Lazio - Juventus; Milan - Pisa; Napoli - Ascoli; Pescara - Bologna; Torino - Como; Verona - Sampdoria.

»Zahrbtna« tekma za Videmčane

Udinese - Reggina

Kdo se še spominja prvega kola druge italijanske lige, ko se je »milijardni« in favorizirani Udinese podal v Reggio Calabria in... sramotno izgubil? Na srečo se je stanje od takrat zelo popravilo, saj so Videmčani izgubili samo še dvakrat (z vodečima Genoa in Barijem), kar osemkrat pa so zmagali. Vseeno pa je današnja tekma kar se za »zahrbtna«, saj je Reggina odlična ekipa, ki se nahaja pod vrhom lestvice.

Današnji spored (ob 14.30): Bari - Ancona; Brescia - Piacenza; Catanzaro - Licata; Cremonese - Barletta; Empoli - Monza; Genoa - Cosenza; Messina - Parma; Sanbenedettese - Padova; Taranto - Avellino; Udinese - Reggina.

Na sliki (AP): zadnji trening Rome pred tekmo v Firencih. Leidholm kaže zaskrbljen obraz...

Čeprav Pro Gorizia (meddeželna nogometna liga) ni izpolnila pričakovanj

Predsednik Pozzo ni še zgubil navdušenja

Čeprav bodo danes odigrali šele tretje kolo v povratnem delu meddeželnega prvenstva, je menda že vse odločeno, vsaj kar se tiče ekipe, ki bo napredovala v višjo ligo. Enajsterica Cittadelle je namreč doslej še nepremagana in ima trenutno kar osem točk več od drugouvrščene ekipe. Med »brezupnimi« zasledovalci Cittadelle je tudi Pro Gorizia, ki je v predprvenstvenih napovedih veljala za glavnega favorita, sedaj pa jo loči od vrha lestvice kar devet točk. Zaostanek je res prevelik, tako da niti najbolj neomajni optimisti ne računajo več, da bo Del Neri jevim varovancem uspelo nadoknaditi zamujeno. Težko si je namreč misliti, da bi v drugem delu prvenstva prišlo do tako velikega preobrata, saj je bila doslej tudi igra Goričanov vse prej kot brezhibna.

Ni lahko odgovoriti na vprašanje, kje tičijo vzroki tega velikega neuspeha (društvo je namreč startalo na osvojitve prvega mesta, vsak drugačen rezultat pa bi že pomenil razočaranje). Mnenja smo, da je več činitelj, ki so botrovali slabim nastopom goriških nogometašev.

Vsem, ki sledijo Pro Gorizii, je jasno, da med igralci ni več tiste zagrizenosti, ki je odlikovala njene lanske nastope. Povsem so odpovedali novi nakupi, prav tisti, ki naj bi ekipi omogočili kakovosten skok. Vest o predčasni odslovitvi treh najbolj zvenečih imen poletne kupoprodajne borze, Lugnana, Urdicha in Bana, pa je morda še zadnji dokaz, ki prita o prenehanju v celoti neprofesionalnem pristopu goriškega društva do nogometnega tržišča. Predsednik Giancarlo Pozzo je sicer v dobri veri kupil celo vrsto igralcev, z upanjem, da ojači ekipo. Očitno pa niso prišli izpolnili vseh pričakovanj, tako da je moral demoralizirani videmski industrijec že predčasno začeti s čistko. Ostali nogometaši tako znajo, kaj jih čaka, če jim bo pred koncem prvenstva pošlo navdušenje.

Navsezadnje tudi med agilnim predsednikom Pozzom in tehničnim vodstvom baje ni najboljše krvi. Trener Del Neri in tehnični direktor Mazzeri, ki sta v prvi vrsti odgovorna za kupoprodajno politiko, sta že večkrat prišla navzkriž s Pozzom. Ne bi se proslavili kot veliki preroki, če bi že

sedaj napovedali, da bosta oba ob koncu prvenstva zapustila društvo. Sam Pozzo nam je povedal, da ni imel srečne roke, ko je preveč zaupal svojim sodelavcem.

Ob vseh teh ugotovitvah pa je še najbolj pozitivno dejstvo, da sam Pozzo ni še izgubil začetnega navdušenja. Njegov odstop bi namreč spravil goriški nogomet v isti dramatičen položaj, iz katerega se je izkopal pred dvema letoma, prav po zaslugi videmskega podjetnika, ki mu je v Gorici uspelo zbuditi zanimanje za nogomet. (MAL)

V nogometni C-1 ligi danes počivajo

Triestina danes ne bo igrala. Ekipa C-1 lige namreč počivajo zaradi nastopa reprezentance te lige, Tržačani pa so vseeno odigrali svojo tekmo v četrt-

tek proti Giorgioneju. To je bila povratna tekma italijanskega pokala za polprofesionalce, Tržačani pa so se z lahkoto kvalificirali v naslednje kolo (z izidoma 4:0, 1:1).

RADIO OPČINE

Danes bo ob 15.30 na sporedu Športna nedelja z neposrednimi prenosi nogometnih tekem Primorje - Spal (1. AL), Kras - Varro (2. AL) ter derbija 3. AL med Gajo in Primorcem. Ob 17.30 bo direktni prenos košarkarske tekme B-2 lige med Jadranom in Petrarco iz Padove. Med oddajo bodo prenašali prispevke o odbojškarski C-1 ligi (Bor Elpro) in rezultate odbojškarskih tekem SZ Sloga. V ponedeljek bo ob 18. uri redni tedenski športni komentar z informacijami o našem zamejskem športu in s pogovorom o 85-letnici SPDT.

MANUFAKTURA

PODOBNIK

OPČINE

Velike modne firme
tudi za velike postave
velike priložnosti s

POPUSTI

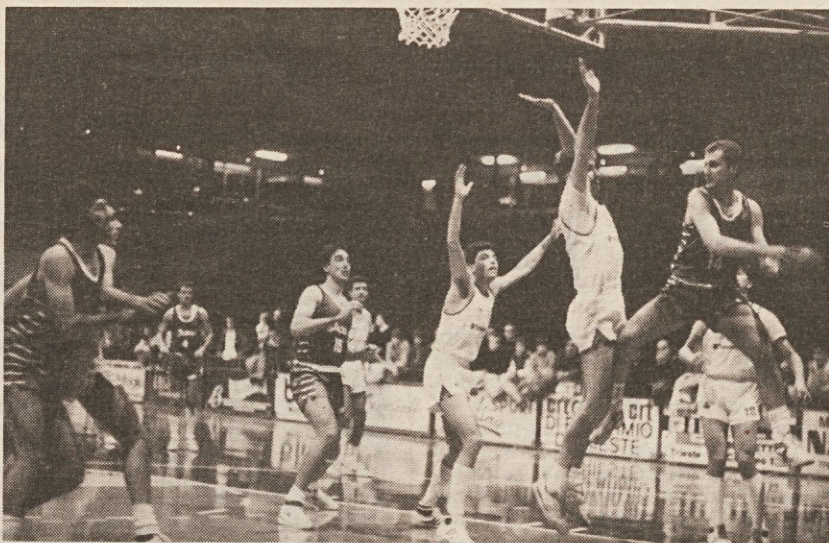
DO 50%

Drevi v tržaški športni palači ob 17.30

Jadran - Petrarca Padova

Pred prvenstvom ne bi bila tvegana trditev, da bi bilo lahko današnje srečanje v tržaški športni palači med Jadranom in padovsko Petrarco, ne le »big-match« kola, temveč tudi eno ključnih tekem regularnega dela sezone sploh. Malce po krivdi »modrih bojevnikov«, predvsem pa po krivdi gostov, ki so doslej povsem razočarali (štartali so kot favoriti, v 17 tekмах pa so dosegli le šest zmag), pa ta »čast« danes vsekakor pripada dvoboju med Oderzom in Faenzo.

Naši košarkarji so v tem srečanju vsekakor nesporni favoriti, a Petrarce prav gotovo ne gre podcenjevati, če že ne drugače, vsaj zaradi spoštovanja do zvenečih imen, ki sestavljajo »roster« gostov. Med drugim velja omeniti, da je pred nedeljsko zmago proti Duevilleju Petrarca doživela častna poraza proti Oderzu in Imoli, pred katerima je klonila z manj kot desetimi točkami zaostanka. Tri »bombe« in je končnica spet odprta. Faenza docet!

Med tekmo Jadran - Castel S. Pietro

(foto Magajna)

Skupna ekipa se je izkazala

Proti Sloveniji se je nogometna selekcija ZŠSDI »najmlajših« izkazala

V zaostali tekmi promocijske lige Brežani zapravljivi

Breg Adriatherm - Intermuggia 71:86 (36:44)

BREG ADRIATHERM: Canciani, Piščanc 9 (1:2), Corbatti 11 (4:6), R. Žerjal 2 (0:2), Bandi, Furlan 13 (3:4), Salvi 18 (2:2), Barini 8 (0:1), B. Žerjal 4, Kovačič 6 (1:2). SODNIKA: Baiss in D'Azeglio.

SKUPNE OSEBNE NAPAKE: Breg Adriatherm 24. PROSTI METI: 11:19. METI ZA TRI TOČKE: Corbatti 1, Kovačič 1.

Bregovi košarkarji so v petkovi zaostali tekmi povsem zaslužno izgubili proti agresivni in razpoloženi postavi miljskega Interja, v kateri so prav vsi ključni igralci prišli do izraza v napadu, kjer so delovali skorajda nepogrešljivo.

Na drugi strani so domačini spet napravili preveč ugodnih priložnosti v napadu in protinapadu, tako da ni bil rezultat praktično nikoli v dvomu, če izvzamemo krajša obdobja v začetku obeh polčasov.

domači šport - domači šport

DANES
NEDELJA, 29. JANUARJA 1989

KOŠARKA

MOŠKA B-2 LIGA

17.30 v tržaški športni palači: Jadran - Petrarca Elledi Padova

DRŽAVNI KADETI

11.00 v Nabrežini: Jadran Farco - Libertas; 11.00 v Dolini: Breg Adriatherm - Soteco

DEŽELNI KADETI

15.00 v Trstu, na 1. maju: Bor Indules - DLF

TROFEJA JADRAN

9.30 v Trstu, na 1. maju: nastopajo tudi Bor, Breg, Kontovel in Polet

NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

14.30 na Proseku: Primorje - Spal

2. AMATERSKA LIGA

14.30 v Repnu: Kras - Varmo; 14.30 v Trstu: CGS - Vesna; 14.30 v Gorici, Ul. Balamonti: Juventina - Medeuzza

3. AMATERSKA LIGA

10.30 v Gorici, Ul. Balamonti: Audax - Sovodnje; 14.30 v Doberdobu: Mladost - Hermada.

NARAŠČAJNIKI

9.00 v Dolini: Breg - Costalunga

NAJMLAJŠI

9.00 v Trstu, igrišče Campanelle: Don Bosco - Zarja Adriapex; 10.30 na Proseku: Primorje - Montebello; 10.45 v Dolini: Breg - Portuale

ZAČETNIKI

11.45 v Trstu, pri Sv. Alojziju: San Luigi B - Zarja Adriapex; 11.45 na Proseku: Primorje - Fortitudo

ODBOJKA

2. ŽENSKA DIVIZIJA

11.00 v Dolini: Breg - Prevenire; 11.30 na Proseku: Kontovel Electronic Shop - Sokol Indules

UNDER 18 MOŠKI

10.00 v Štandrežu: Val Naš prapor Imsa - Soča Čerimpex

UNDER 16 MOŠKI

10.30 v Vidmu: Volley Ball Videm - Sloga; 11.00 v Sovodnjah: Soča Čerimpex - ACLI Ronke

UNDER 16 ŽENSKE

10.00 v Gradežu: Pallavolo Grado - Soča Čerimpex

UNDER 15 ŽENSKE

9.30 v Trstu, Chiadin: Prima Scuola - Breg

NAMIZNI TENIS

DEŽELNE KVALIFIKACIJE

9.00 v Zgoniku: nastopa tudi Kras Globtrade

obvestila

SPDT vabi prijatelje in člane na izlet danes, 29. t.m., na Štjak (521 m) nad Vipavsko dolino. Zbirališče ob 13.30 pred Hranilnico in posojilnico na Opčinah. Izlet bo z osebnimi avtomobili, hoje pa je za dve uri. Izlet vodi Franc Armani.

ŠD POLET obvešča, da bo redni letni občni zbor jutri, 30. t. m., ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju v dvorani Prosvetnega doma na Opčinah.

JACHT CLUB ČUPA - JADRALNI CLUB ČUPA obvešča člane, da bo 17. REDNI OBČNI ZBOR društva v petek, 3. februarja, ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju v sejni dvorani osnovne šole Josip Jurčič v Devinu. Vabljeni!

Sloga in Soča Čerimpex v odbojgarskem prvenstvu under 16

Uvod ugoden za naše barve

Deželni značaj moškega odbojgarskega prvenstva under 16 že po dveh kolih vzbuja precejšnje odobravanje med samimi udeleženci in strokovnjaki, čeprav ga lahko po organizacijski zahtevnosti v bistvu primerjamo s kakim članskim deželnim prvenstvom. Štiri ekipe iz tržaške pokrajine, dve iz goriške, po ena iz videmske in pordeonske pokrajine pa so prav gotovo pridobile na zanimivosti in tudi s tehničnega vidika je tekmovalje mnogo bolj koristno, če že ne za boljše šesterke, pa vsaj za večino.

Doslej sta se slovenska predstavnika Soča Čerimpex in Sloga tudi kar se tiče rezultatov zelo dobro odrezala. Še posebej Sočani se lahko ponašajo že s pomembno zmago na gostovanju v Maniagu in vtis je, da bo o prvaku odločal dvojni spopad med sovođenjsko šesterko in videmskim Volley Ball. Nepremagani so tudi slogaši, ki so na dobri poti, da uresničijo svoj cilj, to je primat v tržaški pokrajini, sodeč po rezultatih, pa ni izključeno, da bi lahko dosegli še kaj več.

DOSEDANJI IZIDI
1. kolo: Sloga - Inter 3:0 (16:14, 15:11, 15:5); Volley Ball Videm - ACLI Ronke 3:0 (15:8, 15:3, 15:2); Pallavolo Trieste Trst - Volley Ball Maniago 1:3 (11:15, 11:15, 15:11, 7:15); Soča Čerimpex - DLF Trst 3:0 (15:2, 15:3, 15:4).

2. kolo: Volley Ball Maniago - Soča Čerimpex 0:3 (9:15, 6:15, 2:15); ACLI Ronke - Pallavolo Trieste Trst 3:0 (15:4, 15:10, 15:13); Inter - Volley Ball Videm 0:3 (5:15, 0:15, 6:15); DLF - Sloga 1:3 (5:15, 3:15, 15:13, 6:15).

LESTVICA

Volley Ball Videm, Soča Čerimpex in Sloga 4, ACLI Ronke in Volley Ball

Maniago 2, Pallavolo Trieste Trst, DLF in Inter 0.

DANAŠNJI SPORED

Volley Ball Videm - Sloga; Pallavolo Trieste - Inter; Soča Čerimpex - ACLI Ronke; Volley Ball Maniago - DLF

Under 16 ženske

Borovkam tudi povratni derbi

BOR FRIULEXPORT - SLOGA SAGOR 3:0 (15:10, 15:6, 15:12)
BOR FRIULEXPORT: Sančin, Grbec, Vidali, Fučka, Visentin, Čok, Legović.

SLOGA SAGOR: Čebulec, Drasič, Grgič, Grilanc, Jogan, Križmančič, Regent, Škerk.

Povratni derbi skupine A med tema ekipama je bil zanimivejši od uvodnega, čeprav se je končal z enakim izidom. Tokrat so slogašice, pri katerih sta za razliko od prve tekme, znova zaigrali Križmančičeva in Joganova, nudile borovkam bolj odločen odpor, vendar pa zmage gostiteljic vendarle niso nikdar resneje ogrozile, saj so vodile le v prvem nizu s 7:3, v tretjem pa na začetku s 6:5. Za povzljnejši izid bi bile morale v določenih trenutkih tekme manj grešiti. Plave so se vsekakor morale tokrat bolj potruditi. Nekajkrat so pod pritiskom nasprotnic zašle v krizo, a hkrati so po obdobjih igrale res izvrstno in večkrat izigrale nasprotnikov blok z nekaterimi atraktivnimi akcijami, še posebej po zaslugi zelo razpoložene podajateljice Grbčeve,

ki je zalagala svoje napadalke z uporabnimi žogami.

S to zmago so si borovke praktično že zagotovile nastop v finalnem delu, slogašice pa bodo morale zdaj v povratnem srečanju znova premagati Virtus, kar jim bo glede na to, kar so pokazale proti borovkam, vsekakor uspelo.

UNDER 15 ŽENSKÉ

OMA MOBILI S. GIUSTO - KONTOVEL ELECTRONIC SHOP 2:0 (15:13, 15:12)

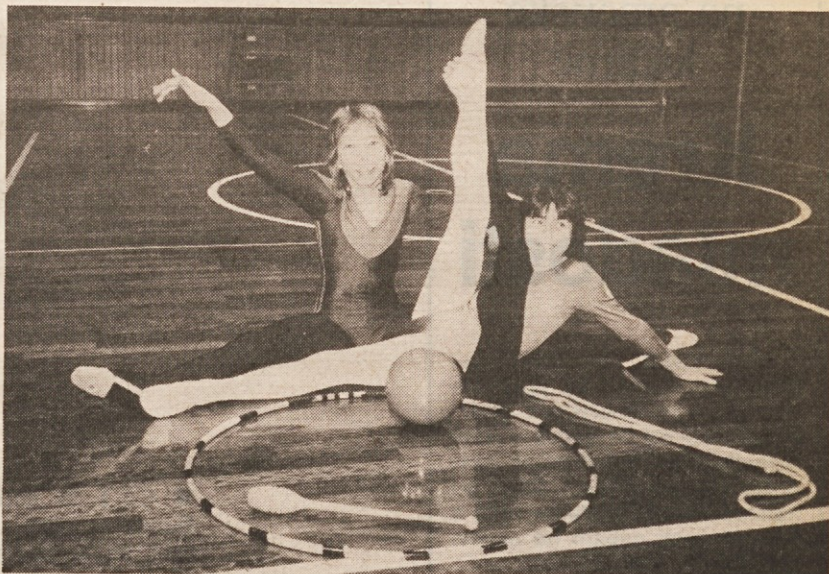
KONTOVEL ELECTRONIC SHOP: Černe, Brišček, Kralj, Pertot, Opeti, Crissani, Bezin, Tretjak, Canziani, Luxa, Grilanc.

V anticipirani tekmi 4. kola so Kontovelke na gostovanju v šoli Rossetti v Ul. Zandonai žal izgubile svojo nepremaganost. Srečanje z OMA, ki se sodeč po rezultatih v tem uvodnem delu prvenstva, kot naša ekipa, postavlja med resne kandidate za osvojitev naslova pokrajinskega prvaka, je bilo zelo izenačeno in gostiteljice so ugnale slovenske odbojkarice le v končnici razburljivih nizov. Treba je reči, da bi lahko Kontovelke tudi zmagale, vendar pa so jim bile usodne napake v napadu. Vrh tega je OMA odlično servirala in si s tem elementom priborila veliko število točk.

San Marco proti Čeliku

V četrtek, 2. februarja, bo nogometna enajsterica San Marco Sistiana s pričetkom ob 15. uri odigrala prijateljsko tekmo z jugoslovanskim prvotigašem Čelikom.

Lepo priznanje za mladi Domovi ritmičarki Sprejeti v deželno selekcijo

Sekcija za športno ritmično gimnastiko pri športnem združenju Dom je pred kratkim osrečila vesela novica. Na posebnem ocenjevalnem pregledu gimnastičnih sposobnosti, ki ga je deželna federacija priredila za dekleta rojena v letih 1978/79 v Pradamanu blizu Vidma, sta bili sprejeti v deželno selekcijo tudi članici slovenskega društva, Mikela Korečič in Denise Tomažič.

Na to selekcijsko ocenjevanje so bila povabljena vsa deželna društva, ki se ukvarjajo z ritmiko. Namen srečanja je bil, da bi sestavili deželno

predstavništvo, ki naj bi nastopalo tudi na državnih tekmovanjih. Izbor najbolj perspektivnih deklet bo sicer še naprej vadal pod okriljem domačega društva, federacija pa bo poskrbela za razne skupinske treninge, ki naj bi bili dvakrat mesečno pod vodstvom deželnih trenerjev.

Uspeh mladih domovk pa je brez dvoma lepo priznanje za vso sekcijo in je tudi najlepša spodbuda za ostale ritmičarke, da se še z večjo vnemo posvetijo treningom.

Na sliki: Mikela Korečič in Denise Tomažič

BIG FASHION

NOVO POSLOVODSTVO
MODNA OBLAČILA
ZA ŽENSKÉ -
MOŠKE - OTROKETRŽIČ
Ul. Duca d'Aosta 91-93V TEKU JE
6 TEDNOV NEPREKINJENO
VELIKA PRODAJAob koncu sezone z
bajnimi popusti.
OBIŠČITE NAS!

Naročnina: mesečna 16.000 lir - celoletna 192.000 lir; v SFRJ številka 1.500,- din, naročnina za zasebnike mesečno 30.000,- din, trimesečno 85.000,- din, letno 320.000,- din, upokojenci mesečno 25.000,- din, trimesečno 65.000,- din, polletno 120.000,- din, letno 240.000,- din. Naročnina plačana vnaprej se med letom ne povša.

Poslni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 60.000 lir. Finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 90.000 lir. Mali oglaš 700 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 19%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski

dnevnik

29. januarja 1989

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Marko Waltritsch**

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIET

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

V okolici Bejruta spet ostri spopadi med Amalom in hezbollahi

Libanonsko krizo bo v Tunisu obravnaval odbor Arabske lige

BEIRUT — Prosirske Amalove čete in proiranski hezbollahi so se prejšnjo noč ponovno spopadli v okolici Bejruta. Streljanje je trajalo vse do jutra. Kljub temu da sta obe strani v začetku tedna sklenili nekakšno premirje, se spopadi redno nadaljujejo, od lanskega aprila do danes pa so terjali že več kot 500 mrtvih in najmanj 1.500 ranjenih.

Lokalne radijske postaje poročajo, da so sirske vojaške čete, ki so nastanjene v Bejrutu večkrat skušale pomiriti sprti strani, vendar brez uspeha. Okrog 10. ure po italijanskem času pa je v dolini Bekaa, nedaleč od Bejruta eksplodirala avtobomba. Po prvih vesteh naj bi eksplozija terjala na desetine žrtev. Območje, kjer je prišlo do atentata, nadzorujejo sirske vojske, tu pa naj bi hezbollahi skrivali nekatere od 15 tujih talcev, ki so jih ugrabili v prejšnjih mesecih. Med talci je tudi devet ameriških državljanov.

Vsi dosedanja napori, da bi se položaj v dolini Bekaa normaliziral, so bili zaman. Agencijske vesti poročajo, da bo šiitski lider Nabih Beri v prihodnjih urah odpotoval v Tunis, kjer se bo sestala posebna delovna komisija, ki bo

obravnavala libanonsko krizo. Komisijo je imenovala Arabska liga in jo sestavljajo njeni zunanji ministri, posvet pa naj bi se začel že jutri. V Tunis so bili med drugimi povabljeni šef libanonske krščanske vlade Michel Aoun in šef muslimanske komponente Selim el Hos ter zadnji predsednik enotne libanonske vlade, Šiit Husein Huseini. Odboru predseduje kuvajtski zunanji minister, ostali člani pa prihajajo iz Alžirije, Jordanije, Tunizije, Sudan in Združenih arabskih emiratov. Nabih Beri je kot predstavnik libanonske muslimanske vlade najbližji Siriji, poleg tega pa ima nalogo, da nadzoruje vojaško dogajanje na celotnem muslimanskem območju Libanona. Krščanska komponenta odločno nasprotuje poseganju Sirije v libanonsko krizo, čeprav priznava, da so se nesporazumi z muslimani že prevesili v nevarno ustavno krizo. V državi, ki sploh nima predsednika, pač pa ima dve vladi, ki se recipročno zanikata, je sedaj močno občutena prisotnost tudi drugih tujih sil, kar še dodatno zaostruje kaotični položaj.

Pomiloščena vojna zločinca

Nizozemci že izročili ZRN

Takoj po petkovi pomilostitvi so nizozemske oblasti odpeljale vojna zločinca Franza Fischerja in Ferdinanda Aus den Fuentesna na nizozemsko-nemško mejo, kjer so ju izročili zahodnonemškim oblastem (Telefoto AP)

Pred sto leti umrla Rudolf in Marija Mayerlingov mit pa je še vedno živ

DUNAJ — Pred sto leti, 30. januarja 1889, se je rodil menda najbolj vztrajni avstroogrski (pa tudi avstrijski) mit. Gre namreč za ljubimca iz Mayerlinga, ki sta si vzela življenje, če seveda sprejmemo tezo samomora, v lovski kazini v Wienerwaldu. Nadvojvoda Rudolf Habzburški je obležal poleg ljubljene Marije Vetzere in svet je bil bogatejši za romantično zgodbo.

Stoletje, ki se je zavrtelo, odkar sta 31-letni Rudolf in njegova komaj 17-letna ljubica legla na smrtno posteljo, pa ni prineslo veliko sprememb v pojmovanju tragedije. Premnogim ljudem pomenita Rudolf in Marija predvsem zaljubljen par, ki je izbral smrt, ker ni mogel živeti svoje velike in romantične ljubezni kot vsi ostali ljudje. Zato pa je Mayerling tudi postalo mesto, ki živi od spominkov, od organizirane turistično-nostalgične ponudbe, od muzejev, v katerih so razobešeni portreti mitičnih ljubimcev in se v vitrinah svetlika nakit nesrečne Marije.

Pa vendar so se nekateri zgodovinarji krepko trudili, da bi dokazali, kako sta se morala Rudolf in Marija umoriti, ker jima ni bilo dano živeti v

družbi, kjer ju ni nihče razumel. Rudolf je namreč snoval politične misli, ki so bile v duhu panevropejstva, v njegovi družini pa je še vladala dokaj reakcionaren politični duh.

Takratnim vladarjem je moral nadvojvoda Rudolf krepko motiti spanec, saj se je pripravljajal na rušenje osnovnih imperialnih zamisli. Zato pa je cesar Franc Jožef tudi onemogočil svojemu prestolonasledniku, da bi uresničil načrt nove avstrijske zveze, ki naj bi delovala kot bodoči Commonwealth. Tako naj bi se pričele širiti govorice, da je nadvojvoda Rudolf pač ženskar, ki je popolnoma nesposoben, da se ukvarja s politiko. Prav tako pa so mu hoteli v družini preprečiti, da bi se ljubil z Marijo, mlado hčerko vdovele baronice Elene Vetzere, ki se je tudi sama lahko ponašala z vse prej kot avstroogrsko umirjenim življenjem. Vmešavanju v ljubezenske afere pa se je Rudolf uprl, dokler je mogel, skratka do smrti. S starši je bil tako skregan, da mu niso odpustili niti potem ko si je vzel življenje, in so dolgih 27 let prepovedali vsakomur, da je izgovoril njegovo ime.

Pred dobrim desetletjem še nepoznan pojav

Atene se dušijo v smogu

ATENE — Zaprto zaradi smoga. Ta napis je prejšnje dni lahko vsakdo prebral pred trgovino s kolonialnim blagom in živili Georgisa Pulosa v samem središču Aten. Prodajalec sadja in zelenjave je namreč zaprl svojo prodajalno, ker je bil zrak pomešan z avtomobilskimi izpušnimi plini, prahom in tovarniškim dimom do skoraj neznosne meje. V ministrstvu za okolje in v drugih pristojnih telesih so te dni tako rekoč stalno na nogah.

Smog se je prvič pojavil nad Atenami pred dobrim desetletjem, z naglim širjenjem mesta, v katerem sedaj živi vsaki drugi prebivalec Grčije. Strokovnjaki so sicer na to opozarjali že v začetku šestdesetih let, vendar pa ni njihova opozorila nihče jemal resno. Raziskovanje javnega mnenja v Atenah in Pireju je ugotovilo, da je kar 44 odstotkov vprašanih prepričanih, da predstavlja uničevanje okolja največjo nevarnost za glavno mesto Grčije. To sicer ni bilo veliko presenečenje, saj je lansko leto zaradi

smoga in hude vročine v Atenah umrlo več kot tisoč ljudi. Med mrtvimi je bilo največ srčnih bolnikov in tistih, ki so imeli težave z dihalnimi organi.

Pred letom dni je sicer grška vlada sprejela vrsto ukrepov, da bi omejila onesnaženost zraka. V središču Aten so omejili vožnjo z avtomobili po sistemu par-nepar, kar velja celo za takse, spremenili pa so tudi urnik odprtja prodajaln, da bi se v prvih popoldanskih urah izognili posledicam prometne gneče. Največji izvor onesnaženosti so vsekakor avtomobili, ki jih v Atenah kroži kar 900 tisoč, vključno s tistimi, ki vozijo samo skozi glavno mesto. Zaradi tega je vlada sklenila, da bo zgradila podzemno železnico in s tem omogočila čimvečjemu številu ljudi uporabo javnega prevoznega sredstva. Prvi podzemni viak, pa bo v uporabi leta 1990, do takrat pa seveda pričakujejo še poslabšanje že itak hudih težav zaradi onesnaženja zraku.

REKLAMNI OGLAS

Velik naval
na ameriške
lekarne

Krema mladosti

NEW YORK, 27/01/1989 — Sredi januarja so se pred newyorškimi in ameriškiimi lekarnami, tako kot že avgusta, spet pojavile vrste »ljubiteljev mladosti«. V ameriškem tisku so namreč objavili dodatne vesti o kremah proti gubam na osnovi retinola.

V začetku lanskega leta se je zanimanje za retinol izredno povečalo, ker so odkrili, da **transretinolsko kislino** lahko uporabljamo proti gubam. Čeprav pripadata isti skupini, se obe sestavini razlikujeta in to še posebej kar zadeva stranske učinke. Tisti, ki so uporabljali transretinolsko kislino (v ZDA so jo v farmacevtske namene začeli prodajati lani) so se pritoževali nad pordelo kože in vnetji. Tistim, ki so kot kozmetično sredstvo proti gubam uporabljali retinol, pa se to ni zgodilo.

Prof. Puschmann iz Hamburga je v raziskovalne namene uporabljal 0,034% koncentracijo retinola in dokazal, da retinol vidno zmanjša število in globino gub.

Kozmetična krema na osnovi retinola se imenuje Anti-Age Retard, proizvaja pa jo multinacionalna družba Korff. Nekatere lekarne v Italiji pa jo že imajo. Na razpolago je za naslednja starostna obdobja: od 25. leta dalje, od 35. leta dalje in od 45. leta dalje.

1. FEBRUAR 89

CCT

Certificati di Credito del Tesoro — petletni

- CCT se lahko podpišejo pri okencih zavoda Banca d'Italia ali pri drugih bankah po emisijski ceni, ne da bi plačali kakršnekoli provizije.
- Petletne obveznice imajo enake finančne karakteristike, kot obveznice, ki so bile izdane 1. januarja in jih občani lahko podpišejo proti gotovini.
- Kupon je **polletni**; prvi kupon, ki znaša 6,25% bruto, zapade 1. 8. 1989.

- Naslednji kuponi bodo enaki doprinosu BOT na 12 mesecev bruto plus premija. Ta znaša 0,50 točke.
- V primeru da se preseže znesek podpisanih efektov, bo povpraševanje porazdeljeno.
- CCT imajo široko tržišče in se po potrebi zlahkoto unovčijo.

V podpis od 1. do 3. februarja

Emisijska cena

Rok

Efektivni letni donos

bruto

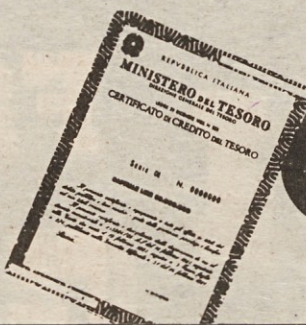
neto

99,10%

5 let

13,15%

11,47%

CCT

Od mask do všem

Sonce se je obrnilo in zimski solsticij je sredozijski čas prevesil v pustni čas, v pričakovanje pomladi. In že se pojavljajo pustovi, skoromati, maskare, ki preganjajo zle duhove in kličejo pomlad, ki si skušajo zagotoviti naklonjenost narave, da bo še enkrat radodarna. Govorimo seveda o ljudskem običaju, ki se je ponekod še ohranil v prvotni ali vsekakor starodavni obliki.

Sodobno praznovanje pusta pozna v glavnem dve različici: obnavljanje šeg in navad, ki nam jih je darovala preteklost, kar bi lahko imenovali etnografsko pustovanje, in ustvarjanje nekih novih običajev, ki se zdijo izključno sodobni pojav, kot da bi bilo pustno norenje s plesom in zabavo izključno odraz vsakdanjosti. Tako veseljačenje bi lahko označili kot potrošniško-spektakularno pustovanje.

Vse skupaj pa seveda le ni tako enostavno. Sodobni pustni sprevodi in običaji so kar precej prepojeni z elementi iz preteklosti in pustni navdušenci pogosto posnemajo svoje prednike v obnašanju in preoblekah, čeprav se tega mnogi ne zavedajo.

Ko je imela magija še izredno važno vlogo, so si naši predniki nađevali maske, da bi s tem ustvarjali pravilno razmerje do nevidnih bitij, do duhov, ki jih je bila narava polna. Zato so tudi skakali, topotali po tleh in plesali, da bi prebudili zemeljske duhove, da bi se sprostile magične moči rodovitnosti. Tedaj ni bilo nič prepovedanega ali nedostojnega, če je bilo še tako nabito z erotičnimi simboli.

Čeprav se je skozi stoletja vsebina obredov izvotlila, so se značilnosti v vedenju maskirancev marsikje ohranile, poganske običaje pa so ljudje pogosto obhajali le zavoljo izročila. Ker niso več opravljali svoje funkcije, so se prelevili zgolj v sproščanje vitalnosti in v neugnano zabavo. Vedno znova je novo prevzemalo poteze starega, da staro le ni povsem izginilo. Razvoj in različni vplivi so seveda opravili svoje, pa je kljub vsemu marsikaj tudi ostalo. Ostala je zunanja grotesknost, ostale so navade, da maskiranci opletajo z nogavicami polnimi pepela, da se mažejo s sajami, da z iztegljivimi škarnji segajo po ženskih krilih. Ena od osnovnih zahtev mask je komika, ki pogosto meji na satiro, kar ima seveda še druge korenine, lahko sega celo v dobo manirističnih mask, ko so duhovi prednikov imeli pravico, da opozarjajo naslednike na napake.

Če ljudske običaje še nekoliko razvedenimo, lahko ugotovimo, da se tudi sodobni pustovi obnašajo približno enako: našemijo se v oboževane osebnosti, kot da bi si hoteli pridobiti njihovih lastnosti, ali v zasovražene, da jih smešijo; plešejo, skačejo, kot da bi hoteli odgnati od sebe zle slutnje, skrbi. In običajno jim to vsaj za krajši čas uspe. Za nekaj dni, včasih samo za nekaj ur se skrijejo pod masko in tako uidejo družbenim pravilom ali obveznostim, lahko si dovolijo vsako šalo in vsako potegavščino. Skratka, vse je dovoljeno, da le odženemo »zle duhove«. In lahko damo duška svoji vitalnosti, lahko odpravljamo odvečno energijo, z njo seveda tudi nove sodobne frustracije.

Današnje veseljačenje ima še druge, manj prijetne plati. Začetna želja po sprostitvi se včasih prelevi v divjanje, lahko v kruto nasilje, v pijančevanje, ko je veseljačenje le preteza. Podivjana človeška narava tedaj pozabi na osnovni namen, ki je bil iskanje sprostitev in zabave, pogoltno vsak pomislek, da postane človek žrtev samega sebe.

Marsikdo bi lahko ugovarjal, da se je nasilje pojavljalo tudi pri ljudskem praznovanju pusta. Znana so krvava obračunavanja, ki so v preteklosti spremljala štajerska kurentovanja ali pohode sardinskih mamutonesov. Skakanje in tekanje je pod vplivom pijače zadobilo nekakšen divjeobredni značaj. Ali pa je bila to preišljena priložnost za »izgladitev« vaških sporov. Sodobno divjanje pa je brezmiselno in brezciljno. Navadno se res začne v manjši skupini, kmalu pa zajame množico pustno razpoloženih, ki jih je nemo goče ustaviti. Morda ni težko najti vzrok v že omenjenih vsakodnevnih frustracijah, morda pa je izgovor le preskromen za izbruhe nasilja in kriminala, ki ne prizanesejo nikomur, še tako nedolžnemu gledalcu ne.

Zato je včasih zagrenjenost neizbežna. Razigrani sprevodi maskirancev nam pogosto vzbujajo prej strah kot veselje, pogled na sicer grozljivo ljudsko masko pa se nam zdi nekaj domačega, skoraj pomirjujočega. Morda bi se morali res še enkrat poslužiti magije naših prednikov in poskusiti, če lahko kurenti, lavfarji, skoromati, ta grdi in ta sajasti odženejo zle duhove sodobnosti. Vsaj za trenutek, za oddih, da si nabereimo novih moči...

NADJA KRIŠČAK

Prihodnjo nedeljo 5. februarja bomo objavili poročila o pustnih prireditvah v Miljah, v Bregu, v Doberdobu, v Tržiču, v Brkinih in še v drugih krajih.

PROGRAM PUSTNIH PRIREDITEV

BENEČIJA — Srečanje bo danes ob 13. uri v Podbonescu. Ob 15.30 bo simbolični zaključek letošnjega pusta.

OPČINE — Sprevod voz bo krenil s Pikelca v soboto, 4. februarja, ob 14. uri. Vozovi in skupine se bodo nato zbrali na Brdini, kjer bo tudi nagrajevanje. Delovale bodo seveda domače osmice.

MILJE — Tradicionalno miljsko pustovanje bo doseglo višek v nedeljo, 4. 2., ob 14. uri, s sprevedom voz, skupin in pihalnih orkestrrov. Pravo presenečenje najavljajo s prihodom Kralja pusta.

GORICA — Skupina Amici del tajeto bo priredila pustno veseljačenje na Kornu v soboto, 4. 2., od 14.30 dalje.

GORICA — Pusti in skupine se bodo zbrali v nedeljo, 5. 2., ob 13. uri, na trgu v Podturnu. Ob 13.45 se bo spreved pričel pomikati v smeri mestnega središča. Zaključek sprevoda in nagrajevanje bo na Travniku.

BREG — Letošnji 3. pust v Bregu bo v ponedeljek, 6. 2. Skupine in vozovi bodo ob 15. uri krenili izpred telovadnice. Nagrajevanje in vesel zaključek prireditve bo pred županstvom.

POSTOJNA — Pustovanje bo otvoril nagradni veleslalom v maskah, ki bo v soboto, 4. 2., z začetkom ob 13. uri, na progi zimskega središča v Kaliču. V torek, 7. 2., ob 15. uri, bo na vrsti spreved pustnih skupin iz okoliških vasi.

PTUJSKO KURENTOVANJE — Začelo se bo nekako v soboto popoldne, ko se bodo začele zbirati pustne skupine iz raznih krajev Slovenije. Veliki mimo-hod vseh pustnih skupin pa bo seveda v nedeljo zjutraj po ptujskih ulicah. Štajerskega praznovanja se bodo letos udeležile kar štiri beneške skupine.

LAVFARIJA V CERKNEM — Tradicionalno lavfarijo napovedujejo za nedeljo, 5. 2. Ob 15. uri se bodo na trgu pred hotelom Eta predstavile pustne maske. Lavfarji bodo nato v sprevedu, z godbo na čelu obšli cerkljanske ulice in »gnali pusta pred sodišče«. Isti obred bodo ponovili v torek, 7. 2. Prireditvi bodo dopolnjevale še stojnice z domačini poslasticami.

DREŽNICA — Obhod vasi s pobiranjem bo kot običajno, v soboto, 4. 2., okrog 9. ure, popoldne pa bodo strašili po vasi tudi ta grdi.

BRKINI — Skoromatija se bo začela v nedeljo, 5. 2., kmalu po 8. uri s pobiranjem v Podgradu. Skoromati pa bodo popoldne obiskali še Podbeže in Račice.

VRH — Pusti se bodo zbrali v torek, 7. 2., ob 11. uri. Zatem bo obhod po vasi.

TRŽIČ — Oporoka Šjora Anzoleta bo v torek, 7. 2., ob 12. uri, na Trgu republike, pustni spreved pa od 13.30 dalje.

DOBERDOB — Pogreb Strica Lovreta bo v sredo 8. 2., ob 13.30. Obhod po vasi, nato zaključna prireditev.

OBLAČILA

drioli g.

OPČINE - Narodna ul. 38 - Tel. 211538

prodaja po znižanih cenah vse blago do 21. februarja

FOTO

Sedmak

Prosek 129 - Tel. 225394

malalan milko • optika

34016 OPČINE
Proseška ulica 6
Tel. (040) 213957

AVTOSALON

"Autosalone Opicina - Opčine"

Proseška ul. 237 - Opčine

Tel. 213870

NOVI IN RABLJENI AVTOMOBILI VSEH ZNAMK

PODJETJE

Alojz Daneu

Prodaja GRADBENEGA MATERIALA - LESA
IZOLACIJSKEGA MATERIALA - ŽELEZNINE IN DRUGEGA
OPČINE - Proseška ulica 13 - Tel. 211044

fotografia **Russo**

FOTO STUDIO - BARVNE FOTOGRAFIJE
PRODAJA ARTIKLOV ZA FOTO-KINO
Opčine - Narodna ul. 47
Tel. 040/211739

BARVE - LAKI - LINOLEUM -
MOQUETTE - OKVIRI - KARNISE

Trgovina

FURLAN in MILIČ

OPČINE - Narodna ul. 160
Tel. 212168

PIZZERIA - BAR - GOSTILNA
»VETO«

DEBENJAK NADA in FABRIZI ERINO snc
OB TORKIH ZAPRTO
Proseška ulica 35 - Tel. 040-211629 - OPČINE

Oglase zbral in uredil

publiest

Oglasni oddelek ZTT
TRST, Ul. Montecchi 6

Najokusnejše pizze
vam nudi

**"PIZZERIA ANDY
AL CANTINON"**

na Opčinah,
Proseška ul. 44 - tel. 212067

FRIZERSKI SALON

MAJDA

vošči vsem strankam
srečno novo leto

OPČINE - Proseška ul. 20
Tel. 211359

DROGERIJA - PARFUMERIJA

B K 2

MARKET PRALNIH PRAŠKOV **BEZIN in KOMAR snc**
Opčine - Ul. S. Pellegrino 27 - Tel. 213969
PAPIRNICA - VSE ZA VRTNARSTVO

vošči vsem odjemalcem vesel božič in srečno 1989

POHIŠTVO

Klasično
Moderno
Rustično

OB IZHODU PREHODA NA AVTOCESTI PRI PROSEKU
Tel. 225498

TRST

DANEV

PRAZNJENJE GREZNIC
IN ČISTILNIH NAPRAV
ČIŠČENJE ODOČNIH KANALOV
Z VODNIM PRITISKOM
VZDRŽEVANJA IN POPRAVILA
ČISTILNIH NAPRAV

OPČINE - TRST
Ul. dei Cardi 3/1
Tel. 040/211336 - 213592

Ceppi R. S. & G.

- Elektrogospodinski stroji
- Radio TV
- Kerosin in plinske jeklenke
- Montaža avtoradiov
- Nadomestni deli za pralne stroje

MILJE - Ul. Roma 17 - Tel. 040/271319

MARKET PRALNIH PRAŠKOV

UDOVIČ s. d. f.

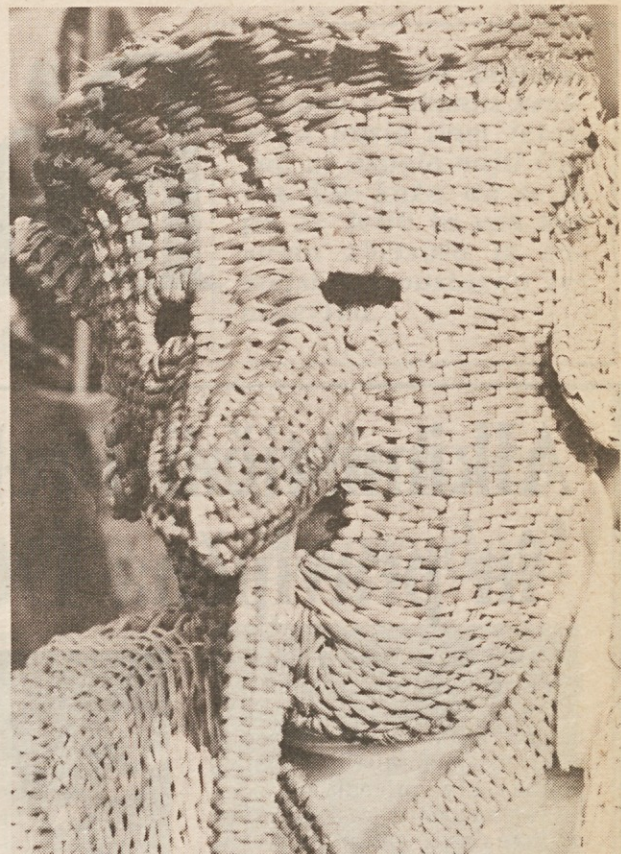
OPČINE - Narodna ulica 28 - tel. 213574
(pri openskem tramvaju)

Ob četrtem pustu v Nadiških dolinah

Smej se, norčuj se, postavi svet na glavo

Nadja Kriščak

Želja pustnih, karnevalskih mask je, da bi vzbujale smeh, zabavo, da bi odgnale vsakodnevne tegobe. Postava pusta narekuje: Smej se, norčuj se, jej in pij, zabavaj se in postavi svet na glavo...

Žal se časi spreminjajo, z njimi šege, navade, še tako dragoceni običaji izgubljajo svoj obraz. Kljub temu lahko v zadnjih letih opazamo nekakšno novo zanimanje za pustna obredja. V krajih, kjer so običaji popolnoma izumrli, so se domačini odločili, da iztržejo vsaj nekatere drobce pozabi in šege obnovijo. Sedaj nam grozi drug pojav: taki obnovljeni običaji postanejo turistična privlačnost in s prisotnostjo občinstva, fotografov in snemalcev izgubijo na pristnosti. Očitno je to davek, ki ga je treba plačati sodobnosti.

Ko govorimo o turistični atrakciji, avtomatično pomislimo na ptujsko kurentovanje. Korant si je (po pravici ali ne) prilastil vlogo kralja slovenskih mask. K temu sta

precej prispevala literatura in film, prav gotovo pa pritiče največ zaslug čudoviti korantovi odpravi in sugestivnemu pustnemu obredu. Korantom je pred nekaj leti grozila smrt. Medtem ko so v preteklosti lahko oblekli kožuh in zastrašujočo masko le oče ali najstarejši sin, je pustni običaj začel prehajati na otroke. To je izredno nevaren simptom. Skupini domačinov iz Markovec na Ptujem polju je uspelo obnoviti kurentovanje, ki se je, žal, preselilo z dežele v Ptuj in tako izgubilo precej svojega čara. Vendar, ko bi »folklorizem« ne posegel, prav gotovo ne bi mogli več prisluniti rožljanju in zvonjenju korantov in prav gotovo ne bi Ptuj postalo nekakšno zbirališče pustnih skupin iz raznih slovenskih pokrajin. Prav zadnja leta so stalni gostje ptujskega kurentovanja tudi Benečani.

Mikavno bi bilo sedaj podati pregled vseh slovenskih karnevalskih mask. Ob korantu bi takoj lahko navedli *hudičeka*, *pičeka*, *orače* in *pokače* ali *bičarje*. Vendar je slovenskih pustnih mask iz pokrajine v pokrajino toliko, da bi kolikor toliko skrben pregled terjal kar precej prostora, zelo verjetno pa bi bil tudi pomanjkljiv in krivičen do kake pokrajine. Zato si bomo to veselje prihranili za kako drugo priložnost in bomo s Štajerske skočili direktno na Primorsko, ki je neverjetno bogata z maskami in običaji. Mimo ugotovitve, da je vsak običaj dragocen in je zato netočna vsaka lestvica, si upamo trditi, da se primorski pust lahko kosa z vsako slovensko pokrajino. Ohranjanje običajev na tem robu slovenske zemlje ima nedvomno nekaj narodnoobrambnih značilnosti, prav gotovo pa bi lahko iskali vzroke za bogatost običajev tudi v stiku slovanske kulture z romansko.

S koranti bi lahko tekmovali vsaj iz dveh razlogov cerkljanski *lavfarji*: v prvi vrsti zaradi bogatosti pustnih likov, pa tudi zaradi prireditve kot take, ki privablja v Cerkljo radovedneže iz bližnjih in daljnih krajev. Lavfarji se je pred nekaj leti pripetila izredno »sodobna« nevšečnost: milica je od pustnega sprevoda zahtevala točno napoved, po katerih cestah in klancih bo krenil. Ker je to nemogoče napovedati, saj je pustno praznovanje kljub sodobnim zahtevam nekaj spontanega, so lavfarji tisto leto prepovedali. Organizatorji pa so v naslednjih

letih le obšli birokratske težave in obnovili praznovanje.

Izvor cerkljanskih lavfarjev se izgublja v meglo preteklosti in težko bo kdo razrešil to neznanko. Možno so le domneve. Nadvse zanimiva so lesena obličja, pravzaprav pa se v Cerknem ob pustnem obredu pojavlja znan motiv: pust je krivec vsega hudega in zato ga obsodijo na smrt. Osnovne figure

so: *pust*, ki je oblečen v mah in ima prijazno larfo, dva *te tirjesta* s koničastima kapama, režečimi ustmi in redkimi zobmi, *te mršlanast*, *te ličnat* s plaščem iz ličja, *te star dic* in *ta stara baba*, *lamant* z naličjem iz telečje kože in rogovi, oblečen v kožuh. Seveda se pojavljajo še drugi novejši liki, kot so *gospod in gospa*, *te kožuhast*, *te loparjest* (pek), *te hrastov* in še bi lahko naštevali.

Star ljudski običaj se je ohranil tudi v Drežnici, v vasi blizu Kobarida. Nosilec pustovanja je fantovska družba, ki se začne pripravljati na pust že takoj po novem letu. Značilni liki tamkajšnjega pustovanja so: najslabšeje *ta grdi* z lesenimi maskami in pepelom, para dostojanstveni *ta lepih* in *ta starih*, *debeluhar* in seveda nepogrešljivi *godec*. Zjutraj maske pobirajo darove in denar po vasi, popoldne pa se razdivjajo *ta grdi*, ki predstavljajo za otroke pravo grozo. Sledi še nekakšen »teater«, pri katerem sodelujejo vsi pustovi in vaščani.

Samo skok čez mejo in smo v Benečiji. Najbližji meji je Ronac (v občini Podbonec): glavna lika sta tu hrabri *nadangel Mihael* in divji *hudič*, ki ga nadangel trdo drži na verigi. Ob njih se iz leta v leto pojavljajo druge pustne šeme in seveda otročad.

Prav gotovo spadajo med najzanimivejše like *blumarji* iz Črnega vrha (v isti občini): belo oblečeni fantje z visokimi barvastimi klobuki in zvonce. *Pustovi*, kot jih v vasi imenujejo, obtečejo vas tolikokrat, kolikor ljudi sestavlja skupino. Ustavijo se pri gospodinjah, ki jim ponudijo pijačo, nato tečejo dalje, da se zvonjenje čuje po vasi. Njihov tek in skakanje naj bi prebudila naravo, naj bi priklicala pomlad, zvonjenje pa naj bi izgnalo zle duhove. Pred nekaj leti je

običaj začel prehajati na otroke, ker je bilo fantov v vasi premalo, vsi so namreč odhajali na delo v dolino. Prav v zadnjih letih pa so običaj obnovili in ga - vsaj za nekaj let - rešili iz pozabe.

Prav lahko bi bil tonil v pozabo tudi običaj iz Matajurja (v sovodenski občini): pred slabimi dvajsetimi leti je bilo v vasi za pust vse živo, fantje s pisanimi klobuki so pobirali v Matajurju in sosednjih vaseh, dekleta pa so zvečer pripravila okusno večerjo. Večja skupina je odšla v Švico, pa je bilo naenkrat premalo ljudi za »dostojno« pustovanje. Tudi Matajurci so svoje pustovanje vsaj za sedaj ohranili.

Nič hudega se doslej ni zgodilo običajem v Mažerolah in Mrsinu. Mrsinci se sicer lahko ponašajo »samo« s čudovitim petelinom, ki se mu je pred kratkim pridružila še kokoš. (Žal nosi ta na sebi kar precej plastike, petelin pa se ponosno šopiri z izvirnim ogradjem in papirnatimi »peresi«.) Mrsinska pustna skupina je bila v preteklosti številčnejša, saj so jo sestavljali *nosač*, *zdravnik*, *bolničar*, *zlodej*, *angel*, *Liza*, *Žvan* in *smrt*. Mrsinci so tudi iznajdljivi. Med njihovimi liki se pogosto pojavlja tisti, ki hodi po rokah, ali ženska, ki nosi moškega.

Bogatejši je scenarij pusta v Mažerolah: v belo oblečeni *ta križnast* z visokim živobarvnim pokrivalom pretepa *ta kožnastega*, ki sam tolče z nogavico gledalce, še posebno ženske. Oba nosita zvonce, spremljata pa jih belo oblečeni *Minki* z metlama. Ta križnast in ta kožnast se našemita naskrivaj, da nihče ne ve, kdo se skriva pod masko. Veselo tečeta po vaških klancih, Minki pometata pred pragi, *nosač* s košaro pa pobira darove. Potem se začne lov na ta kožnastega, ki ga končno ustrelijo. Te križnast položi svoje pokrivalo na »truplo«. V sprevodu ga odpeljejo do prepada in ga simbolično vržejo v potok.

Tu se moramo nujno za trenutek ustaviti vsaj še pri treh krajih. Nekaj podatkov so sicer etnologi zbrali o vipavskem pustu, zdi pa se, da je ta običaj dokončno izumrl. Z neobičajno bogatostjo se lahko ponaša pustovanje v Brkinih, ki mu bomo posvetili dovolj pozornosti prihodnjo nedeljo, prav tako Goriška, še posebno Vrh in Doberdob, ki jim bomo tudi odmerili dostojno mesto.

Benečani so začeli v zadnjih treh letih - letos četrtri - organizirati srečanje beneških pustnih skupin in maškar iz sosednjih dolin. Prireditve ima seveda vse negativne »turistične« lastnosti, treba pa je povedati, da je včasih tudi izredno prijetna. Posrečena je bila, recimo, izbira Mažarol. Ker organizatorji izberejo vsako leto drugo občino, je letos vrsta na Podbonescu. Svojo prisotnost so zagotovile domače skupine iz Mažarol, Črnega vrha, Ronca, Mrsina, Hlodiča, Kravarja in Ješičja, iz sosednje Terske doline pa pustovi iz Barda in Čente; iz Kanalske doline so napovedale svoj prihod skupine iz Tablje, Naborjeta in Rablja, iz Režije pa prebivalci Učje. Kot vsako leto bodo prisotni tudi »sosedje« iz Drežnice, Beneški pust pa bodo letos baje obogatili tudi ptujski koranti, skupina iz Avstrije (Spittal), iz ladinske Val di Fassa in prvič tudi cerkljanski lavfarji. Skratka, pustni sprevod, ki je že itak ena najvažnejših prireditev v Nadiški dolini, zadobiva nov obseg in novo privlačnost.

Fotografije
SERGIO FERRARI

Popotovanje od Prelenega do Šempolaja

v iskanju kraškega pusta

Alkimistični Prebeneg in pravljična Dolina

Naše popotovanje v iskanju kraškega pusta smo začeli kar v ... Bregu. Zadnja leta je začela namreč dolinska občina voditi sila ekspanzionistično pustno politiko, ki je privedla do sodelovanja nekaterih vasi dolinskega Brega na kraškem pustu. Poleg tega so se tu lani odločili, da se bodo veseljaki pomerili še na domačem terenu, in zato ustanovili lastni, dolinski pust.

Prebeneg se letos tretjič udeležuje sprevoda na Opčinah od Pikelca do Brdine. Monopod nad pustom je v tej vasi v rokah mladinske skupine, tiste, ki v poletnih dneh pripravlja vaško šagro. Fantje in dekleta so se lotili dela razmeroma kasno, šele pred kakimi tremi tedni, zato pa so priprave v »kanti na Brznic« sila intenzivne. Pustni delavec Edi nam je povedal, da delajo zadnji čas vse dneve in tudi ob sobotah, nedeljah in zapovedanih praznikih.

Priloge v Dolini

vinogradnik. Prebenžani nameravajo ob grozdu prepeljati na Opčine cel vinograd, seveda, če jim bo odbornik za kmetijstvo izdal dovoljenje za izvoz tolikšnega naravnega bogastva iz občine v kraško »tujino«.

Narava je prevzela tudi dolinske pustne delavce. Dolina se bo predstavila na Opčinah s pravljično o čebelnici in medvedkih, ki ni primerna le za otroke, pač pa je pomenljiva tudi za odrasle. V »buorih«, v bunkskem skladišču, ki ga z grica nadzoruje cerkva sv. Martina, tečejo že tri mesece pustna dela. V stavbi tradicionalne majniške fantovske cvrči železje, ki ga varilec zbada s svojim plamenom; marljive roke lepijo papir na mrežasto podlago; čopiči dajejo z barvo oblike pustnim lutkam. Ko smo obiskali dolinski pustni fevd, je šef Sergio pravkar najavljal družini, da je pripeljal voz, na katerega bodo pritrili pustne rekvizite. Ob moški skupini se je za pust angažirala tudi ženska bratovščina: kar 30 žensk te dni s polno paro kroji obleke in kostume, da bi se Dolinčani na pustno soboto na Opčinah najbolje odrezali. Domačini so namreč prepričani, da bodo s svojim vozom dali lep doprinos kraškemu pustu, tudi zato, ker »konkurenca mora biti!«.

»Alkimisti« iz Prebenega

Kaj pripravljajo, je težko povedati. Če smo prav razumeli njihovo razlago, se v bistvu grejo nekakšne alkimiste: iz enega samega grozda bodo namreč iztisnili kar 5 do 6 hektolitrov pristne domače kapljice. Če to ni alkimija, pa bo vsaj kemija, in sicer takšna kemija, kakršne ne pozna niti najbolj prekaljen

Sežana za skupni pustni prostor!

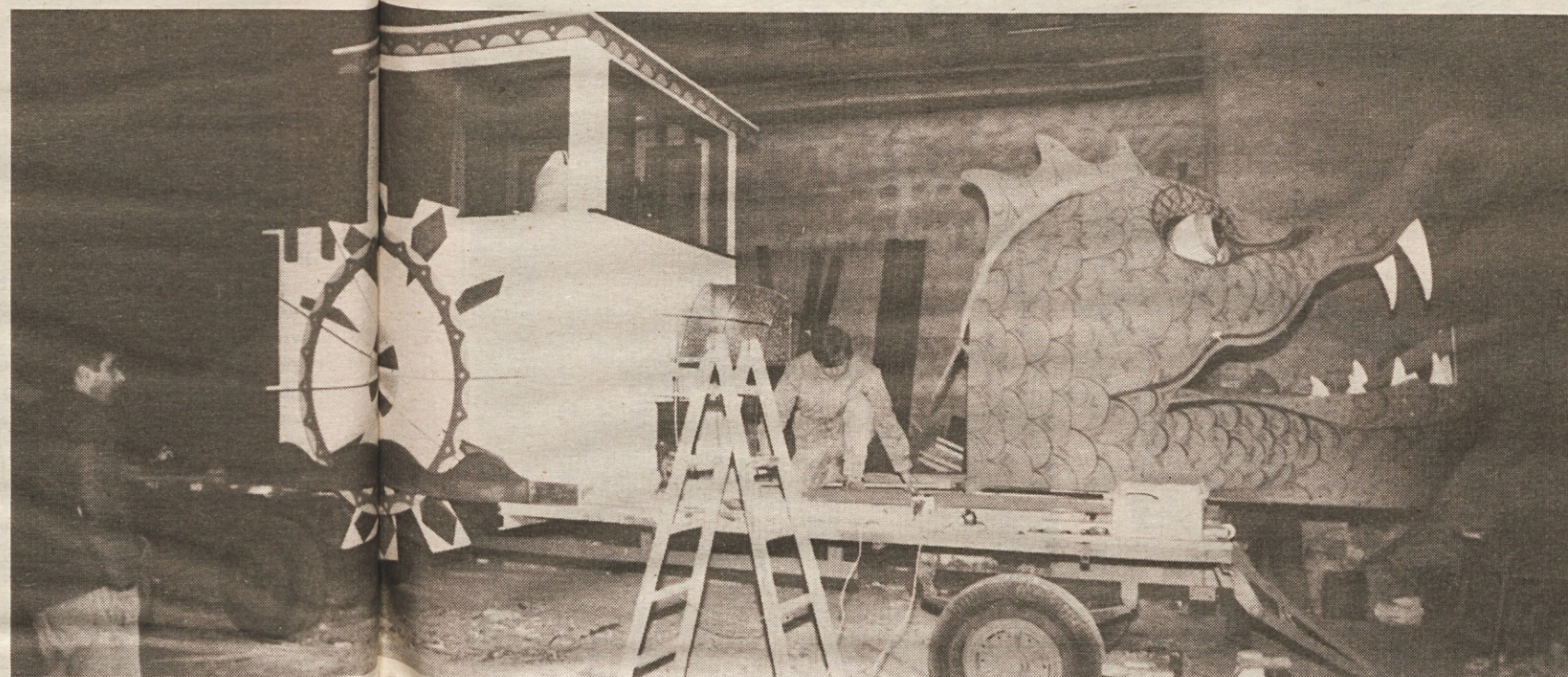
Popotovanje po vaseh, ki se te dni mrzlično pripravljajo na 22. kraški pust, nas je letos poneslo tudi čez mejo v bližnjo Sežano. Tokrat ni prvič, da na naši osrednji pustni prireditvi sodelujejo vozovi in vasi iz matične domovine. Pustne kronike poročajo, da se je že v začetku sedemdesetih let Divača trikrat zapored udeležila sprevoda na Opčinah. Sežana je že lani s svojim vozom pustovala pri zamejskih bratih, s svojo letošnjo prisotnostjo pa le še utrjuje enotni slovenski pustni prostor.

Sežanski pusti na delu

General štab sežanskega pusta je na Jadranu, nedaleč od sežanskega tovrnega postajališča. Domačini so v velik hangar pripeljali voz, na katerem so začeli pred več kot mesecem uredjati svoje pustne zamisli. Osnovna ideja za voz se je »skuhala« v glavi bratadeta Vladimirja, ki je tudi nekakšen vodja letošnje sežanske pustne avanture. Sam je v tem pogledu zelo skromen, saj pravi, da je k zamisli voza prispeval vsak od približno dvajsetih udeležencev. Po njegovih besedah bo tematika, ki

jo bo obravnaval sežanski voz, sila pestr. Obravnaval bo krajevne in mednarodne probleme tako s človeškega kot tudi z živalskega vidika. Sežanski voz je domala že končan, in kako bi tudi ne bil, saj so se tamkajšnji pustni delavci lotili dela zelo zagnano. Ob delavnih se prijetni za varilce, železo, papir, lepilo in čopič v popoldanskih in v večernih urah, ob sobotah in nedeljah pa so neutrudno garali kar ves dan. Po sprevodu na Opčinah se bodo na pustno nedeljo predstavili tudi domačinom, da bi poželi še njihov aplavz. Po skoraj dvajsetletnem premoru so se namreč pred tremi leti spet intenzivno lotili pustovanja v domačem kraju in tako v Sežani obudili pustno tradicijo.

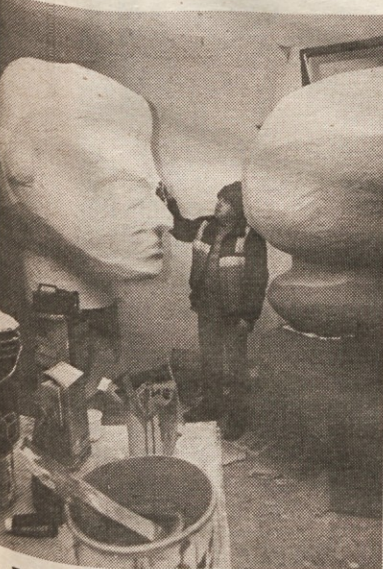
V »osmičarskem« grodu na domačini skupno s prebivalci Repniča našli navdih za letošnji pustni voz kar v živalskem svetu

»Secirnica« na sedežu Globojnerja »Športni« Praprot in »mega« Šempolaj

V eni od sob so se trije mladi fantje ukvarjali z lutko. Dario Gropade in Claudio in Marko, oba s Padrič, so pleskali in lepili. Kmalu po našem prihodu je trojica okrepil še Enzo. Njegov prihod ni vzpostavil ravnesveje v razmerju sil med obema vasema, tako da s odtelje za gropajsko-padrško pustno stvar strumno delali po dva Gropajca in po dva Padričarja. Na tem koncu so namreč zelo pozorni na take detajle...

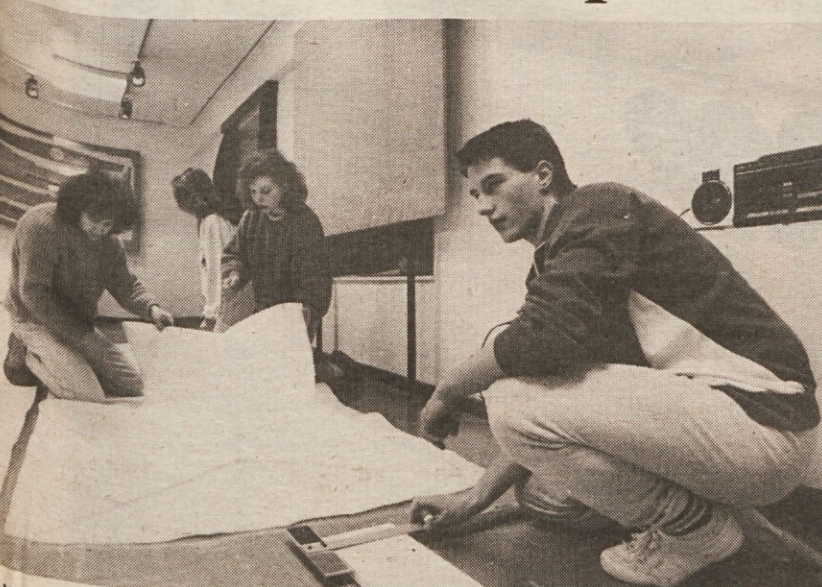
Verjetno prav zaradi take nestrupenosti (za vaško uravnovesenost seveda) so se v Gropadi in na Padričah odločili, da se bodo na pust pripravljali v obeh vaseh istočasno. Tako ne bo nobena vas prikrajšana za pustno veselje. Medtem ko bivšem begunskem taborišču na Padričah pripravljajo lutko in druge predmete, urejujejo v Gropadi pustni voz, ki bo dolg kakih 20 metrov. Tako sodelovanje je že uidečeno, saj poteka tokrat že šest let. Skupno sodeluje pri tem pustnem projektu kakih 20 ljudi, kar ni malo, pa čeprav je Enzo ob našem obisku »fiksni«, da »ni nikogar«. »Skromna« udeležba ni tipična le za Gropado in Padriče. Tako po drugih vaseh so jamrali, da pustnih delavcev med pripravo malo, da pa se - nasprotno - sprevod na Opčinah kar treje vozu...

Kaj pripravljajo v Gropadi in Padričah ne moremo razkriti. Tudi zato ne, ker - poleg omenjenih velikanskih anatomskih delov - smo kdove česa odkrili. Ko smo mlade fante povprašali, kaj bodo soboto prikazali na Opčinah, so bili zelo rezervirani. Dejali so le, da pripravljajo »nekaj eksplozivnega«. Z delom so začeli pred kakimi dvajsetimi dnevi. Prvi teden jim najbolj nagajalo vreme, saj so papirnate roke in noge in vse ostalo zelo počasi sušili. Izboljšanje vremena in burja, ki je kdaj kdaj zapihala, sta blagodejno vplivala na potek priprav, ki so se prevesile v sklepno fazo, svojo apoteozo pa bodo dosegle v soboto pripravljajo voz, s katerim bodo opozorili na aktualno svetovno pomembno in neodložljivo življenjsko vprašanje

Pogled v »secirnico« na Padričah

Kriški naravovarstveni »eksodus« na Opčine

V devinsko-nabrežinski občini je bila pustna tradicija že od nekdaj sila bogata. Pred leti sta na kraškem pustu sodelovala Devin in Sesljan, na prelomu sedemdesetih let pa je pustna trojka Trnovca-Praprot-Šempolaj kar šest let zaporedoma kraljevala na kraškopustnem prestolu. Trnovca in Praprot sta v šestih letih osvojila skupno sedem zmag (9), kar sploh ni nemogoče, kot bi kazalo na prvi pogled, saj sta se leta 1983 »bratsko sporazumela« za delitev prvega mesta. Šempolaj se je moral takrat potolažiti s serijo uvrstitev na častno drugo mesto (nabral si je kar šest lovorik kraškega vicešampiona). Zato pa se jima je lani s prvovršeni nemi Skovcami oddolžil za vse poraze iz tistega časa.

Nekoč udarna trojka Trnovca-Praprot-Šempolaj je zadnje čase žal

shujšala v duet. Trnovca je namreč vrгла pustno puško v koruzo, in odtlej le Praprot in Šempolaj rešujeta pustno čast Občine Devin-Nabrežina.

V Praproto so »stari pustni mačkici« zadnji čas abdicirali, »mladi mačkoni« pa so zelo športno sprejeli njihov odhod. Tako športno, da so poiskali zamisel za svoj voz prav na športnem področju. V pustni delavnici, ki ji domačini pravijo kar »štala od Brunota«, se te dni gnete športnih rekvizitov: od teniškega loparja, ki bi po svoji velikosti bolje pristojal kakemu King Kongu kot pa Stefi Graf, do bicikla, s katerim Moser gotovo ne bi potolkel nobenega svetovnega rekorda, tudi če bi bil v najboljši formi. Mladim Praprovcem je letos hudo zagodila vojska, saj jim je odvzela dolgina, ki je bil pravi mojster pri izdelovanju pusta. No, kljub temu so se David, Igor, Sandi in drugi fantje in dekleta, ki pripravljajo praproovski voz, močno potrudili, da bi se na Opčinah čim bolj uvrstili.

V bližnjem Šempolaju so se lotili pusta v »skednju pr B'zoukne«. Predno so sploh začeli z deli na vozu, so morali zgraditi prostor, v katerem naj bi zrasel njihov pust. Tako je že novembra pred skednjem kot bi trenil zrasla ogromna, več kot šest metrov visoka zgradba, ki v svojih železnih in plastičnih nedrih skriva šempolajsko pustno umetnino. Ko smo uvideli, kaj domačini pripravljajo, nam je skoraj zastal dih. V Šempolaju so letos kar se da megalomanski. Ogromna lutka, ki ima poleg človeških tudi značilne predčloveške poteze, je tako visoka,

Kraškega pusta je po vaseh iskal
MARJAN KEMPERLE
v družbi fotografov
DAVORINA KRIZMANČIČA
in MARIOTA MAGAJNE

Pozor na sikajočo kačo iz Repniča in Zagradca!

Zagradec, zaselek med Repničem in Repnom, je znan med Kraševci predvsem po osmih, ki privabljajo mnoge Tržačane in okoličane. V teh dneh v Zagradcu ni osmičarske »frask«, kljub temu pa se vsak popoldan in zvečer v skednju za Miličevo domačijo zbirajo ljudje. Semkaj jih ni privabila ljubezen do pristne domače kapljice (čeprav v skednju tudi vina ne manjka), pač pa nezadržna pustna mrzlica.

Repnič in Zagradec pripravljata svoj pustni voz skupaj, po pravilu, češ da je mogoče s skupnimi močmi več storiti. In to nameravata na Opčinah tudi konkretno pokazati: v sprevodu se ne bosta predstavila le z enim vozom, temveč kar z dvema. Čeprav sta vasi majhni, si bosta »prilastila« z njima na Narodni cesti največji prostor.

Voza povezuje ista tematika, nam je povedal Franco iz Repniča, ki je med najbolj vnetimi pustnimi delavci. Manjši voz bo spredaj bežal pred velikim, s katerega bo sikala ogromna kača glava. Resnici na ljubo to verjetno ni kraški modras, saj je

Sikajoči repensko-zagradski zmaj

kača rdeče barve in je bolj podobna kitajskemu zmaju kot modrasu. Vseeno pa s svojim jezikom, zobmi in žrelom vzbuja strah in trepet, nekako tako, kot znana tržaška osebnost, ki so jo hoteli pustni privrženci iz Repniča in Zagradca ponazoriti s svojim plazilcem. Ni torej naključje, da so za svoj voz izbrali ime SOS...

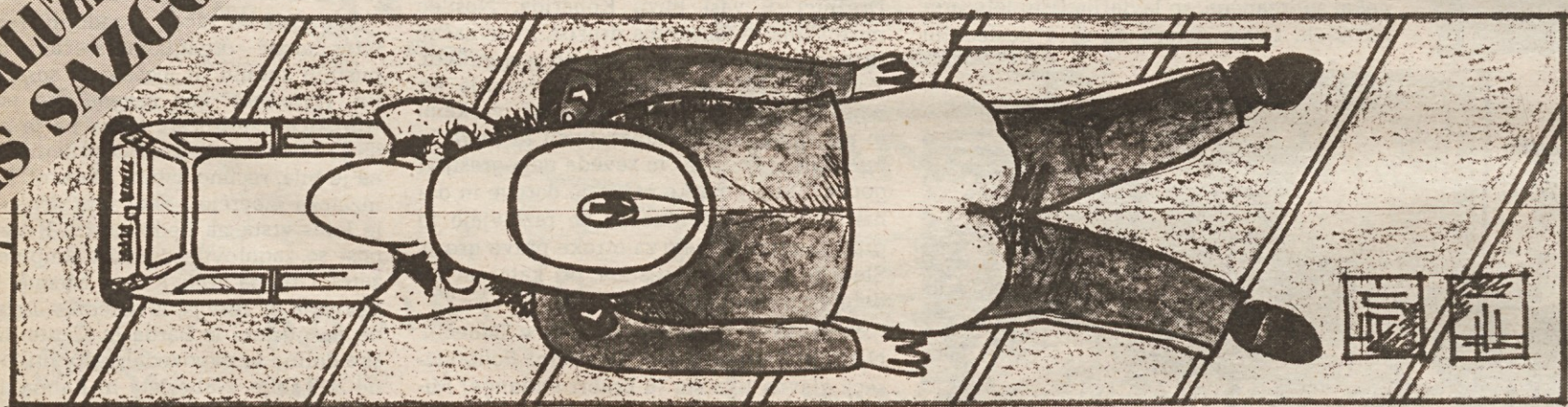
Zadnja vest Trebče: »Mijauuu!«

V času, ko zaključujemo pustno redakcijo, nas je Odbor kraškega pusta obvestil, da so se zadnje sekundo pred iztekom roka za prijavo na kraški pust vpisale v sprevod tudi Trebče. Njihov voz se bo prav gotovo vpisal v anale kraškega pusta, in sicer zaradi najbolj originalnega naslova: »Mačka fuca n' murvi«.

Šempolajski pustni delavci so tudi letos zelo megalomanski...

EKSKLUZIVNA:
VAS SAZGO!

Kraški pust je bil letos zemljepisno sila ustvarjalen. Z močjo svojega veselja je botroval rojstvu nove vasi na Krasu, ki jo je krstil kar za Sazgo. Prebivalci tega novorojenčka, ki so po zunanosti podobni Saležanom in Zgoničanom, v ostalem pa so vsi čistokrvni Kraševci, so si zadali za svojo dolžnost nastop na kraškem pustu, in se na to že od novembra primerno pripravljajo.

Seveda so morali najprej rešiti lokacijo pustnega gradbišča. Saleški del vasi je zavilal nos, ko mu je bilo ponujeno, da bi pustni voz pripravili v Zgoniku. Podobne pomisleke je imel tudi zgoniški del za morebitno pripravo pusta v Saležu. Da ne bi vsa stvar klavrnopropadla, so se pustni delavci odločili za salomonsko rešitev: »Voz bomo pripravili na nevtralnem igrišču,« so si rekli.

Rečeno, storjeno. Voz so začeli pripravljati v Gabrovci, pri čemer jim je dobrodošlo prisloko na pomoč domača občina, ki jim je dala na razpolago hišoskladišče, v katerem vsak večer skrivnostno gradijo svojo pustno umetnino.

Skrivnost okrog voza vasi Sazgo je skoraj popolna. Težke navojnice »branijo« vhod v skladišče, da ne bi preveč radovedne oči razkrile pustne ideje. Novinar pa ne bi bil novinar, če ne bi iziskal kaj pomembnega v tudi še tako črni skrivnosti. Tako nam je s pomočjo »satelitskega posnetka« uspelo priti do gornje fotografije, ki kaže voz Sazgo, seveda iz ptičje perspektive. Izvedeli pa smo še za nekatere »podrobnosti«. Vodja projekta Sazgo naj bi bil neki arhitekt Vasilij; lutka iz časopisnega papirja, ki so ga s sto kilogrami lepila prilepili na mrežasto železno ogrodje, so sušili 3 tedne s pečicami, in pri tem porabili

več kot deset jeklenk plina; ob tem so porabili še dva stota mavca. Iz skladišča je še vsak večer odmevala narodno-zabavna glasba, iz česar moramo sklepati, da je bilo vzdušje res na višku.

Sazgonci so si za letošnji pust omislili tudi žensko depandanso. Ta je kar v zgoniški osnovni šoli, kjer šivalni stroji neprenehoma brnijo še pozno v noč. Marjive roke deklet tu krojijo obleke, da se bo Sazgo predstavil na Opčinah v najlepši luči. Ko smo obiskali depandanso, so dekleta pripravljala moder kraj za Sazgonca Gigita, in sicer po teh merah: prsi - 102, rokav - 62, dolžina - 71, pas - 90, dolžina hlače - 106 in medkoračje - 70. Če boste hoteli videti, kako bo Gigito pristojal ta imenitni kraj, je dovolj, da se v soboto podate na kraški pust na Opčine, kjer boste lahko ob njem občudovali tudi voz vasi Sazgo, tokrat seveda iz človeške perspektive.

NADOMESTNI DELI ZA AVTO - MOTOR - KOLO
BRUNDULA

Narodna ulica 154 — Tel. (040) 211022 34016 OPČINE

CVETLIČARNA

Nadja

PROSEK 131 - Tel. 225450

Na pustni torek, 7. februarja,
zabavna večerja za vesel
zaključek pustnega
praznovanja.

Sprejemamo rezervacije tudi po telefonu
040/228116 - 228186

GOSTILNA - BAR

MAX

Narodna ul. 43 - OPČINE
Tel. 211160

PAPIRNICI - IGRAČE - BOMBONIERE
Ulgheri - Pavat

OPČINE - Narodna ul. 48
TRST - Ul. Limitanea
PUSTNE MASKE IN KOSTUMI S POSEBNIM POPUSTOM od 10% do 25%

ORODJE - ŽELEZNINA - VIJAKI

TECNOUTENSILI

OPČINE — Proseška ul. 7 - Tel. 040/212397

HOBY GARDEN

OPČINE — Narodna ul. 48

TRGOVINA JESTVIN
ŠKABAR

Marta & Alenka
OPČINE — Narodna 42
Tel. 211026

**ZLATA
KAPLJICA**

A. Gulič zlatar
OPČINE — Narodna ul. 130
Tel. 214159

PEKARNA IN SLASČIČARNA

**Ivo
Grilanc**

NABREŽINA 108 - Tel. (040) 200231

PEKARNA

SOSIČ

Proseška ul. 10
OPČINE - Tel. 211049

OTROŠKA KONFEKCIJA

»Casa del bambino«

Alma

OPČINE
Narodna ul. 134 - Tel. 212114

AVTORADIO - RADIO - TV
VIDEOKASETE - GOSPODINJSKI STROJI

Bresciani

želi svojim odjemalcem in prijateljem
srečno novo leto

OPČINE — Narodna ul. 39 — Tel. 211711

»Gastronomia Opicina«

piščanci, pizze, tople jedi

OPČINE - Narodna ulica 48

MESNICA

Danieli Marino

Narodna ul. 69

OPČINE

USNJENA GALANTERIJA

roberta

OPČINE — Proseška ul. 18 — Tel. 212720
Včlanjena v »Skupaj na Opčinah«

ROKAVICE

TORBICE

OBUTVE - USNJENA GALANTERIJA
Heart

OPČINE

Ul. Nazionale 122
Tel. 040/213900

draguljarna malalan
Tel. 211465

Narodna ulica 28 - OPČINE

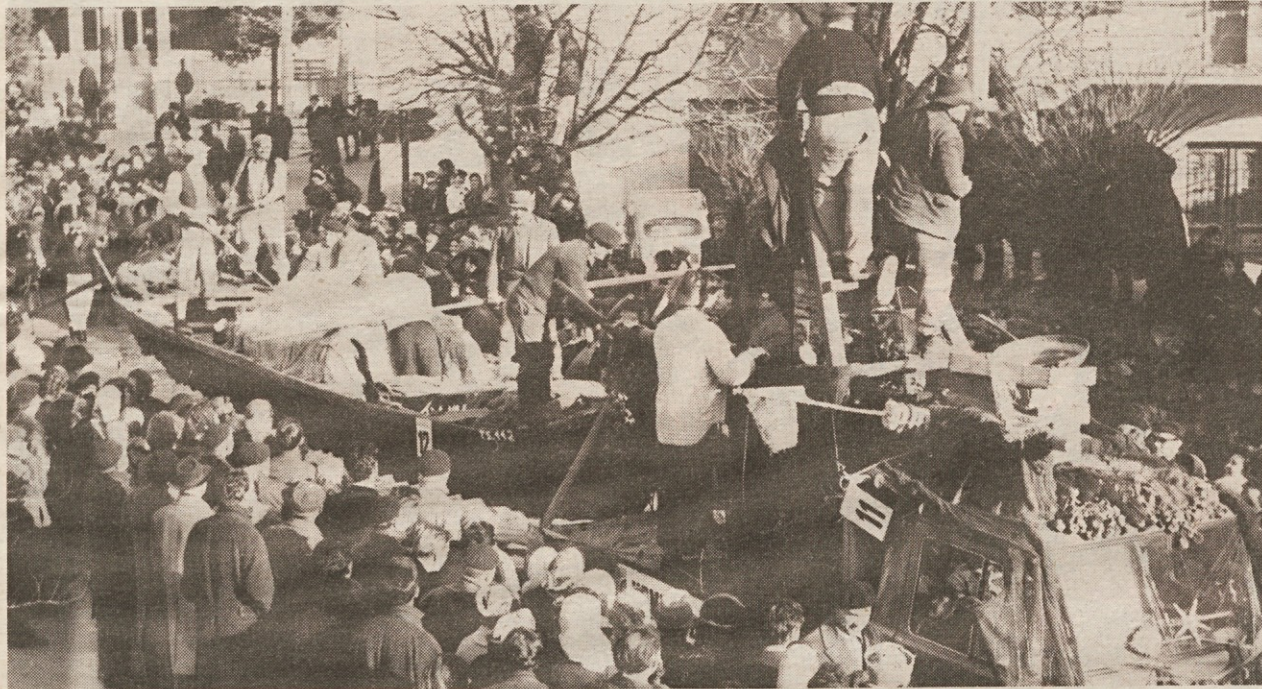
MANUFAKTURA

PODOBNIK

Ul. dei Salici 1

OPČINE

Dvaindvajset let največjega kraškega pustnega slavlja v sliki Od kontovelske »Tunare« do šempolajskih »Škovac«

1968 — Kontovelci so zmagovito pripluli na Opčine kar s »Tunaro«

1971 — Na 5. kraškem pustu je bila najlepša... »Podgana« od Banov

1973 — Proseški »Kraški modras« je siknil do prvega mesta

1978 — Trnovca je slavila kljub... »Kirurški pomoti«

Z zlatimi črkami v pustni zgodovini

- 1967 nagrad še niso uvedli
- 1968 KONTOVEL — »Tunara«
- 1969 KONTOVEL — »Mejni prehod«
- 1970 KONTOVEL — »Rusi most 1900«
- TREBČE — »Paket«
- 1971 BANI — »Podgana«
- 1972 PROSEK — »Kras 72«
- 1973 PROSEK — »Kraški modras«
- 1974 PROSEK — »Zgodovina Krasa«
- 1975 KONTOVEL — »Exodus«
- 1976 FERLUGI — »Zlorabljeni Kras«
- 1977 KRIŽ — »Kraški derby«
- 1978 TRNOVCA — »Kirurška pomota«
- 1979 PRAPROT — »Ufa, ti UFO«
- 1980 PRAPROT — »Črno zlato«
- 1981 TRNOVCA — »Naša žalost«
- 1982 PRAPROT — »Mir«
- 1983 TRNOVCA — »Ljubezen, prijateljstvo in mir«
- PRAPROT — »Mundial '82«
- 1984 PROSEK-KONTOVEL — »Stric SAM finansira italijansko zakusko«
- 1985 PROSEK-KONTOVEL — »Biti ali ne biti«
- 1986 PROSEK-KONTOVEL — »Ukuli riti u garžet«
- 1987 BAZOVICA — »V Bazovici ne...e...EEE«
- 1988 ŠEMPOLAJ — »Škovace«

1977 — Križani so zmagali v »Kraškem derbyju«

1980 — Praprot si je s »Črnim zlatom« prislužil zlatojno

1984 — Proseku-Kontovelu je pomagal k zmagi sam Reagan

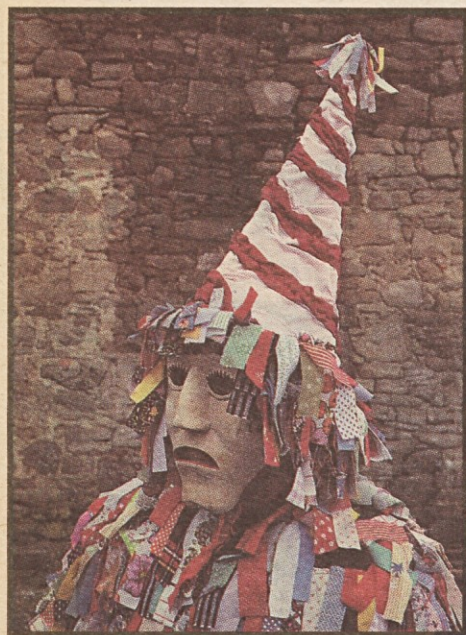
1987 — Bazovci se morajo za zmago »zahvaliti« sinhrotronu

1988 — Šempolajske »Škovace« so bile lani estetsko »najlepše«

Mi smo prišli semkaj k vam,
da bi vi kaj dali nam...

Tancaj, tancaj, mikocin,
za potico, za cekin...

Prišla je pepelnica,
ostala si samica,
želostna brez moža.
Še dolg let ga boš čakala.

Je vsaka norica,
ki fantom kaj da.

Na prvi strani: obličje drežniškega
ta grdega (foto Ferrari) □ Na zadnji
strani: zgoraj levo škoromat iz Podgra-
da (foto Vodopivec) □ nato prihod milj-
skega pusta in levo pust v Bregu (obe
foto Križmančič) □ tu zgoraj črnovrški
blumarji (foto Vodopivec) □ mala desno
kapa matajurskega pusta (foto Ferrari)
□ spodaj levo doberdobski stric Lovre
(foto Ferrari) □ spodaj desno markovski
korant (foto Vodopivec)

